

www.politikin-zabavnik.co.yu

ПОЛИТИКИН

BIH 2.40 KM
Македонија 75.00 DEN
Slovenija 2.09 EUR
Sverige 28.00 SEK
USA 3.50 USD
Hrvatska 12.00 KN
Црна Гора 1.20 EUR

ISSN 0032-339-X

02903

9 770032 339010
PRINTED IN SERBIA

ЗАБАВНИК

28. 9. 2007. • ИЗЛАЗИ ПЕТАК • ГОДИНА LXIX • ЦЕНА 99 ДИНАРА • БРОЈ 2903

СУКОБ
ЧЕЛИЧНИХ
ГРДОСИЈА

МИШ
КОЈИ ЈЕ ЗАБОРАВИО
ДА ПОРАСТЕ

ХИПОХОНДРИ

За све од 7 до 107!

Риплеј

Веровали или не!

ЗЕМЉОТРЕС ЈАЧИНЕ 3,5 СТЕПЕНИ РИХТЕРА ИЗАЗВАН СИЛИНОМ ЕКСПЛОЗИЈЕ КОЈА ЈЕ УСЛЕДИЛА КАДА СЕ ЗАПАЛИЛА ФАБРИКА ЗА ПРАВЉЕЊЕ РАКЕТНОГ ГОРИВА У НЕВАДИ 1988. ГОДИНЕ, ЗАБЕЛЕЖИЛА ЈЕ СЕИЗМОЛОШКА СТАНИЦА УДАЉЕНА СТОТИНАМА КИЛОМЕТАРА.

РУЧНУ БОМБУ, ПРЕОСТАЛУ ИЗ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА, НОВЕМБРА 2005. ГОДИНЕ НАШАО ЈЕ ЛОВАЧКИ ПАС У НОРФОКУ, У ЕНГЛЕСКОЈ, И ДОНЕО ЈЕ СВОМ ГАЗДИ.

НЕКАДА СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЕПИЛЕПСИЈА МОЖЕ ДА СЕ ИЗЛЕЧИ ИСПИЈАЊЕМ КРВИ ПАЛИХ ГЛАДИЈАТОРА.

© 2006 Ripley Entertainment Inc.

1-29

Dist. by United Feature Syndicate Inc.

ЈЕСТЕ ли већ чули да...

... **загађење** атмосфере угљен-диоксидом највећим делом потиче из термоелектрана и фабрика, чак 56 одсто, потом следе приватна домаћинства са 24 одсто, а 20 одсто потиче из издувних цеви саобраћајних возила ■

... **Бела кућа** у Вашингтону, службена резиденција америчког председника и његове

породице, раскошна је двоспратна зграда са стотину соба коју је пројектовао Ирац Џејмс Хобан (1762–1831), а саграђена је од белог камена по коме је добила име ■

... **раселина** Сан Андреас у Калифорнији, Сједињене Америчке Државе, на којој лежи град Сан Франциско, место је на коме се додирују

... **ГОТОВО** целокупно становништво Гренланда, нешто више од 56.000 људи, живи у главном граду Нууку, а преосталих неколико стотина у 16 мањих градова и 66 насеља ■

... **широм** света постоји око 1,21 милијарда грла говеда ■

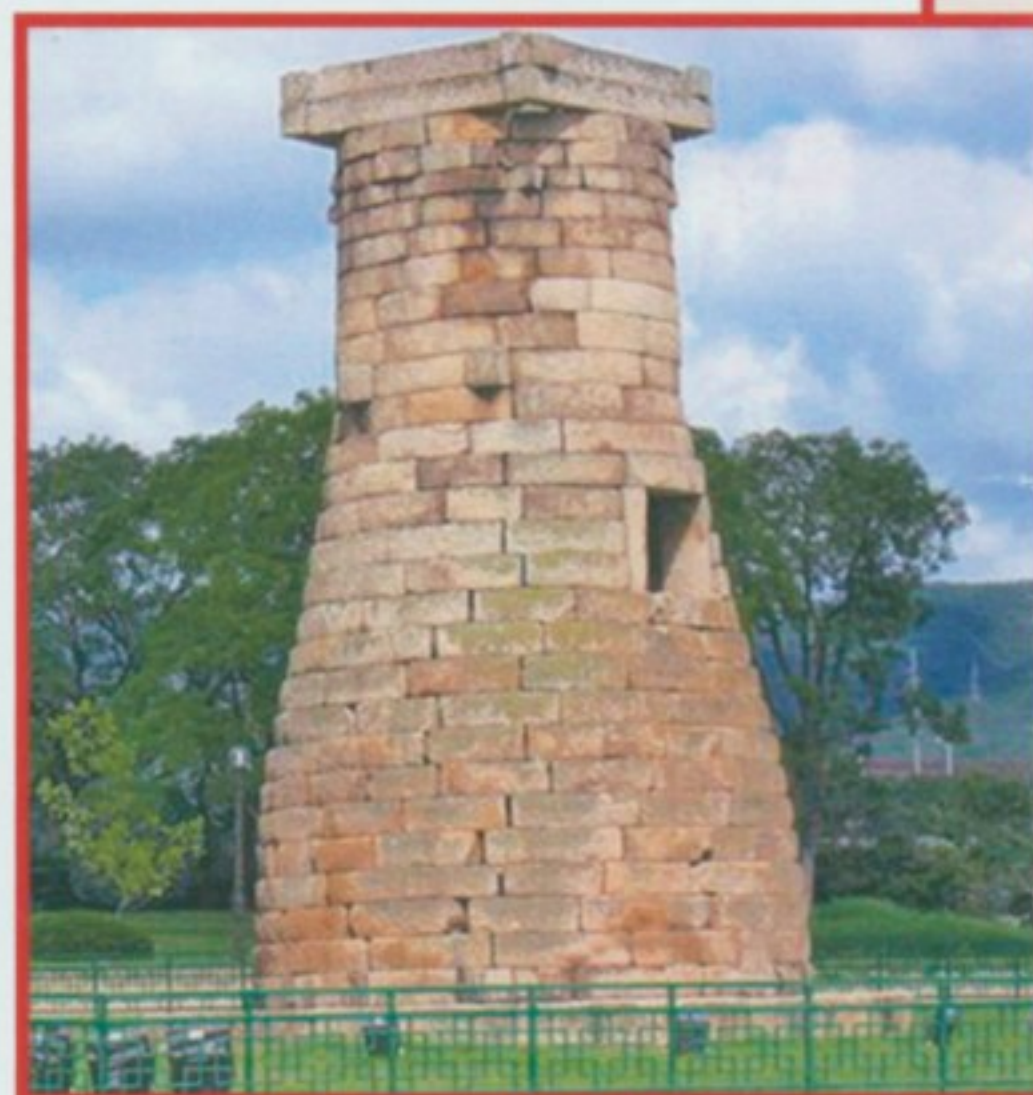
две Земљине плоче и крећу се једна поред друге брзином од 5 центиметара годишње ■

... **удаљеност** којом радиоталаси путују око света делимично зависи од броја Сунчевих пега у том тренутку ■

... **просечна** дневна температура у близини Јужног пола износи педесет степени Целзијуса испод нуле, а на екватору око 25 до 30 степени изнад нуле ■

... **Голфска** струја садржи око сто пута више воде него све реке света заједно ■

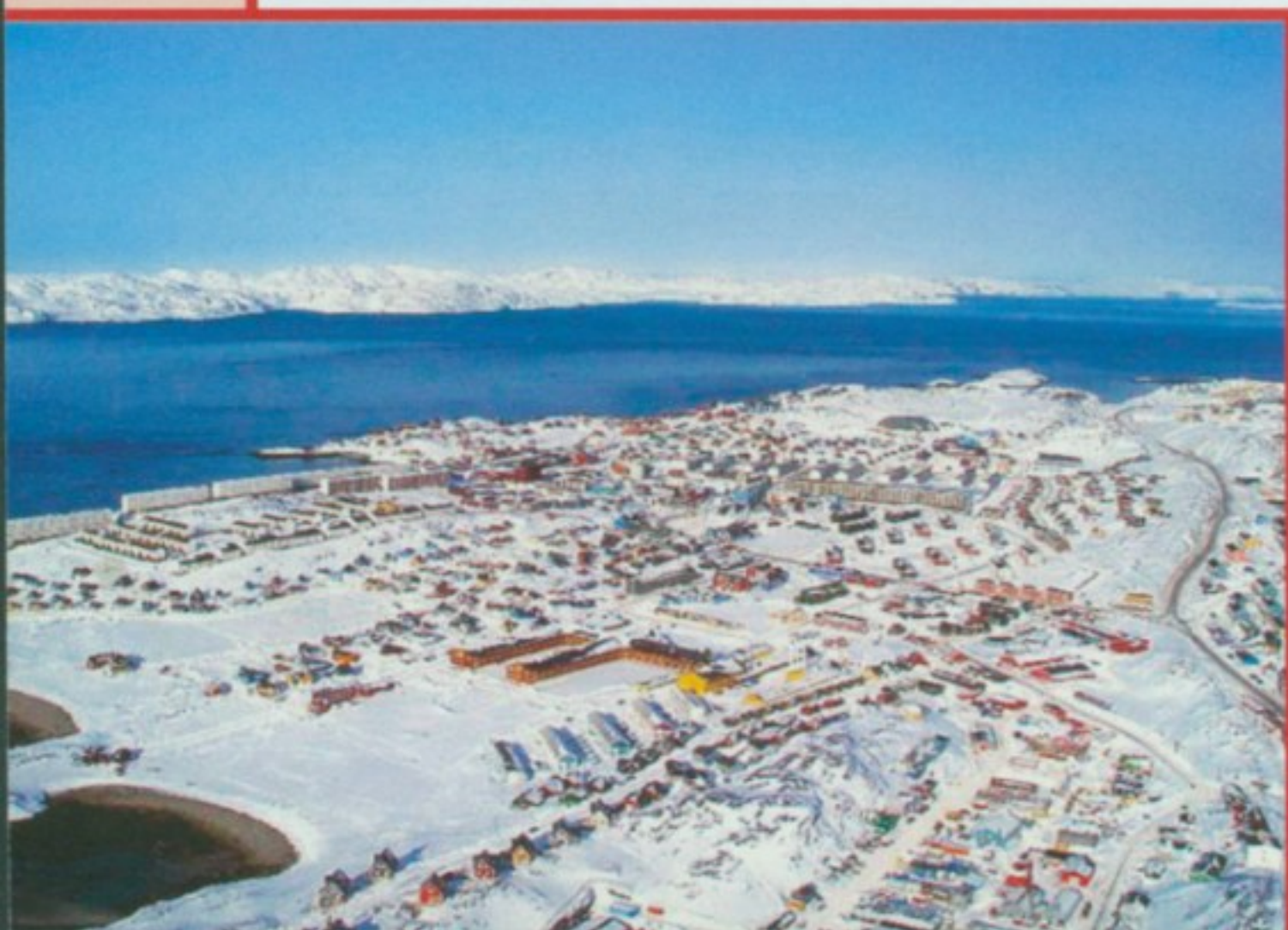
... **већина** земљотреса траје краће од минута, а таласи земљотреса пролазе кроз стене брзином од око 25.000

... **грађевина** Томсунг-Дае у месту Кјонгжу у Јужној Кореји најстарија је сачувана опсерваторија на свету. Подигнута је 632. године и у њу је уграђено 365 камених блокова, баш колико је и дана у години ■

километара на час, што је 20 пута брже од звука ■

... **тло** Камчатке има више од 100 вулкана, од којих је тридесетак још активно ■

ПОДЧИННИ
ЗАБАВНИК
28. 9. 2007.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

©2007 by King Features Syndicate, Inc.

World rights reserved.

НАШИ СВЕЦИ ИЗ РИМСКОГ ДОБА

НЕКА СРЦЕ

Од три најзначајнија „учитеља западне цркве” у 4. веку, који су „били тако учени да ће хришћанству бити потребно хиљаду година да би опет дало људе који су им равни”, чувени филозоф Берtrand Расел наводи једног који је био пореклом из наших крајева, из Илирика – светог Јеронима (друга двојица били су свети Амброзије, епископ Милана, и свети Аугустин, чувени теолог, пореклом из северне Африке).

Софроније Еузебије **Јероним** (или *Хијероним*) рођен је средином 4. века, око 345. године, у месту Стридон, за које се данас не зна са сигурношћу где се налазило. Било је негде „на граници провинција Далмације и Паноније”, то јест на Балкану, на оним просторима који су у ширем смислу називани провинцијом Илирик (између бројних теорија, једна претпоставка је да се ради о Граховом пољу у Херцеговини). Родитељи су му били хришћани. Отац му се звао Еузебије, а брат Паулинијан. Било је то доба кад се у целој хришћанској цркви, а посебно у Илирику, водила жестока верска борба између поборника православног (у које улазе и каснији „католици”) и јеретичког, аријанског хришћанства (о „аријанским саборима у Сирмијуму” „Забавник” је већ писао). Јероним је записао да је био дечак у време смрти цара Јулијана Отпадника (363. године). Јероним наводи да је, након пустошења које су извршили Готи (вероватно након битке код Адријанопоља, 378. године), њего-

во родно место „ошустело, остали су једино небо и земља на којој трње расте и шума осваја”. Али, чини се да није превише жалио за родним местом о коме је писао следеће: „У мом завичају сељачка неопшаност је урођена, стомак је овде бољи и живи се од данас до сутра. Већи је светицац

„Док је држава у то доба била слаба, неука, док су њом управљали беспринципнијелни себичњаци, црква је била снажна, моћна, вођена од људи који су били спремни да за њен интерес жртвују све оно што је било лично, и с њако далековидом политиком да јој је то донело победу за следећих хиљаду година”

онај који више има...” Ипак, већ у родном месту Јероним је стекао завидно образовање и научио латински.

Године 363. Јероним је отишао у Рим где је студирао реторику и, према сопственим речима, водио распусан живот, слично свом савременику из Африке, Аугустину (свети Аугустин је свој пут ка хришћанској вери описао у чувеним „Исповестима”) с којим се касније дописивао. Боравио је и у царском граду Тријери на Рајни баш оне године кад је мали Грацијан (један од шест римских царева рођених у Сирмијуму – данашњој Сремској Митровици) проглашен за сувладара цара Валентинијана I (367. године). Царски двор био је пун његових земљака из Паноније који су држали високе положаје. Али, сјај и богатство двора нису дуго били искушење за младића. Он је одлучио

Горски '07

ГОВОРИ

да се упуту другим путем – тражењу Бога. Посвећује се цркви и почиње да преписује свете списе.

Римски свет пропада

После путовања у Галију, Јероним се населио у Аквилеју (данас Италија) где је постао аскета. Затим је пет година провео у Синајској пустињи у Египту. Преко Цариграда вратио се у Рим и пријатељевао с римским папом Дамаскином коме је једно време био секретар. Према једној непотврђеној теорији и папа Дамаскин такође је био панонског порекла. После папине смрти (384. године), Јероним се поново упуту у Свету земљу где је као монах остао до краја живота. Иако је имао огромну библиотеку, самом себи је пребацивао, као велики грех, жељу да чита чувене латинске писце, попут Вергилија, Плаута или Цицерона.

У писму из 396. године, након смрти цара Теодосија I, Јероним пише: „Дрхћим од тро-зе кад помислим на катћастрофу нашег времена. Двадесет и више година, из дана у дан, између Цариграда и Алпа пролива се римска крв. Скиџија, Тракија, Македонија, Дакија... Далмација, Панонија – све оне су биле пљачкане, харане, пустиошене од Гоџа, Сарматџа, Квада, Алана, Хуна, Ван-

дала, Маркомана. Римски светџи пропада...”

Касније, 410. године, након што су Готи опљачкали Рим, он је записао: „Светџи пропада. Да! Али, срамотџа је и рећи, наши треси још живе и цветџају. Обновљени траг, пресџионицу царџиства, проџиштала је ужасна ватџра и нема месџа на земљи где Римљани нису у изџнанџтву... Па иџпак, наш дух и даље жуди само за добитџком... Наши зидови блиџтају од златџа... иако Христџос умире џред нашим вратџима у лику својих сиромџа...”

С друге стране, како примећује и Берtrand Расел, Јероним ни један једини пут у

Из писма светог Аугустина светом Јерониму (398. године)

...Књџге које си написџао, узимајући из Божанског амбара, као да џге целџг нама показују. Ми џге не знамо, јер џвој џтелесни лик нисмо видели али и џџи сам себе на џџај начин не знаш, јер и џџи своје џтелџ не видиш. Као иџџо и џџи сам себе не познаш друџојачије, већ џо џџоме иџџо познајеш свој дух, џџако џа и ми добро познајемо из џвојих писџама, због којих блаџосиљамо Боџа иџџо џге џџа-квог дао и џџеби и нама и свој браћџи која читџају џвоја дела...” ■

Илустровао
Горан
Горски

својим бројним писмима не размишља о практичној политици нити о начину да се спасе царство. Стога није ни чудо да је Римско царство пропало кад су његови најбољи и најјачи умови, попут светог Аугустина, светог Амброзија, светог Јеронима и других хришћанских вођа, били толико удаљени од свакодневних, световних ствари.

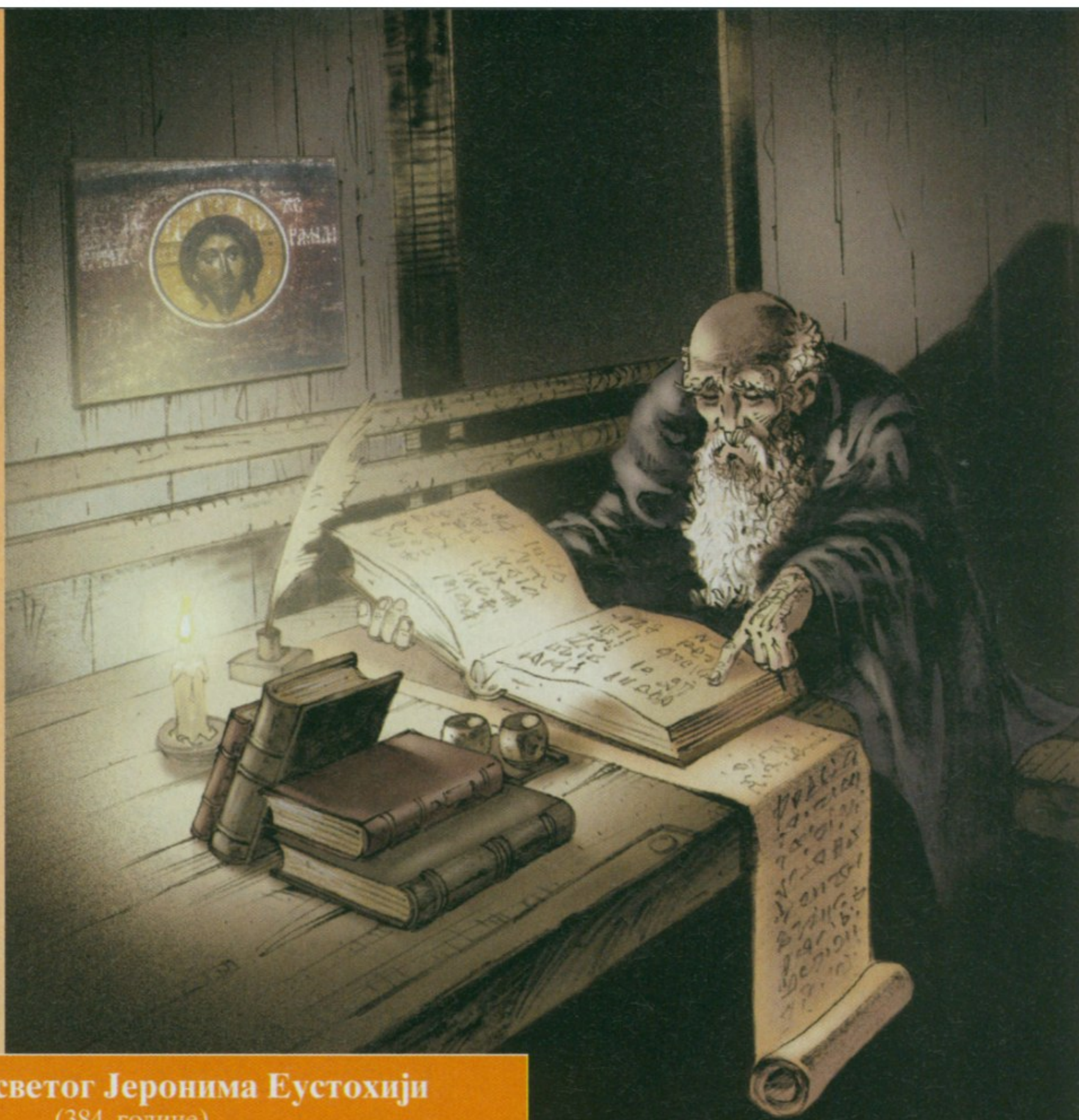
Свети Јероним је иза себе оставио огромно дело, у првом реду преводе, коментаре као и писма. Сматра се једним од најученијих хришћанских отаца западне цркве. На сугестију папе Дамаскина превео је са јеврејског Стари завет и тако створио најчувенију латинску верзију „Библије“ која је носила назив „Вулгата“. Овај превод је следећих хиљаду година био једина званична верзија „Библије“ која је у литургији коришћена у католичкој цркви. Овај превод рађен је од 386. до 405. године. Осим тога, Јероним је писао и посланице против јеретика – пелагијанаца, затим биографије хришћанских отаца и коментаре светих списа. У његову заоставштину спада и око 1000 писама, међу којима и дописивање с највећим хришћанским теологом Запада светим Аугустином, који је био бискуп у граду Хипо у Африци (близу некадашње Картагине, данас у Тунису). Јероним је умро око 420. године. У Католичкој цркви сматра се свецем заштитником библиотекара и преводилаца.

Украшавање срца

Још један значајан црквени отац, савременик светог Јеронима и светог Аугустина, повезан је с простором Илирика. Ради се о хришћанском мисионару и писцу светом Никити, бискупу из Ремезијане, који је за собом оставио значајно дело. Биографија Никите (Нићете) из Ремезијане типична је за велике бискупе 4. века који су истовремено играли и улогу мисионара, државника и просветитеља.

Ремезијана (данас Бела Паланка) је насеље које се налазило на римском војном друму, између Наиса (Ниша) и Сердије (Софије). Име насеља је келтског порекла. Претпоставља се да су становници били већином трачког порекла, уз јаку римску колонизацију. Развило се на темељима римског војног насеља (каструма) из времена цара Трајана (1. и 2. век). Ремезијана је позната и као муниципија град (*civitas*) и као област (*regio*). Од Диоклецијанових реформи, Ремезијана је била део провинције Средоземне Дакције (*Dacia Mediterranea*). Ова провинција имала је четири градска подручја (са Сердијом – Софијом као средиштем) и три рударске области. Градска подручја (*civitas, municipium*) имала су самосталну администрацију и судство и своје прописе, док су рударске области (*regio*) као царски поседи од посебног фискалног значаја, имале посебно уређење на челу с царским намесником (*procurator*). Област Ремезијане чинили су: градски атар (*ager*), рударска насеља (*vici metalorum*), друмске станице (*mutatio, mansio*), домородачка трибаласка села (*vici*) и општине – заједнице (*civitates peregrine*), пољопривредна добра аристократије (*villa*) као и војна насеља и објекти (*castrum*). Од времена Теодосија I ова област припада источном делу царства, док је у црквеном смислу део западне цркве (до Јустинијана). У средишту провин-

шест

Из писма светог Јеронима Еустохији (384. године)

„О, колико сам пушта, налазећи се у пустињи, у оној бескрајној самоћи која исушена пламеним сунцем представља сурово ушочиште монаха, веровао да сам усред задовољства Рима! Седех сам јер бејех испуњен торчином, удови су стиршили као кости нагрљане у безобличну врећу, испуцана кожа је давала телу изглед човека етиопске расе. Свакодневне сузе, свакодневни уздицаји. И ако би ме некада, упркос моме отијору, сан савладао, ударах ођољеним костима о суво шле. А да не говорим о храни и пићу... Ја дакле бијех онај који је, из стораха од пакла, себе казнио таквом шамницом у којој су ми једино друштво били шкорпије и звери, док ми се причињавало да сам усред кола младих девојака...“ ■

ције, на веома важном путу, Ремезијана је била богат град, чему су посебно доприносили богати рудници гвожђа, бакра, сребра и злата у околини. У граду се говорило латински, а не грчки, као у источном делу Балканског полуострва, о чему сведочи и сјајан латински у делима светог Никите.

Свети Никита рођен је у Ремезијани око 338. године, вероватно у породици досељеника. Никита припада оној групи хришћанских епископа 4. века који су се жестоко борили против аријанске јереси и који су учествовали на бројним хришћанским саборима посвећеним овом питању. Забележено је да је ширио хришћанство међу Бесима – једном од варварских трачких племена на Балкану (по коме је можда настало и име Босна). Од 370. године па до око 420. године био је бискуп Ремезијане. Никита је био савременик готске најезде на Балкан и пораза римске војске под царем Валенсом код Хадријанопоља (378. године). Свети Паулин, бискуп Ноле, у једној химни посвећеној свом пријатељу Никити, писао је да је овај из Дарданије (југ Србије) ишао чак у Томи (град на Црном мору, данас Констанца у Румунији) ширећи хришћанску истину целим Балканом како би „од ђавола начинио анђеле“. Паулин даље каже: „Код тебе су учили и Гети и оба Дачана, како они који обрађују земљу, ша-

ко и житијељи крај обала који су косматлији од бика. Беси, издржљивији не ли њихов снел, пошлагоше овце при теби пасишу, пасеш их у дворишту светла, док се речима твојим смирују и Скитли, украшавајући срца.“ Из повести о светом Никити може да се закључи да је на Балкану још у 4. веку било дивљих, нероманизованих племена, попут поменутих Беса. У касније време племе Беса давало је војнике у византијску војску.

Свети Никита је два пута боравио у Риму (398. и 402. године). Учествовао је на бројним црквеним саборима у Риму (369) и Милану (371), Капуи (391), Ниму (394). На сабору у Капуи поверено му је да испита епископа из Наиса Боносија, који је проповедао доктрину којом је покушао да помири аријанство с православним учењем. Између осталог, Боносије је оспоравао девичанство Богородице, односно сводио улогу Марије на природну функцију мајке. На сабору епископа у Ниму прихваћена је формула „симбола вере“ који је предложио свети Никита, заснованог на православним ставовима екуменског сабора у Никеји. Међу делима светог Никите сачувана су писма, посланице, беседе и химне, у којима је проповедао праву, православну веру и побијао разне јереси: аријанство, Македонијево учење о Духу светом, учење Боносија о девичанству и друго. Написао је један приручник за обред крштења. Једно од најчувенијих дела које се приписује светом Никити је „Те Деум“ – црквена химна посвећена Богу која се и данас у небројеним верзијама користи у литургији Католичке цркве ■

Душко Лојангић

ПОДЖИНИ
ЗАБАВНИК

28. 9. 2007.

СУКОБ ЧЕЛИЧНИХ ГРДОСИЈА

*Како су мало познате
јапанске фигурице промениле
начин на који се деца играју,
удахнуле нову наду у сумраку
јунаштва, оставиле
неизбрисив траг
у животу данашњих
тридесетогодишњака
и прерасле у филмски
спектакл*

За „Трансформерсе“, играчке у облику робота који се преображавају (трансформишу) у камионе, аутомобиле, авионе... треба да захвалимо Џорџу Лукасу и Роналду Регану. Не буквално, наравно. Отац „Ратова звезда“ и некадашњи председник Америке нису се никада састали и размењивали мишљења да би на крају Оптимус Прајм потекао од њих као Атина Палада од Зевса (мада би то био добар штос). До толике омиљености „Трансформерса“ не би дошло да није било Лукасове веште продаје права на израду фигурица по ликовима из „Ратова звезда“ и промене прописа о рекламирању дечјих играчака у време Реганове владавине.

Истински нове играчке не појављују се често, а нови начини играња још су ређи. На пример, 1959. године појавила се Барби која је променила начин на који се девојчице играју с луткама. Уместо да се према лутки опходе као мајка према детету, девојчице су добиле другарицу која је сасвим другачији узор. Пет година касније, „Хасбро“ је приказао војничку фигуру Ци-Ај Џоа. Тако су и дечаци добили своје лутке. Извините, акционе фигуре, како се званично зову овакве играчке за дечаке.

Како је почело

Ци-Ај Џо је био мушкарчина, висок 30 центиметара, необријан и пун ожиљака. Остатком тржишта акционих фигура неприкосновено је владао произвођач играчака „Мего“ који је правио фигурице високе 20 центиметара, претежно користећи права на ликове из стрипова, цртаћа, филмова и ТВ серија као што су „Планета мајмуна“, „Звездане стазе“ и други. Међутим, крајем седамдесетих година „Мего“ је пропустио да откупи права на „Ратове звезде“. Грешка у корацима.

Произвођач играчака „Кенер“ искористио је прилику и откупио права. Међутим, у то доба цена нафте је расла, а

играчке су се правиле од винила – петролејског производа. У „Кенеру“ су се плашили да неће продати довољно великих играчака – фигурица, летелица као што су „Миленијумски соко“ или империјални ловци, да би покрили трошкове израде. Према књизи „Земља играчака“, величину прве серије фигура одредио је Берни Лумис, директор „Кенера“, окренувши се ка једном од дизајнера и показавши палцем и кажипрстом: „Лук Скајвокер биће оволико висок.“ Висина фигурице од 10 центиметара обезбедила је нижу цену израде и омогућила да сваки лик из „Ратова звезда“ добије своју лутку. А клинци су их с одушевљењем куповали.

Зато је „Хасбро“ 1982. године прерадио серију играчака посвећених Ци-Ај Џоу. Нове акционе фигуре биле су високе 9,5 центиметара, у разним позама и с различитом опремом. Уведени су и негативци – терористичке „Кобре“. „Хасбро“ је увидео шта пролази на тржишту – ликови с једноставном позадинском причом коју ће деца сама да надграде. Тако је 1984. године откупио права од неколико јапанских произвођача који су правили готово истоветне играчке с једном битном новином – играчке су се преображавале од познатих возила у акционе фигуре робота.

У „Хасброу“ су знали да су деца велики сакупљачи. Онај ко има највећу збирку фигурица главни је у друштву. Зато је „Хасбро“ поделио роботе на две зарађене стране – јуначки Аутоботи против зликовачких Десептикона. У сваком паковању био је опис лика –

КАКО СЕ ПРАВИ АУТОБОТ

Бамблбијев преображај из „Шевролетовог“ „камара“ из 1974. године у моћног Аутобота био је само један делић мукотрпног рада на рачунарским ефектима који је трајао 14 месеци и обухватао 60.000 вештачких аутомобилских/роботских делова и 34.000 дезена за површине предмета. У потпуности је искоришћено 5500 процесора за „рендеровање“ и капацитет од 280 терабајта, колико је на располагању имао Лукасов „Industrial Light & Magic“ ■

ДЕСЕПТИКОНИ

Води их Мегатрон (који се сада преображава у млазњак уместо у пиштољ). Десептикони су зли и гладни моћи.

Мегатрон – ванземаљски млазњак

Старскрим – војни млазњак „F-22 раптор”

Блекаут – хеликоптер „сикорски СН-53”

Брол – тенк „М1 абрамс”

Барикејд – полицијски

аутомобил „форд мустанг”

Френзи – преносни музички уређај

Боункрашер – војни чистач мина „бафало Х”

Скорпонок – механизована шкорпија

АУТОБОТИ

Јунаци „Трансформерса” потичу са планете Сајбертрон. У овогодишњем филму појављује се свега неколико оригиналних Аутобота.

Оптимус Прајм – камион

„петербилт”

Бамблби – „Шевролетов”

„камаро”

Џез – „Понтијак” „солстис”

Ајронхајд – „топик”

Речет – спасилачки „хамер Х2”

МЕГАТРОН

Година: 1984.

Припадност: Десептикони

Нероботско обличје: пиштољ „валтер П38”

Оружје: фузиони топови, бластер

антиматерије црне рупе, енергетски топуз

Као вођа Десептикона, Мегатрон може да мења величину током преображавања, омогућавајући осталима да рукују њиме током борбе ■

није то био само робот који је истовремено и пиштољ „валтер П38”, већ Мегатрон, свирепи вођа омрзнутих Десептикона.

Играчке које се преображавају биле су новост за америчку децу – аутомобили, акционе фигуре и Рубикова коцка, све у једном. Допадала им се могућност управљања играчком и њеним обликом.

Током прве године кад су се „Трансформерси” појавили на тржишту, „Хасбро” је зарадио 100 милиона долара. У наредних осам година произвођачу су донели милијарду долара – 333 милиона само 1985, што је било више од четвртине зараде те године.

Ипак, продаја не би тако вртоглаво расла да није било помоћи телевизије. Годинама су прописи о рекламирању на

телевизији забрањивали произвођачима играчака да праве посебне емисије намењене само својим производима. То се променило 1983. године. „Мател” је био први са „Хи-Меном и Господарима свемира”. Захваљујући тој ТВ серији, до

јесени 1985. године продало се 125 милиона акционих фигура Господара свемира.

Пуне две године је Оптимус Прајм, вођа Аутобота и главни јунак „Трансформерса”, био неприкосновени амерички јунак. Цртана серија, која је у основи била полусатна реклама за акционе фигуре, претварала је ликове у узвишене титанијумске богове, моћне чак и кад су у другим обличјима попут камиона, полицијских аутомобила, млазних ловаца...

Дечаци између пет и једанаест година окупљали су се сваке недеље пред ТВ екранима и пратили сагу о роботима који су се отиснули са своје родне планете Сајбертрон, вођени разним поводима – освајањем, слободом, извориштима, одбраном – и пренели свој грађански рат на Земљу. Са незнатним закашњењем, серија је дошла и до најмлађих гледалаца тадашње Југославије, данас тридесетогодишњака, који се с носталгијом присећају јуначких бојева цртаних јунака.

То је мој тата!

Оптимуса Прајма многи су пожелели за оца. Неки чак и дословно. Тако је 2001. године припадник америчке Националне гарде из Охаја званично променио своје име у Оптимус Прајм. „Мој тата је умро и стварно сам био везан за њега кад сам био мали”, рекао је Прајм ТВ репортерима пре него што је упућен на Блиски исток 2003. године.

А прави, роботизовани Оптимус Прајм учинио је 1986. године нешто што га је издвојило од других јунака – умро је. Умро је због слободе, због истине и – због места на полицама. У индустрији играчака нема места за очинску наклоност, већ само за нову серију акционих фигурица. Филм

БАРИКЕЈД

Година: 2007.

Припадност: Десептикони

Нероботско обличје: „Фордов“ „мустанг“

Оружје: ракетни лансер

Десептиконски извиђач Барикејд преображава се у полицијски аутомобил како би га људи што мање загледали ■

„Трансформерси“ који се појавио те године био је лабудова песма Оптимуса Прајма и његових другова. Две деценије чекало се на њихов повратак.

Коначно је у јулу 2004. године с двора Стивена Спилберга послата вест међу убоги народ – правиће се играни филм „Трансформерси“ (овације широм Интернета)! Годину дана касније, још једно обавештење – филм ће режирати Мајкл Беј, творац „Армагедона“ и „Перл Харбора“ (гнев широм Интернета)!

„Знао сам да постоје обожаваоци ‘Трансформерса’ забринути да им не уништим дечачке успомене“, каже Мајкл Беј док седи у соби за монтажу, у црној мајици негативца Десептикона. „Али, нисам очекивао фанатике који ће да ме прогањају.“

„Трансформерси“ су се појавили средином осамдесетих година прошлог века, у тренутку кад су узор од крви и меса постајали све удаљенији. Сталонеов суноврат је започињао, а Арнолд је већ био много веродостојнији као машина него као човек. Сонорни глас Оптимуса Прајма (који му је позајмљивао глумац Питер Кален) тадашњим дечацима уливао је поверење да ће све на крају бити добро.

Зато су обожаваоци „Трансформерса“ ватрено размењивали мишљења по разним Интернет форумима. Један од познавалаца прилика рекао је: „То је као да сте им рекли да ће Мајкл Беј режирати сле-

деће ‘Ратове звезда’. Мада ми није јасно, јер оно што Беј ради најбоље су управо потере аутомобилима и експлозије. Где ћете бољег за такав филм?”

Оно што се види у сценама потере заиста је беспрекорно. Аутопутем јури верни робот Бамблби, преобращен у жути „камаро“ (набављен од „Фолксвагенове“ „бубе“ у оригиналној серији). Вози пријатеље са Земље, тинејџера Сема (кога глуми Шија Лабуф, звезда скорашњег четвртог наставка „Индијане Џонса“) и његову другарицу Микаелу. За њима се котрља камион Оптимус Прајм и свађа се са десептиконским Боункрашером (Костоломцем) у обличју војног чистача мина.

При брзини од 150 километара на час, Боункрашер се преображава у двоножног робота величине омање куће. Као да је на роле-

ОПТИМУС ПРАЈМ

Година: 2007.

Припадност: Аутоботи

Нероботско обличје: камион „петербилт“

Оружје: ласерско

Главни циљ команданта Аутобота је да спречи Мегатрона да се домогне Коцке Праискре, реликвије која управља животном снагом свих „Трансформерса“ ■

рима, клизи кроз саобраћај и с лакоћом чисти аутомобиле који му се нађу на путу. И Оптимус Прајм се преображава из „петербилта“ у моћну грдосију која се хвата у коштац с Боункрашером. Роботи се преврћу по аутопуту, рачунарски генерисани шрапнели лете на све стране, док Оптимус снажном песницом величине комбија разваљује Боункрашерову вилицу!

Како настаје оваква сцена? Уз много рада, стрпљења и незамисливе рачунарске снаге. У сценама са више робота истовремено, „рендеровање“ једног јединог фрејма (а треба их 24/25 за филмску секунду) траје пуних 38 сати!

„Најтеже нам је било да преображавамо тачкове возила у стопала робота“, каже један од челних људи одељења за специјалне ефекте. „Мајкл је тражио да све буде веродостојно“. То важи и за масу и законе физике. Да је Оптимус Прајм у обличју „петербилта“ задржао „раван нос“, не би могао да се веродостојно развуче до висине од 9 метара кад се преобрази. Зато је мало измењен у филму. Из истог разлога је Бамблби од љупке „бубе“ порастао у „Шевролетов“ „камаро“. Ни Мегатрон није био поштеђен. Уместо пиштоља, што је био у оригиналној серији, постао је млазњак. Светогрђе, кажу поклоници старих „Трансформерса“.

Избор Мајкла Беја за редитеља има и предности. Захваљујући

РЕЧЕТ

Година: 2007.
Припадност: Аутоботи
Нероботско обличје: спасилачки „хамер Х2“
Оружје: енергетски топови
Речет је задужен за одржавање и поправке свих Аутобота, али се по потреби упушта и у борбу ■

ГИГАНТОР

Година: 1981.
Својства: снага, ракетни ранац
Лик из јапанских манга стрипова крајем педесетих година. Гигантор се не преображава, али је надахнуо генерације потоњих инжењера као савршени циновски робот. Појавио се у бројним стриповима, ТВ серијама и играчкама ■

ВАЛКИР

Година: 1982.
Нероботско обличје: војни ловац
Оружје: далекометни пројектили, ласерски топови, митраљеи
Произвео га је „Такатоку тојс“ за аниме цртану серију „Супердимензиона тврђава Макрос“. Валкир VF-1A може да се преобрази у три различита борбена облика ■

филму „Перл Харбор“ (нашироко исмејаном изван Америке), Беј може да наручи војне млазњаке F-16 онако како други људи наручују пилећа крилца. Одличан начин да се смање трошкови снимања филма (који је, иначе, коштао 150 милиона долара) јесте повољно добијање тенкова, војних база и статиста – регрута који су већ „костимирани“.

„Кад нам неко из Холивуда тражи помоћ, ми то видимо као прилику да јавности прикажемо војску САД“, каже Фил Струб, Пентагонов официр за везу с Холивудом. „Ако желе нашу помоћ, морају да нам покажу сценарио и послушају наше примедбе о томе како се приказује војска.“

Беј то поједностављује: „Мислим да они ово виде само као добру прилику за регрутацију“ ■

Н. В.

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

28. 9. 2007.

ХИПОХОНДРИЈА, БОЛЕСТ КОЈА ТРАЈЕ НЕ ДИРАЈ МОЈЕ БАЦИЛЕ!

Било је ту смејања до неба, чак ни после спуштања завесе многи Парижани дуго нису успевали да обуздају грчеве на лицу. Тај Молијер је прави враголан, како је он то умео не само да напише него, још и више, да прикаже. Боље да је главног јунака Аргона назвао по себи, тако га је, већ трећу ноћ заредом, добро играо у комедији „Уображени болесник“. Четврте вечери, пак, Жан-Батист Поклен Молијер –

француски књижевник, глумац и управник позоришта – толико се уживео у улогу лика који се увек жали на болест и плаши да га од смрти дели само корак да се на сцени загрцнуо од кашља и почео обилно да крвари. Публика је аплаузом наградила његову уверљивост и с осмехом се разишла. И колеге су само одмахнуле руком уверене да је Молијер поново измислио неку од мноштва сво-

Откад је света
и века неки су се
грозничаво
плашили
болести,
били
болесни од
страха да ће
бити болесни,
и то неизлечиво.
А онда су се неки
(духовити) досетили
да направе праве
правцате
приручнике који ће
им помоћи да остану
то што јесу. Чак и да
напредују. Ово је
кратак прилог том
прилогу...

јих (измишљених) болести. Лекар је касно стигао. Писац „Уображеног болесника“ није дочекао свој педесет други рођендан.

Ипак, најчувенији уображени болесник новијег доба био је Хауард Хјуз (1905–1976), нафтни магнат, неустрашиви ратни пилот, филмски моћник и највећи женскарш на свету који је живот завршио као изгладнели пустињак. А почетак веселе приче с тужним крајем збио се после озбиљне повре-

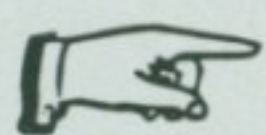
де у тешкој авионској несрећи 1946. године, кад је Хјуз постао зависник од морфијума. Убрзо је, у готово паничном страху, почео да избегава друштво и забарикадирао се у свом хотелу у Лас Вегасу.

У току осамнаест година добровољне изолације у аутомобилу је имао уграђен огроман уређај за пречишћавање ваздуха који је заузимао највећи део пртљажника и коштао више него сама лимузина. Храну су му испоручивали у кесама од хартије које су претходно две године стајале нетакнуте у запечаћеном кре-

денцу, а доносиоци су обавезно морали да имају беле памучне болничке рукавице. И сам мултимилионер је ту храну – углавном табле чоколаде и млеко – вадио шаком омотаном папирном марамицом. А њих је, у просеку по петнаест, користио и за свако отварање ормана. Имао је и строго утврђена правила приликом испоруке часописа: увек су му доносили

Илустровао
Добросав
Боб
Живковић

по три иста примерка и он би, руком у папирној марамици, пажљиво извлачио онај у средини, док је за друга два давао посебна упутства за спаљивање. Бррр-рр!

Опасне штампарске грешке

А хипохондрија – претерани страх од болести или склоност ка умишљању болести – никако није прича новијег датума. Уосталом, овај појам нам је до-текао од старих Грка (hýpochondría, горњи део утробе испод ребрене хрскавице) јер се тада веровало да је у том делу тела седиште меланхолије. Данас се чини да је уображених болесника више него икад, можда и због тога што се људи свакодневно кљукају мноштвом података о овој или оној болести, о овоме или ономе симптому. О томе упечатљиво сведочи и податак да се здравље данас налази на другом месту на списку најпопуларнијих тема за претраживање по Интернету, одмах после порнографије. Лекари ову појаву називају сајберхондријом.

А да ли има ваљаних разлога за тај претерани страх од болести? Ако је судити по недавно објављеним књижицама Душана Мрђеновића и Џона Наиша, обе истоветног (духовитог) наслова „Приручник за хипохондре“, ето (нама) нових пацијената. Ипак, пре наставка читања овог текстића није на одмет подсетити се својевремене тврдње Марка Твена: „Опрез са читањем књига о здрављу. Можете да умрете због штампарске грешке.”

(Тимски ћемо се потрудити да их у овом тексту буде што мање, мислим штампарских грешака.)

Бррр-рр.

Утешно је, бар што се тиче оних налик горепомињаном Хауарду Хјузу, да је – како је то лепо забележио нобеловац Франсоа Жакоб – једина жеља бактерија да уместо једне створе две бактерије. А бактерија је, охо-хо, свуда око нас. Малих, голим оком тешко видљивих, и нимало безазлених. Јер, по озбиљним истраживањима, сваки дом, кућа непрегледни је расадник бактерија, бацила и микроорганизама. У приручнику упутству ће вам саветовати да, ако их игноришете, изазваће обољења од којих су нека опасна по живот. Па ти сад види, и кад не видиш! Посебно што, казују важна истраживања, ако кућу претерано чистите, можете да створите стерилну околину у којој је ваш одбрамбени механизам неприпремљен на суочавање с бацилима на које ће, сасвим сигурно, наићи на неком другом месту.

У теписима је, на пример, могуће открити прави зооло-

дванаесет

ПРОВЕРИТЕ САМОГ СЕБЕ

Код сваког од доле постављених питања заокружите број који најбоље описује како се осећате:

1 = уопште не; 2 = мало; 3 = умерено; 4 = прилично и 5 = много.

- Да ли много бринете за своје здравље?

1 2 3 4 5

- Мислите ли да нешто озбиљно није у реду с вашим организмом?

1 2 3 4 5

- Да ли вам је тешко да заборавите на себе и мислите на све могуће друге ствари?

1 2 3 4 5

- Ако се осећате болесно а неко вам каже да изгледате боље, да ли се забринете?

1 2 3 4 5

- Верујете ли да сте често свесни онога што се догађа у вашем организму?

1 2 3 4 5

- Да ли вас муче многе тегобе и болови?

1 2 3 4 5

- Да ли се плашите болести?

1 2 3 4 5

- Бринете ли за своје здравље више него већина људи?

1 2 3 4 5

- Имате ли осећај да људи не узимају ваше болести за озбиљно?

1 2 3 4 5

- Да ли вам је тешко да поверујете свом лекару кад вам каже да немате због чега да бринете?

1 2 3 4 5

- Бринете ли често да можда имате неку озбиљну болест?

1 2 3 4 5

- Уколико сте обратили пажњу на неко обољење (сазнавши за њега с радија, телевизије, из новина или од неког кога познајете), бринете ли да бисте и ви могли да га добијете?

1 2 3 4 5

- Мислите ли да вас муче бројни различити симптоми?

1 2 3 4 5

- Имате ли често симптоме веома озбиљних болести?

1 2 3 4 5

Саберите заокружене бројеве. Што је збир већи, то су већи и ваши изгледи да сте претерано забринути због свог здравља. Не постоје никакви прецизни параметри код Вајтлијевог упитника, али ако се ваш резултат налази између 32 и 55 (или чак изнад тога), сматрају вас хипохондром. Ако имате резултат између 14 и 28, нормални сте. Ипак, све ове бројке ваља узети с резервом, а ако верујете да ипак имате тегоба најупутнија је посета лекару ■

шки врт, са све бесплатном картом за посету, и осмехнутим грињама. И кваке су прави резервати различитих вируса који могу да буду узрочници којекаквих болештина, од прехладе до салмонеле. А четкица за зубе? Гле радости за жутицу, грип и прехладу, пошто пљувачка и крв остају на власима четкице а с њима, готово заверенички, и бактерије. И не само то, саветују помињани приручници: прање зуба утрљава хиљаде микроорганизама у ваше десни, односно у крвоток. Па сад ти веруј да је све око нас безбедно.

У кревет с грињама

У кревету кад мислиш да си сам никад то ниси. Гужва је као у Кнез-Михаиловој у подне, или у некој сличној прометној улици било где. Као у неком вишемилонском граду пошто гриње, које се хране ситним отпацама људске коже који опадају с човечјег тела у току спавања и превртања по кревету, могу да достигну бројку и до два милиона примерака, а само једна гриња се „олакша“ између десет и двадесет пута на дан. Ни то није све с обзиром на то да је реч само о постељини, важном делу сваког кревета. Ћутљиве а радне су и стенице (*Cimex lectularius*) које бора-ве у напрслинама дрвених да-сака у кревету. Дуге су око шест милиметара, а хране се крвљу власника кревета, углавном у време сна, и изазивају приличан свраб. Њој, гореименованој стеници, довољан је један угриз да наредних шест месеци мирује у скровишту и вари хранљиве материје. Бррр-рр!

Моја кућица моја слободица, како то лепо и – понекад – гордо звучи. Биће, ипак, бар тако сведоче озбиљна и добро плаћена истраживања, да сваког од нас ту чека (у бусији) права окупација. Углавном невидљива голом оку. Огољене су, пак, бројке, а оне кажу да је број бацила на чесми – 50.000, на ручици водокотлића исто толико, да је даска клозетске шоље прилично шкрта са 1200 бацила, али зато на дасци за месо мрда њих 60.000, а у кухињској крпи, нашем одомаћеном олтару чистунства, уме да се притаји 700 милиона.

Нису они, бацили, вољни да вршљају само по кухињи. На тастатури рачунара доконик може да стигне до 3000, на телефонској слушалици може и да заноћи јер му ваља бројати до 25.000. А кад у самоуслугу погураш колица испред себе, ето те у друштву милион бацила. И ту је човек више него социјално биће. Прави становник планете.

PRIRUČNIK ZA
HIPOHONDRE

зону у коме нема хлора пошто он дезинфикује воду и убија већину клица, мада не све. Али, није најупутније пливати ни у базену с хлором јер он шкоди очима и кожи и може да буде отрован уколико се прогута. А за оне који су оћелавили, можда је утешно да више не морају да брину због гљивица из рода Candida која настањује четке и чешљеве и може да изазове заразу. Мука је, по овим приручницима за хипохондре, и кад су у питању уши, па саветују да у

њих не треба стављати ништа мање од лакта с обзиром на то да оштри предмети могу да пробуше бубну опну, а штапићи за чишћење ушију само гурају масноћу још дубље.

Утешно је, међутим, да је много безбедније пољубити болесну особу него се с њом руковати јер се већина клица разноси преко руку, затим прелази на уста, нос и очи. Ипак, не треба претеривати с пољупцима, ако ни због чега другог а оно због такозване болести пољубаца, како називају моноклеозу, заразну болест код које се у крви јавља претерано велики број моноклеарних леукоцита. Уз то ваља знати да се током једног „филмског пољупца“ размени 40.000 паразита и 250 врста бактерија, па сад верујте да сте били сами при (тајној) размени нежности.

Нисте, наравно, никад сами ни кад сте у свом купатилу. С вама су увек ваше бактерије, али вам оне – домаћински – неће нашкодити. Зато хоће туђи бацили, те не дозвољавајте ником да користи ваше купатило или туш. Опасно по страх! Посебно ако се има у виду податак да такозване отпорне бактерије, а није их мали број, годишње убију 40.000 људи широм планете. И још нешто, немојте два пута заредом да користите исти пешкир

за купање – мртве ћелије које сте обрисали са себе садрже бактерије и гљивице које се размножавају на пешкиру! Бррр-рр!

Од ногу до куге

Ови приручници за хипохондре, разумљиво, нуде и савете како да утврдите шта је посредни с вашим здрављем или неким назови успутним тегобама. Примерице: ноге вам смрде а нокти су пожутели? Саветници нуде три могућа одговора: потребне су вам нове ципеле, имате гљивице или имате рани стадијум гангрене. Утешно, нема шта! Исто као и препорука кад патите од несанице а ниједно средство за спавање вам не помаже. Ништа лакше, ту је древни лек – истрљајте зубе воском из ушне шкољке пса, а стопала изметом пуха!

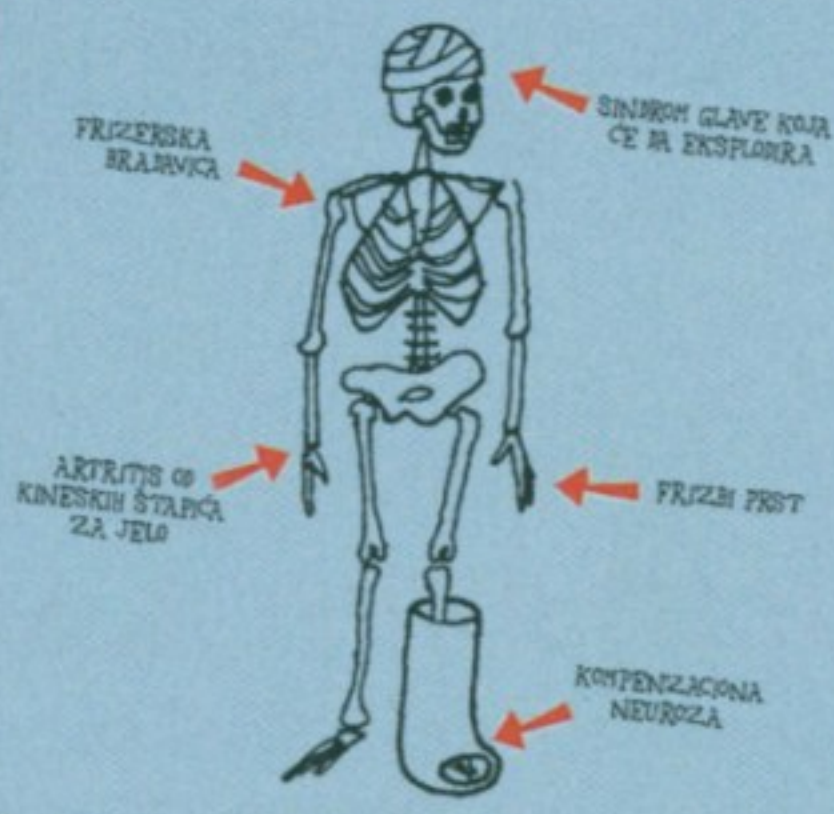
А ако вас уједе бува, то најчешће није добар разлог за панику, али ако се та бува напила крви зараженог слепог миша или пацова, она може да пренесе бактерије и на људе. Уколико је пацов или слепи миш заражен бактеријом Yersinia, можете да добијете кугу. Да је то и те како могуће, сведок је и велика епидемија куге у 14. веку у којој је страдало преко 30 милиона људи. А лапац је управо ишао тим путем.

Ништа зато. Важно је да знамо да са свакиим удисајем ваздуха у организам унесемо милионе бактерија. Срећом, њих око 80 одсто је безбедно, кажу научници. Простом рачуницом, међутим, долазимо до податка да се са свакиим удисајем ваздуха у организам унесе и неколико стотина хиљада опасних бактерија. Бррр-рр!

Сви ови примери ће код оних опседнутих страхом од којекакве болести можда бити додатна каписла за разбуктавање новог или гомилање старог страха, али је основна идеја ове приче управо да покуша да развеје беспотребна страховања. За оне који би да ипак провере колико је оправдан њихов претерани страх од болести или болест од страха, дајемо такозвани Вајтлијев упитник, стандардни аутотест за хипохондрију. Проверите, не боли. Бррр-рр! ■

Петар
Милатовић

PRIRUČNIK ZA HIPHONDRE

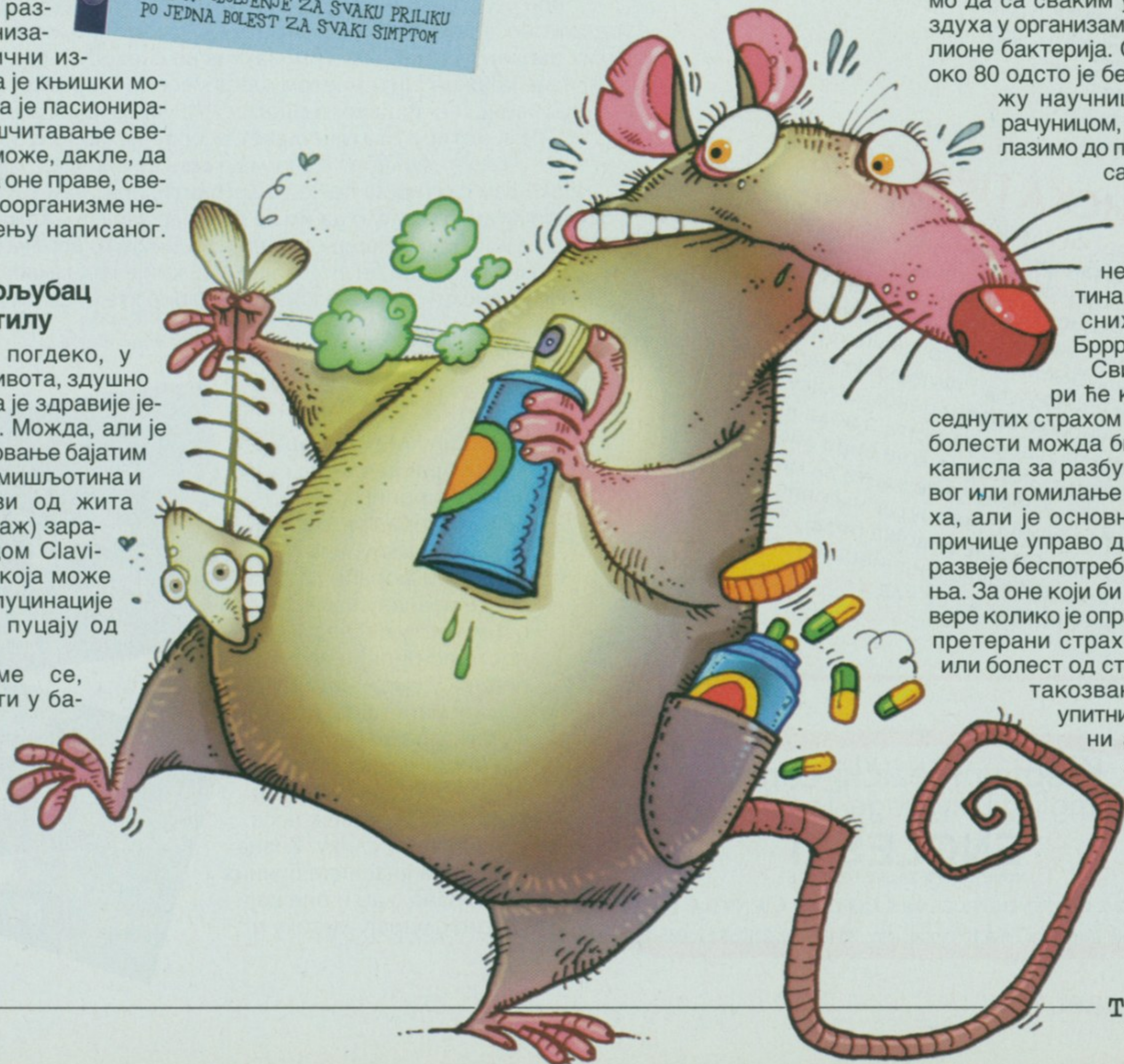
PO JEDNO OBOLJENJE ZA SVAKU PRILIKU
PO JEDNA BOLEST ZA SVAKI SIMPTOM

Јер, није сам ни кад – осамивши се – посегне за новинама или књигом. По хемијском саставу, хартија је погодна за развијање гљивица, плесни и других микроорганизама. Паметно је не држати новине од јуче или – не дај боже – од пре неколико дана јер су се у њима већ улогориле потенцијално опасне бактерије. Много је упутније бавити се новим новинама које, углавном, не садрже клице пошто свежа штампарска боја спречава развој микроорганизама. Метафорични израз за неког да је књишки мољац, особа која је пасионирано везана за ишчитавање свега написаног, може, дакле, да буде увреда за оне праве, свеприсутне микроорганизме несклоне тумачењу написаног. Бррр-рр!

Врели пољубац у купатилу

Погдегде и погдеко, у име здравог живота, здружно препоручује да је здравије јести бајат хлеб. Можда, али је истина и да тровање бајатим хлебом није измишљотина и да оно долази од жита (обично је то раж) зараженог гљивицом Claviceps purpurea која може да изазове халуцинације а оне баш не пуцају од здравља.

Није, разуме се, здраво пливати у ба-

La Provincia di Lecco

Due lettere e una risposta sul tema dei consigli dei cosiddetti esperti per combattere il caldo

di Silvia Ferretto Clementi

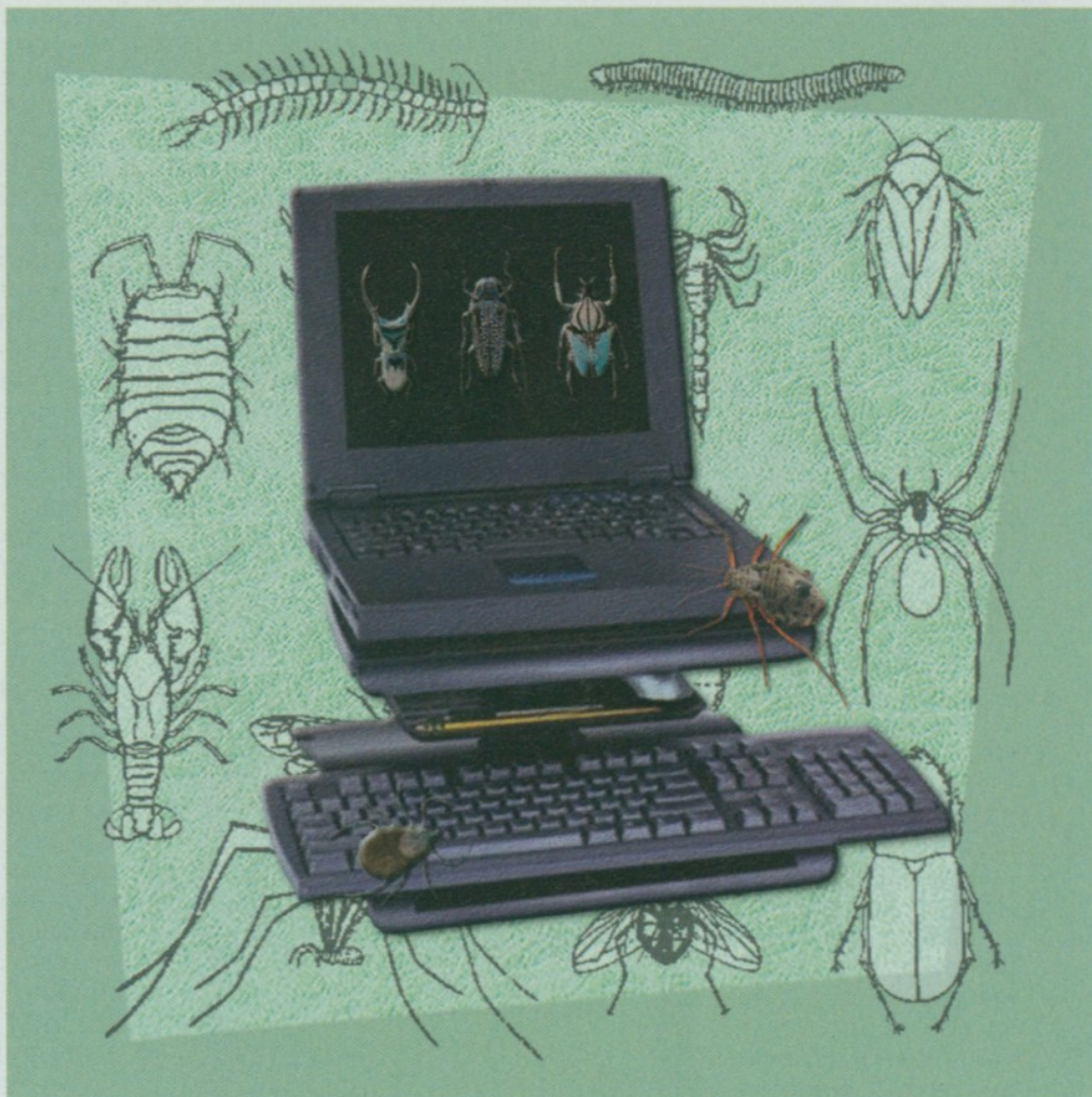
Caro direttore, leggendo il suo articolo intitolato «Sono anziani non imbecilli», mi è venuta in mente una novella di Poggio Bracciolini che credo ben rappresenti il clima in cui spesso la classe politica si ritrova ad operare. Un vecchio e un bambino caricarono le merci su un asino per andare a venderle e, dopo averle vendute, tornavano il bambino sull'asino e il vecchio a piedi. Ma i passanti li rimproveravano dicendo che non era ragionevole che un vecchio andasse a piedi e un bambino a cavallo.

Se poi, come nel mio caso, nella giornata definita dagli esperti come la più calda di quest'estate, con un'iniziativa pratica, si reca personalmente in alcuni centri frequentati da anziani per distribuire e ghiaia allora fa la ricerca di...

Noa

НОВИНСКА ПРОСИДБА

Један банкарски службеник из Вареда поред Милана, у Италији, путем новина запросио је своју девојку. Изабраница је продавачица у оближњем месту Нибиано и сваког дана пре него што крене на посао чита новине. Зато је заљубљени банкар закупио последњу страницу у листу «La Provincia de Lecco». На том својеврсном просидбеном огласу види се прекрасна плажа на мору, а вода је на обалу избацила боцу из које вири лист на коме пише: «Хоћеш ли се удати за мене? Твој...» Редакција поменутог часописа није обавештена да ли је девојка била почастована оваквим начином просидбе и да ли је пристала да се уда ■

КИЛО ВИРУСА, МОЛИМ!

Дидије Стивенс желео је да провери на шта све људи наседају кад на Интернету угледају, како каже, «лепо упаковану понуду». Овај рачунарски стручњак дао је оглас следеће садржине: «Немате вирусе у рачунару? Уколико желите, лако ћете их набавити ако пошаљете захтев на следећу и-мејл адресу...» Оглас је кружио Интернетом шест месеци и догодило се оно што је Стивенс и очекивао, а многи су га уверавали да је немогуће.

Чак четири стотине девет особа писало је Стивенсу молећи га да им да списак вируса.

– Иако сам слутио да ће се то догодити, ипак сам збуњен што је толико људи пожелело да им се рачунар зарази – каже Стивенс. – Имам само једно објашњење: појединци су то вероватно учинили из радозналости, да би видели шта се крије иза таквог огласа. Али, шта да мислим о онима који су стварно хтели да купе вирус? ■

БЕЗ ЛАЈАЊА!

У градићу Маунт Дора у Калифорнији власти су донеле пропис којим се псима забрањује да лају. Уколико залају, њихови власници мораће да плате новчану казну. У овом месту већ је постојао пропис по коме пси нису смели да лају дуже од пет минута. Градске власти сматрају да је Маунт Дора савршено место за одмор и миран живот, те да лавез паса нарушава ту слику. Казна важи и за власнике бучних ресторана, као и оне који гласно слушају музику ■

ПОДМТИКНИ
ЗАБАВНИК
28. 9. 2007.

www.kjc.edu.yu

Kreativni jezički centar
English Language Teaching

ENGLISKI

NOVE GRUPE ZA SVE UZRASTE

DIPLOME I SAVREMENI PROGRAMI OXFORD CENTRA

ZEMUN-CENTAR, Miroslava Tirša 10/I sprat; info: 12-18h; tel: 210 55 52, 063 75 25 805

МАЧЈИ ОБЕШЕЊАК

После вишегодишњег боравка на Хавајима, тридесетдеветогодишња **Памела Ескамиља** и њен муж одлучили су да се јуна ове године врате у Сан Бернардино, град у истоименом округу у америчкој држави Калифорнији. Претходно су спаковали ствари у контејнер и бродом их послали кући.

Али, ни после упорног трагања Памела није нашла своју љубимицу, трогодишњу мачку по имену Спајси (може да се преведе као обешењак), па јој није преостало ништа друго него да замоли пријатеље и познанике који су остали на Хавајима да се побрину за њу ако је нађу. Пошто су Ескамиљеви путовали авионом, дошли су кући знатно пре него што су им стигле ствари. А онда их је чекало изненађење.

Кад су радници из камиона истоварили контејнер и отпечатали га, Памели се учинило да чује мјаукање. Одмах је одагнала ту мисао приписујући је тузи за изгубљеном љубимицом.

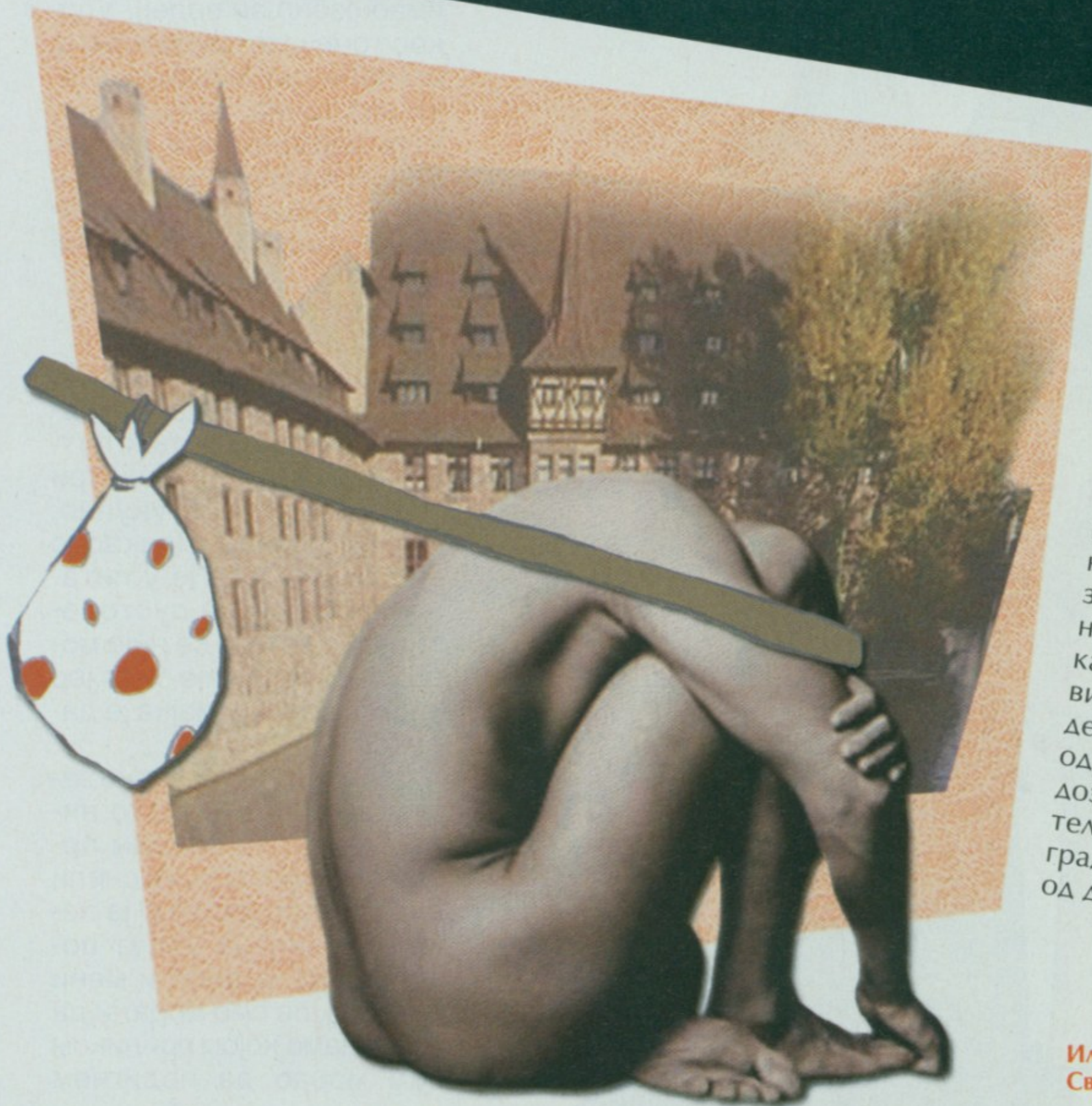
Међутим, није се преварила. Мачка је очигледно утрчала у контејнер и, пре него што је успела да изађе, радници су га запечатали.

Тако је Спајси осамнаест дана провела затворена на броду, без хране и воде. Кад ју је узела у руке, Памели се учинило да јој нема помоћи. На велику срећу власнице, после боравка на ветеринарској клиници, Спајси се сасвим опоравила. Ветеринари кажу да је право чудо што је преживела ■

С ФУДБАЛОМ НА ОНАЈ СВЕТ

У немачком граду **Хамбургу** гради се гробље где ће бити сахрањивани искључиво посмртни остаци навијача градског фудбалског клуба „Хамбурга“. Гробље ће бити недалеко од стадиона „Хамбурга“ и имаће највише пет стотина гробница. Навијачи захтевају да се израде и посебни ковчези у плаво-белој боји, односно бојама њиховог омиљеног клуба. Уместо посмртних маршева, на сахранама ће се свирати навијачке песме ■

АМЕРИКАНАЦ У НИРНБЕРГУ

Протекло лето заиста је било врело, што су осетили становници многих европских земаља. Међутим, колико год да су се разоделули, ипак су поштовали прописе пристојности. Али, један четрдесетједногодишњи Американац средином јула без стида се прошетао го центром **Нирнберга**. Одело је ставио у кесу којом је нехајно махао кад су га зауставили полицајци. Правио се невешт и објаснио да није знао да је кажњиво бити го у граду, јер је у парку видео жене које се сунчају без горњег дела одеће. Истина је да је на одређеним местима у јавним парковима дозвољено открити и „неке“ делове тела, али бити к’о од мајке рођен усред града – никако. Морао је да плати казну од двеста евра ■

Илустровала
Светлана Кнежевић

БАТИНА ЈЕ ИЗ РАЈА ИЗАШЛА. И ИМА...

Уверен сам, додуше на основу сећања које је варљиво, да је мене мајка опасно „макљала”. Она, међутим, тврди да то не одговара истини, али нimalo. Оно није да јој нисам давао повода, али углавном није успевала да ме стигне, а кад би ме сатерала у ћошак, ја

бих се толико разурлао да није имала срца да крене у напад, што од страха да неко не позове полицију, што од страха да се не „заценим”. И тога се сећам. У ствари, не сећам се да су ме батине болеле, јер нису, него да тај чин, кад рођена мајка дигне руку на тебе, јесте прилично непријатан и збуњујућ.

Тата ме је, ако се добро сећам, само једном ошамарио и то тако да сам се винуо у ваздух и атерио једно три метра од првобитне позиције. Тај се немили догађај одиграо на мору, приликом заједничког подухвата прања чамца, у коме сам ја прилично невољ-

но учествовао а журили смо да кренемо на пут. Шамар, међутим, није био резултат мог забушавања, већ тога што сам, вероватно из оправданих разлога пубертета који ме је жешће дрмао, рекао нешто што се оцу не каже ни под којим условима. Не сећам се баш

... ДВА И ДВЕ

тачно шта, ваљда ми је она ћушка изазвала тренутну амнезију, али мислим да је моја изјава садржала реч кретен, идиот или нешто слично. Углавном, казна је стигла сместа, у облику „першинга” (тата је у младости био рукометаш, па је имао озбиљан волеј). Упркос томе што тим чином на мој пубертет није била стављена тачка, то нипошто, моје одрастање и хормоналне промене кроз које сам пролазио никада се више нису испољавале на тај начин.

Једном приликом, пре неколико година, кренем ја на далек пут. Са мном два клинца и три торбе – пртљага, укупно, једно сто кила. Прекасно сам схватио да је у питању преозбиљна пустоловина, но натраг се није могло, а помоћи није било јер небо је високо, мајка је далеко.

Ствари су се додатно закомпликовале пошто нисам могао да предам пртљаг директно (закаснили смо на аеродром јер је неко од клинаца успут повраћао по колима и мени за врат), па смо морали да преседамо којом приликом сам морао да подигнем

Илустровао
Добросав
Боб
Живковић

сав онај пртљаг и поново га предам. И, догурам ја двоја колица с торбама + два дечака до *chek in*-а, мудро изаберам шалтер на самом крају реда и применим чобански приступ – сатерам децу у угао, између шалтера и некаквог аутомата за продају „кока-

и почнем да запомажем колико год ме грло носи:

– Сине! Где си, синееее! Синееее!

Гледају ме људи к’о лудог, виде нешто се догађа, појма немају шта. „Изгубио сам дете!”, запомажем на три до пет језика. „Је л’ неко видео дете?” Народ ме

КРАЈА ПРИЧЕ

–коле”, наредим им да буду мирни и применим шаргарепа/штап метод (припретим казнама и обећам „кока-колу” као мито), па почнем да се бакћем с пасошима, картама и предајом пртљага. Али, одужило се то, она госпођа нешто гњави, неке безбедносне мере, не уме да нам откуца имена, презимена, ја се нагињем преко пулта, као помажем нешто уместо да гледам своја посла и, неизбежно, попусти ми пажња. И таман видим торбе како одлазе низ ону траку, окренем се кад – уместо два детета имам једно. Фали мали! А у то време имао је око четири године.

– Где ти је брат? – питам старијег.

– Малочас је био ту.

– То знам и ја, него где је нестао?

– Појам немам – каже он очигледно испрепадан. – Мама ће да нас ликвидира ако изгубимо малог – каже. И у праву је.

А аеродром пун, нема где сламка да падне. Ту ја почнем да се гурам кроз гужву, да се осврћем, размичем народ. Видим нема шансе да га тако спазим па се, потпуно изгубивши свест о пристojном понашању, као Кинг-Конг узверем на неку канту за ђубре

гледа, видим препуни саосећања, сви се нешто осврћу, траже дете. Та епско-лирска сцена није трајала више од два-три минута, али ми је одузела једно, брат-брата, пет година живота. Кад, усред те агоније, притрчава ми овај старији, вуче ме за ногу и показује ка оној проклетој машини за „кока-колу” иза које вири мали монструм и кикоће се. Сакрио се и гледа ме како правим мајмуна од себе. Њему је то, наравно, невероватно смешно! Ја још на оној канти, а он притрчава сав насмејан, шири руке, као – одлична фора, баш сам те зезнуо.

И ту изгубим контролу, дигнем га за оковратник па тупа-тупа, истамбурам га по гузи пред једно две хиљаде сведока. Он је толико шокиран нелогичношћу моје реакције на тако добар фазон, да чак и не плаче. Тако нешто није очекивао, само млати оним ножицама, гледа да се докопа земље па да ми збрише. А народ к’о народ, воли циркус, проломио се аплауз, онолики. Жене са сузама у очима гледају *happy end* мини људске драме, сви кивни на малог злотора и оцетлачитеља, а опет им симпатичан. Уто нам приђе нека старија Енглескиња и каже:

– Видим да вам је тешко да ситуацију држите под контролом, а ја имам још неколико сати чекања пред собом, могу да вам помогнем.

– Хвала – рекох – само ми га склоните с очију! И увалим јој малог хумористу.

И тако, уз помоћ те фирме жене, која се одмах упустила у пријатељски разговор с клинцима и потанко им објаснила зашто је требало да поступе другачије него што су поступили, некако се смири ситуација и ми се докобељамо до бесцаринске зоне. Ту дође време растанка с бака Енглескињом. Ја јој захваљујем, а она ми каже да је учитељица у пензији, да јој је било задовољство да проведе време с тако златном децом, да су мили, драги, лепо... и слично и на крају дода:

– Да сте дете тако изубецали негде у Енглеској, узела би вам га социјална служба.

Нема томе много, долазимо кући а моји синови, моји соколови, без обрва, без трепавица и без шишки.

– Шта је било? – питам а знам – палили нешто.

Мајка у шоку почиње да злослутити: „Могли сте очи да изгубите!” (Зашто те мајке увек причају о копању очију?) „Могли сте да се унаказите до краја живота” и све у том смислу. Ипак, још не знамо шта и како се све то догодило пошто они ћуте као заливени и неће да признају. И ту сад наступи класична инквизиција – примењују се разни подухвати, молбе, претње, подвикивање, *good cop/bad cop*, „удбашке” методе, а они неће па неће да кажу. На крају, после једно пола сата гњаваже, ипак дознамо да су нашли некакву лако запаљиву течност па су, ето, из научних разлога, хтели да виде како то гори. Онда су у циљу „научног експеримента” натрпали неке крпе у неко буре, полили их тим бензином, нагли се над буре и убацили шиб-

цу. И пуф! Плануло. Погледају се, а обојица скроз гарави! Много их је то забавило! А кад су се умили, с водом отишле и спржене длацице. Пошто је окончан истражни поступак, изнуђена признања, те установљене чињенице, окривљени се повлаче у собу а судско веће заседа.

Ситуација је озбиљна, свака акција захтева реакцију, но реакција не сме бити у афекту, порука мора бити јасна, мере исправно одмерене, казна мора да служи као упозорење, као мера предострожности, дакле – родитељи смишљају најстрашнију муку коју родитељски ум може смислити да на њу баце своју децу...

Позивају се окривљени. Улазе, не знају шта их чека. Први, повијене шије, хода старији (идеја сигурно није била његова, али због узраста има већи степен одговорности), за њим корача мали, још скрушенији (више глуми, такво дете, драмосер, оћу на глуму да га упишем).

Изриче се пресуда: имајући у виду тежину кривичног дела и могуће последице до којих (да куцнем у дрво) није дошло али могло је, као и потребе превенције и степен испољене неодговорности, сматрамо да је примерена казна: две недеље без кабловске телевизије, без компјутерских и иних игара и без мобилних телефона. Па ти види! Окривљени имају право на жалбу у законском року. А сад, марш у собу!

Пола сата доцније, осуђеници, пошто су се иза затворених врата жучно саветовали и међусобно окривљавали за своју худу судбину, поново излазе пред судско веће, овог пута као жалиоци.

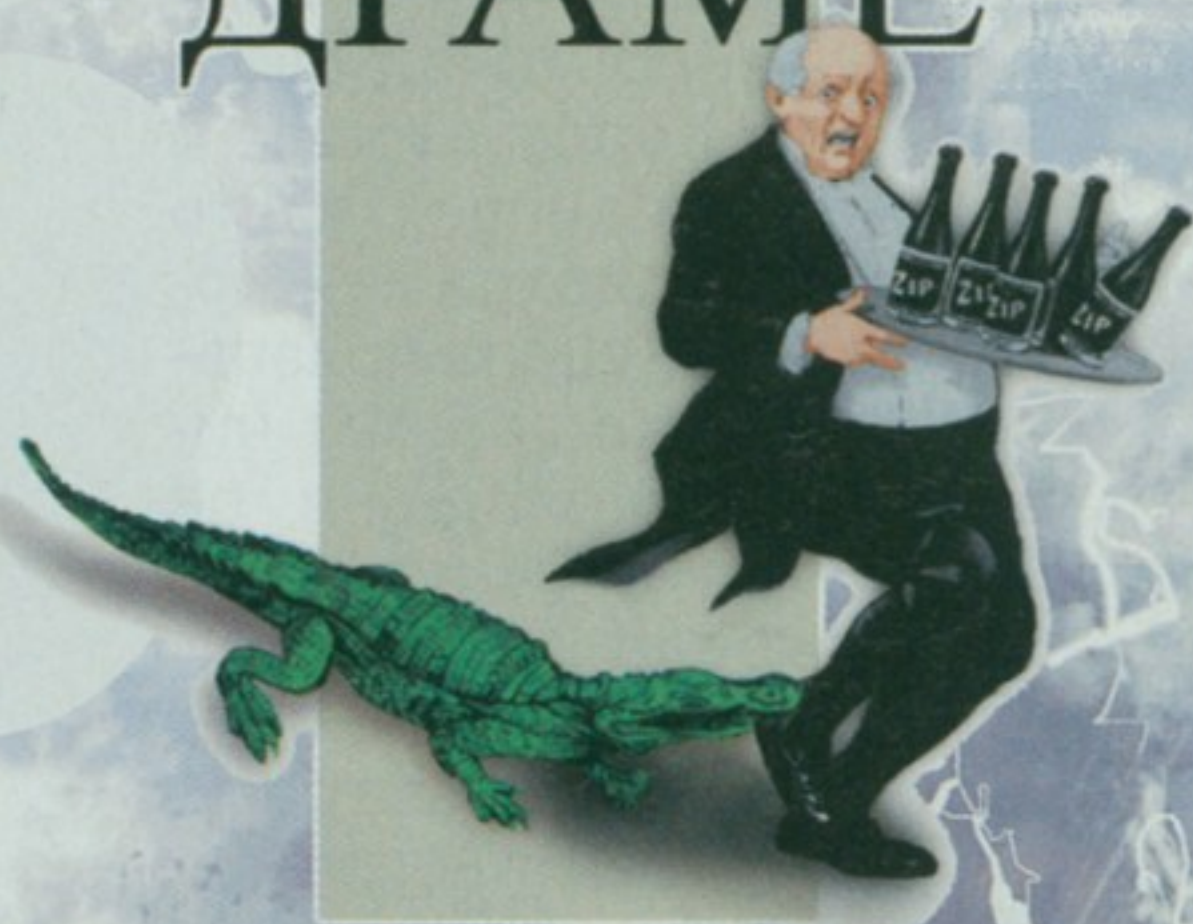
После увода у коме изјављују да се кају, да су сад свесни, да неће никад више, захтевају преиначавање казне:

– А је л’ бисмо могли да добијемо батине? ■

Дејан Станковић

dejan.z.stankovic@gmail.com

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Илустровао
Мирко
Чолак

Имена двојице британских планинара позната су и људима који не знају много о освајању неосвојивих врхова.

Документарни филм о драми коју су преживели Џо Симпсон и Сајмон Јејтс имају прилику да виде гледаоци којима су, захваљујући кабловској телевизији, доступни канали који приказују приче о несвакидашњим подухватима забележеним широм

осамнаест

света. „Touching the Void” (у слободном преводу – „На ивици ништавила”) документарни је филм снимљен 2003. године. Прати драму двојице планинара који су 1985. године решили да се попну уз обронке до тада неосвојиве западне стране Сиула гранде, врха на перуанским Андима.

Џо Симпсон и Сајмон Јејтс имали су тек нешто више од двадесет година када су себи поставили

озбиљан задатак – попети се на 6344 метра висок врх. Младост и невелико планинарско искуство навели су их да се, готово без икакве претходне припреме, упусте у пустоловину која је обојицу могла да кошта живота.

Вођени само једном замисли – што пре доспети на врх – ниједног тренутка нису размишљали какве их

ПОДПИСНИК
ЗАБАВНИК
28. 9. 2007.

опасности вребају на планини окованој снегом и ледом. Без одговарајуће опреме и с недовољно хране и пића, настављали су с успоном и кад су били сасвим исцрпљени, чак и по мраку. Дању их је сунце толико пекло да су добили опекотине по лицу и прстима. Упркос многим отежавајућим околностима, пењали су се даље, као у трансу. Врх Сиула гранде освојили су за само три дана. Тада још нису смели (или хтели) да размишљају да се планинарима у осамдесет одсто случајева незгоде дешавају приликом спуштања.

Невоља их је брзо снашла – кад су кренули назад, упали су у јаку олују и

обојица, биће им лакше, по равном терену већ ће некако доћи до кампа у коме их је чекао Ричард Хокинг, Британац који се затекао на излету у Перуу и који им је чувао ствари у малом кампу који су направили у подножју планинског врха.

У једном тренутку Сајмон Јејтс је осетио да се уже јако затегло и да се притисак не смањује. Једва је успевао да се одржи на ногама. Слутио је шта се догодило. Везан за крај конопца, Џо Симпсон вукао га је полако у провалију. Јејтс није знао шта да уради. Издржао је два сата свестан да неће имати снаге још дуго да држи друга на затегнутом ужету. Та два сата, како је касније рекао, чинила су му се као

је сасвим изнемогао и готово без свести али – жив.

Иако је Џо Симпсон, кад су се обојица вратила у Велику Британију, новинарима и телевизијским репортерима рекао да ниједног тренутка не криви свог друга због одлуке коју је донео, на Сајмона Јејтса пала је љага бездушног човека који је одлучио да пресече уже и свесно жртвује туђ живот да би спасао сопствени.

Помиловање за „црну овцу”

Мишљење се ни данас није много променило, без обзира на књигу коју је написао чудом преживели Симпсон и документарни филм који је режирао Кевин Мекдоналд.

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПРЕСЕКАО УЖЕ

Колико год се сви трудили да оправдају поступак Сајмона Јејтса, овај британски планинар памтиће се по одлуци коју је донео – да би спасао себе, жртвовао је друга кога је оставио на милост и немилост планини коју су заједно освојили

замало их није однела снежна лавина. Покушавајући да се одржи на једном клизавом испусту, Џо Симпсон је пао и сломио ногу. Кост му је пробила чашицу на колену.

Десет драматичних сати

Шта је у таквом тренутку могао да уради Сајмон Јејтс? Није се премишљао ниједног часа – одлучио је да привеже свог повређеног друга за дебело планинарско уже дугачко деведесет метара. Џо би се отиснуо низ планину док би он, ужета везаног око тела, остајао као упориште. Кад би осетио да је притисак попустио и да је конопач поново лабав, тек онда би и сам полако почео да се спушта.

Десет дугих и драматичних сати Сајмон Јејтс је, непрекидно водећи рачуна да му је друг на сигурном, обазриво силазио низ стрме обронке Сиула гранде. Чинило се да ће се све завршити без већих последица. Кад стигну у подножје, тешила су се

вечност. Нажалост, није имао куд, морао је да донесе одлуку која ће га заувек обележити као бездушног човека који је жртвовао живот друга да би спасао себе. Пресекао је уже.

Уби ме прејака песма

Ослобођен „терета” који му је отежавао спуштање низ планину, Сајмон Јејтс је без већих тешкоћа стигао у камп у подножју. Одмах је обавестио месне власти о немилом догађају не знајући какву је драму преживљавао његов друг Џо за кога је био готово сасвим сигуран да није преживео.

Спуштајући ужетом Џоа Симпсона низ стрме литице, Сајмон Јејтс није могао да зна куда се стрмоглавио несрећни планинар. А он се, на затегнутом ужету, у једном тренутку нашао изнад провалије. Кад је Сајмон пресекао уже, Џо је пао у амбис и, за дивно чудо, преживео. Иако су му болови парали свест, нагон за опстанком био је јачи. У књизи коју је написао и објавио 1988. године под насловом „На ивици ништавила”, Џо Симпсон говори о паклу који је прошао.

Натчовечанским напором вукао се кроз снегом и ледом окован оштри камењар надајући се да се креће у добром правцу, према кампу. Понекад би успео да се усправи и, скакућући на здравој нози, ишао према замишљеном светлу на крају тунела да би већ следећег часа пао и наставио да пуже. У глави му се вртела песма „Brown Girl in the Ring” групе „Бони М” која му је толико бубњала можданим вијугама да је помислио да ће га докрајчити. Срећом, после исцрпљујућих дванаест сати и препузаних десет километара, Џо Симпсон нашао је пут до кампа. Био

Ево шта каже Џо Симпсон о немилом догађају:

„Људи се питају како је Сајмон могао да пресече уже и пусти ме да паднем у амбис. Не размишљају шта је томе претходило. Сајмон је, по цену да и сам страда, дугих десет сати наставио да клизи низ планински врх, у више него драматичним условима.

Људи друге олако сврстају међу хероје или зликовце. Оно чега нису свесни јесте да треба да будеш суочен с неком несвакидашњом одлуком да би исказао храброст. Не желе да ме чују кад им кажем да је Сајмон учинио надљудски напор док ми је помагао да се с поломљеном ногом спуштам низ планински врх. На крају заиста није имао куд – морао је да донесе одлуку и пресече уже. Па, ми смо преживљавали истинску драму, није то био неки холивудски филм.

Кад би се човек нашао на врху солитера с неким другом, а неко му дао избор: уколико желиш да твој друг преживи, мораш да скочиш с те вишеспратнице, шта би тај човек урадио? Можда би се жртвовао за живот свог детета, иначе тешко да би донео другачију одлуку.”

Без обзира на то што је од друга добио опроштај, Сајмон Јејтс никада се више није дружио с Џоом Симпсоном. Овај четрдесеттворогодишњак наставио је да се бави планинарењем, написао је два планинска приручника, често путује по свету и држи предавања о својим искуствима. Свестан да је и даље „црна овца” у планинарским круговима, каже да га многи олако оптужују иако се никада нису нашли у сличној ситуацији ■

Весна Софреновић

— деветнаест

ЧАРОЛИЈА ПОЉУПЦА

Да ли некога може да зачара само један једини пољубац?

Питање није тешко! Бар о томе би свако могао да суди према сопственом искуству! Али, научници увек имају нешто важно да додају. Нешто што доказују истраживањима и огледима, па је тешко оповргнути. Дакле, психолози тврде да један пољубац може да буде пресудан за нечији живот! Посебно ако је та особа женског пола.

Да ли је то могуће?

Јер, да би схватила да ли је особа с којом се случајно или намерно „срела у пољупцу“ „онај прави“, девојци је заиста потребно само да својим уснама дотакне усне младића... Понекад је на основу пољупца жена у стању чак и да схвати да ли ће с том особом склопити „вечни савез“ – „док их смрт не растави“.

Шта следи после

Подсећа на какву старинску витешку или трубадурску причу, међутим, и данашњим девојкама (које се „смртно“ заљубе више пута пре него што одлуче да се „скрасе“), пољубац много тога говори: да ли да се препусте тој љубави или, ипак, потраже

неког другог. Алхемија тог древног, присног љубавног додира снажнија је него што мисли модеран човек. Треба имати у виду да је пољубац својствен највећем броју људи и култура нашег света (више од деведесет одсто), као и појединим животињским врстама.

Недавно је обављен обиман оглед с више од хиљаду студената Њујоршког државног универзитета. Задатак истраживања био је да се утврди важност пољупца у међуљудским односима, тачније, важност оног *правог*, љубавног пољупца. Оглед је

УЧИНИ ДОК ТИ

показао да је за жене пољубац много важнији него за мушкарце. Али то није све: испоставило се да мушкарци управо због те чињенице више „срљају“ у погрешне везе

и бирају особе које им заправо не одговарају, јер су на извештај начин одсутни док се љубе. У ствари, они мисле на оно што следи после пољупца: оно што ће се (можда) догодити у кревету! Чини се да они за то нису криви: мајка природа је тако удесила, тврди се у извештају који је недавно објавио часопис „Evolutionary Psychology“.

Наиме, током еволуције – објашњава у чланку психолог Гордон Галуп, вођа поменутог истраживања – пољубац је постао несумњиво најважнији део удварања. Томе су, наравно, једнако допринели и мушкарци и жене, али су стигли до различитих закључака. Пољубац жени даје више података о особи с којом се пољубила него мушкарцу. Зато су девојке чешће расположене за љубљење, а мушкарци да се упусте у полни чин и не помишљајући да по-

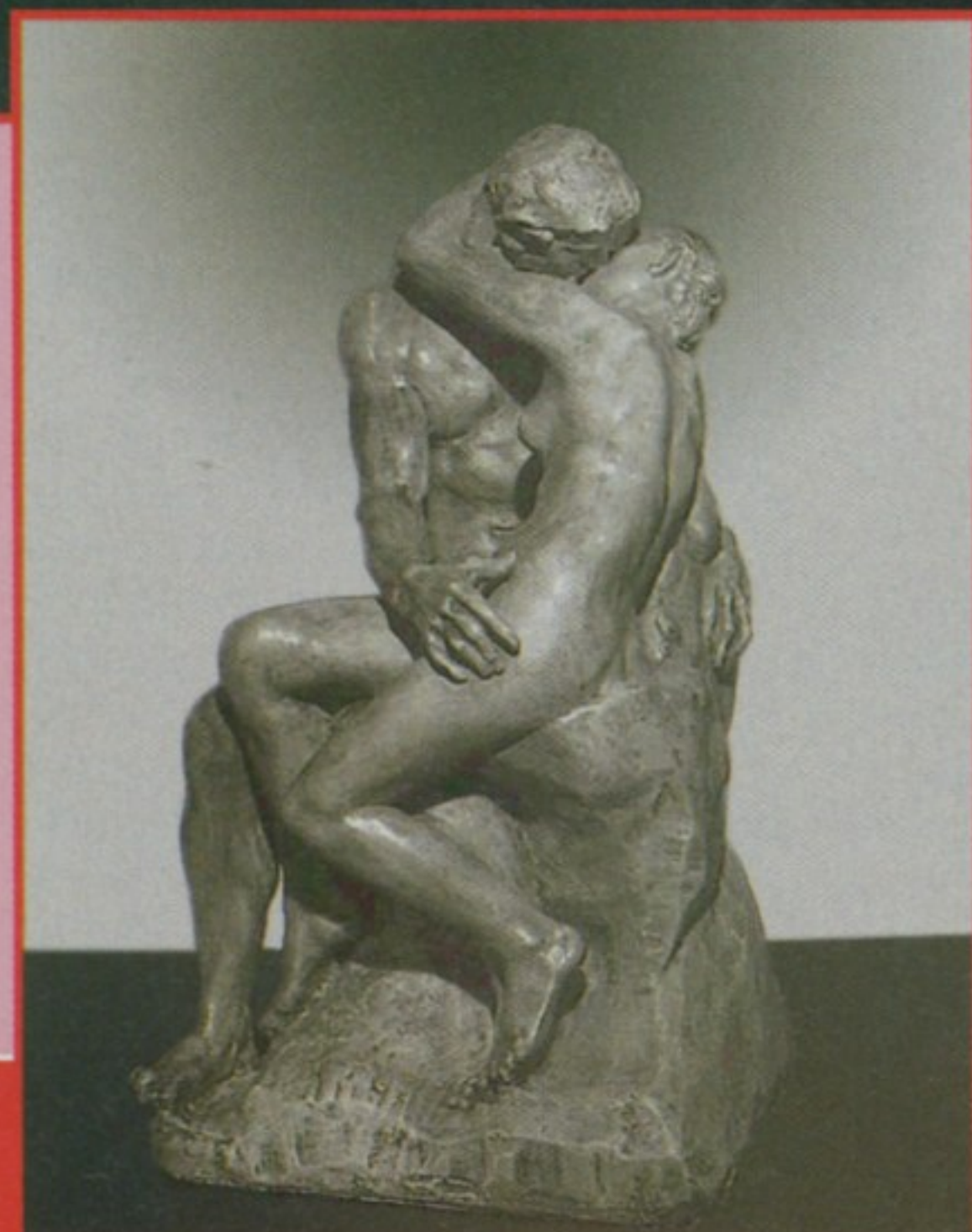

ЦИМОК

НЕ ПРОЋЕ

Пољубац је посебан вид љубавне шпијунаже. Жене су склоне да се уздају у њај „извештај” и зато је он за њих мноґо важнији него што је мушкарцима – тврде научници

РОК!

Филмски пољубац, забрањени пољубац, пољубац увековечен у камену: само један пољубац може бити пресудан.

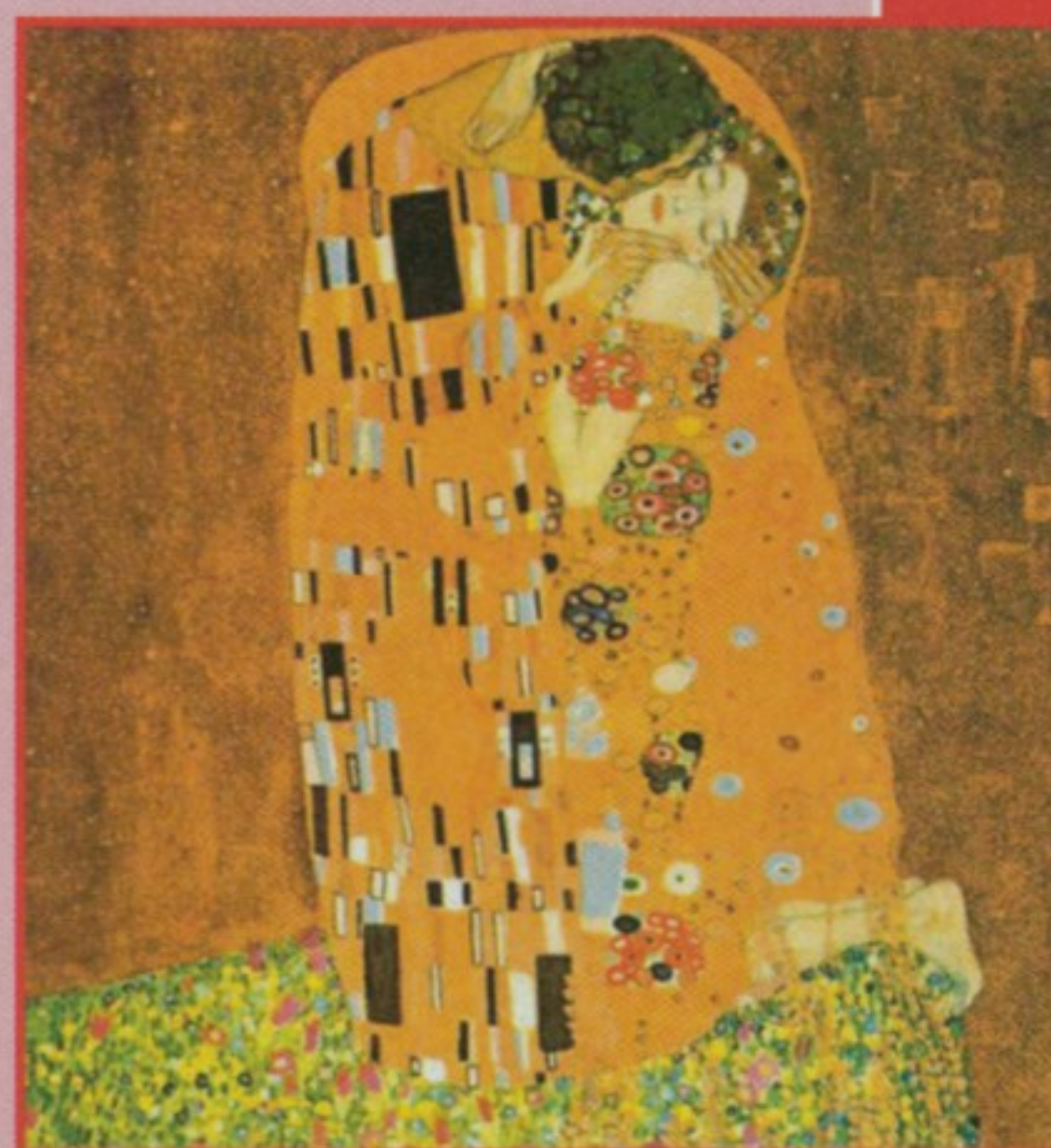
љубе партнерку! Осим тога, оглед је показао да су мушкарци спремни за љубавни чин чак и са женама које сматрају пријатељима, па и девојкама које их у ствари уопште не привлаче. А уколико младић удостоји девојку пољупца, то говори да је за њу заинтересован на посебан начин, што показује такозваним француским пољупцем, у коме језик игра главну улогу. Али, чинећи то, они се разоткривају...

Нежна размена података

На који начин?

Професор Галуп тврди да се чаролија пољупца састоји и у – хемији. Другим речима, љубити се није само пријатно, већ је и корисно: то је нежна и истовремено сложена размена података неопходних при избору партнера, у извесним случајевима и животног партнера. Додир језицима и размена пљувачке „снабдева” нас (нашу подсвест) непогрешивим показатељима, понекад кључним. Поред осталог, пљувачка мушкарца садржи трагове тестостерона, а женски дах показује да ли је дама у плодним данима...

У удварању пољубац игра улогу шпијуна, прекидача на коме се „пали” или „гаси” љубавна веза, односно сама љубав. Једноставно речено, то је тест помоћу кога смо у прилици да сазнамо (не рачуна-

Густав Климт (1862–1918): „Пољубац”

јући могуће непредвиђене лоше околности) судбину љубави. Да ли ће наставити да живи у нашем срцу или ће се угасити? Тога су – понављају амерички научници као какво упозорење мушкарцима – више свесне особе лепшег пола. Из пољупца даме „читају” о каквој је особи, то јест вези реч.

И тако, неке жене проведу читав живот „шпијунирајући” пољупцима, али без повољног исхода. Дође старост и мало ко размишља о љубљењу. Друге, пак, судбина наведе на ону праву, „чаробну формулу”. И тада им је јасно значење веселе изреке:

„Само једном се љуби, све остало је – пракса” ■

М. Ођановић

КАКО СЕ СКЛАПА КОСТУР ДИНОСАУРУСА?

ЗАШТО? КАКО!

Склапање костура диносауруса дуготрајан је поступак. Прво се све кости изваде из земље и очисте од блата и земље. Потом морају да се надоместе оне које недостају. Некада се направе и одливци костију које су сувише крхке. Све се то ради корак по корак.

1

ИСКОПАВАЊЕ

Кад се уклони слој земље који је прекривао фосилне остатке, преко њих се ставља влажна хартија и слојеви саргије умочене у гипс. Око костију праве се мали ровови, како би се лакше извадиле из земље ■

2

ПРИПРЕМА

За уклањање седиментних наслага с костију користе се четкице, длета и ваздушне прскалице. По потреби користе се и кисели раствори ■

3а

ОДЛИВЦИ

Дводелни калуп прави се део по део. Прво се једна половина кости обложи вајарском глином, а на другу половину наносе се слојеви течног латекса.

3б

Кад се латекс стврдне, глина се уклања и латекс се прекрива нарочитом супстанцом која ће спречити да се две половине калупа следе.

4

ПОСТАВЉАЊЕ

Кости и одливци костију постављају се на челичне рамове који се праве посебно за сваку прилику. Могу бити видљиви или скривени у одливцима ■

3в

Потом се слојеви латекса наносе на другу половину кости. Чим се латекс стврдне, кост се уклања и две половине калупа се стегну и сипа се гипс.

3г

Кад се гипс стврдне, обе половине калупа од латекса се скидају. Гипсани одливак се боји да би био што вернији правој кости ■

РАЗМЕСТИТЕ БРОЈЕВЕ!

1

Све целе бројеве од 1 до 16 разместите у празне квадратиће тако да збир бројева у сваком реду, колони и дијагоналама буде једнак броју 34. Да бисмо вам помогли, неке бројеве смо већ сместили на одговарајућа места ■

7		9	
			6
	15		

ТАЧАН БРОЈ

4

У задате квадратиће сместите све целе бројеве од 1 до 9 тако да добијена једнакост буде тачна. Рачунске операције се изводе назначеним редоследом ■

		-		19
+	x		+	=
12	12		12	12
:	+		:	+
x	-		-	+

УОЧИТЕ ЗАКОНИТОСТ!

2

Замените знак питања одговарајућим бројем ■

8	7	11	7
45		54	
2	9	10	12
33		?	

БИЦИКЛИСТА

5

Бициклиста се пење уз брдо брзином од 10 km/h, а спушта се брзином од 15 km/h. Разлика у времену пењања и спуштања износи 12 минута. Колика је дужина пута којим је пролазио? ■

ИСТО ПРАВИЛО

3

Користећи за сваки правоугаоник исто начело, нађите бројеве који недостају ■

10	6	8
9	2	?

A

4	2	4
5	3	?

B

11	6	10
5	4	?

C

16	8	16
8	3	?

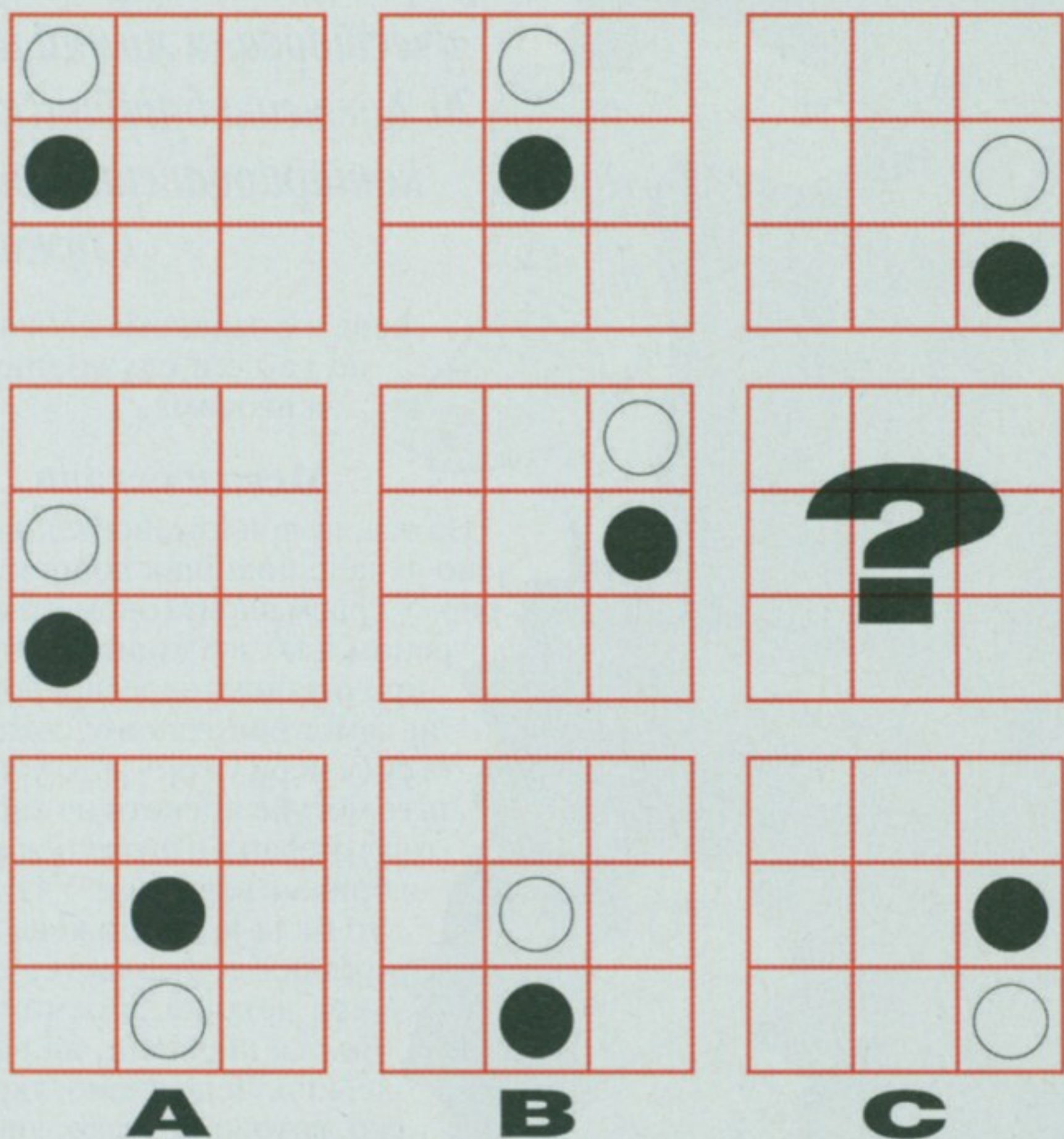
D

ИЧКЕ загонетке

НАСТАВИТЕ НИЗ!

6

Која од фигура А, В, С наставља задати низ? ■

ДЕШИФРУЈТЕ МНОЖЕЊЕ!

8

У датом множењу одредите цифре које треба уписати на место слова па да множење буде тачно. Иста слова представљају исте цифре, а различита слова различите цифре ■

$$\begin{array}{r} ABB \times AC \\ \hline CDD \\ ABB \\ \hline AECD \end{array}$$

ЈОЦА И БОЦА

9

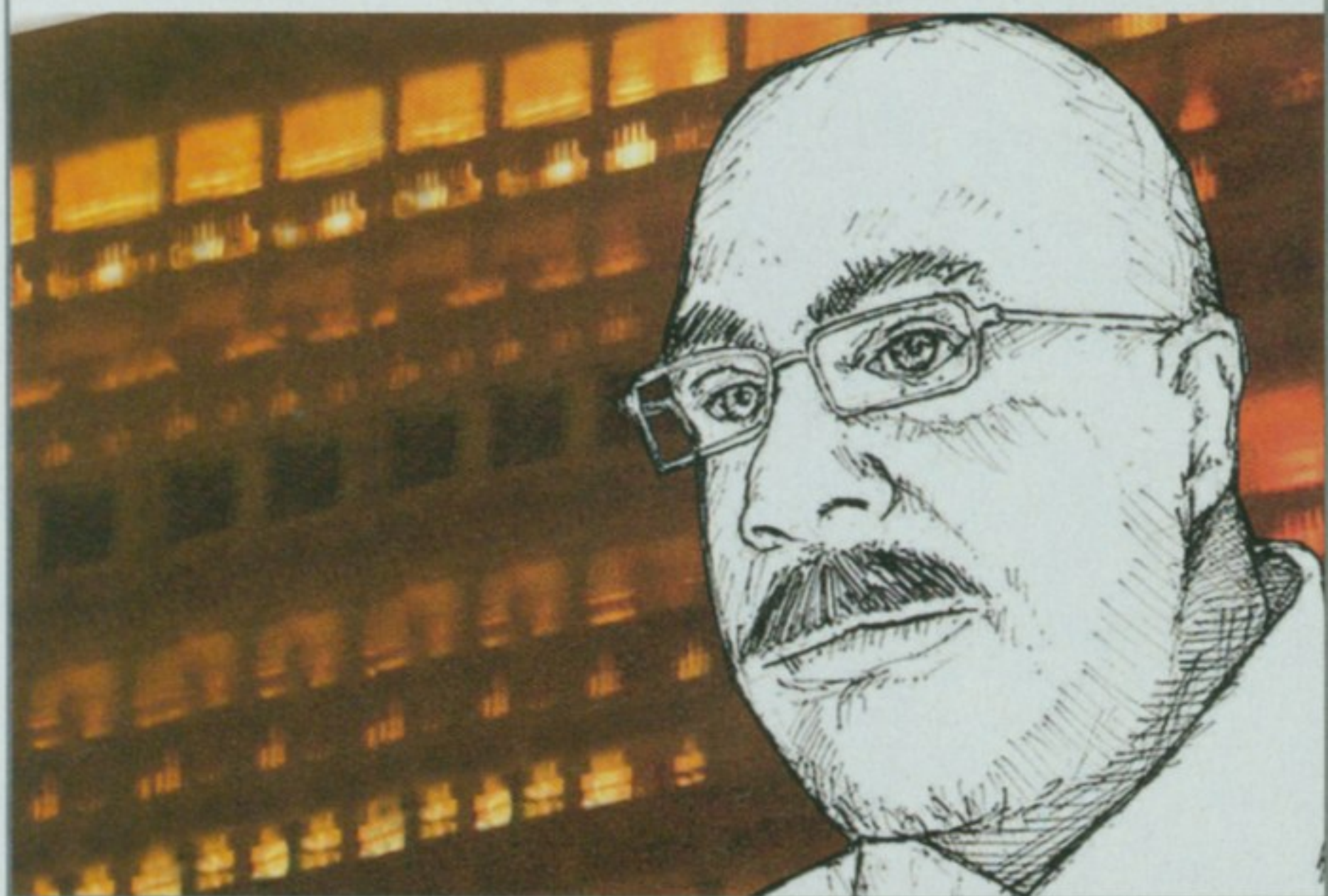
Јоца и Боца имају неједнаке суме новца. Ако би Јоца дао Боци 10 динара, онда би имали једнаке суме новца. Ако би Боца дао Јоци 15 динара, тада би Јоца имао два пута више новца од Боце. Колико новца има Јоца, а колико Боца? ■

ГОДИНА РОЂЕЊА

7

Које је године прошлог века рођен човек који је 1969. године навршио онолико година колико износи збир цифара његове године рођења? ■

ТРИ ТЕГА

10

Која три тега морате да имате па да помоћу њих на теразијама можете да измерите било коју масу изражену природним бројем мањим од 14 (другим речима, да помоћу та три тега можете измерити масу од 1 kg, 2 kg, ..., 13 kg). Колико мери сваки од ових тегова? ■

Уређује
Радивоје
Грбовић

Решења на страни 65

ВЕЛИКЕ РАТНЕ ПРЕВАРЕ

ОПЕРАЦИЈА

Кад је умирао у лондонској болници „Светог Панкраса“, Мајкл Глиндур, алкохоличар, без сталног занимања и адресе, није ни сањао какве га све пустиловине још очекују, какве ће услуге тек учинити домовини, а још мање о великодушности којом ће му земља и круна захвалити и одужити се. Сироти Велшанин умирао је у боловима промрзао, неухрањен, зарастао у браду, чупав и смрдљив, свестан да не постоји нико кога ће његов одлазак с овог света ражалостити. Крајње је тужно умирати као бескућник, немати никог свог и знати да нико неће доћи у болницу да затражи ваше прљаво тело да би га сахранио, те да је најбоље надати се да ћете бити покопани у лименом сандуку, на брзину, без спровода, без ожалашћене породице, цвећа и суза, на рачун државе. Но, за велика дела никад није касно.

Неколико месеци доцније, 30. априла 1943. године, у некаквој приобалној мочвари на југу неутралне Шпаније, код Уелве, тамо где Андалузија излази на Атлантик, рибар по имену Хосе Реи у плићак у је нашао беживотно тело мушкарца у униформи како плута окренуто потрбушке. Случај је пријављен најближој полицијској станици. Тело је извучено на копно, састављен је записник и места су предузети неопходни кораци и спроведене одговарајуће радње. То би значило да је, пошто се ради о војном лицу – судећи по униформи морнаричком официру стране земље – тело сместа предато војним властима. Министар војни лично је издао наређење да се одмах састави конзилијум и да се спроведе исцрпна истрага без обзирања на средства и трошкове.

На основу докумената нађених у торби која је била уз давленика, исти је препознат као Вилијам Мартин, мајор Британске ратне морнарице. Осим личних докумената, у курирској торби која му је по тадашњем обичају посебним ланцем била везана за зглоб десне шаке, нађена су три писма: једно отворено (и ко зна колико пута читано), друга два запеча-

Ко зна како би било завршено чувено савезничко искрцавање у Нормандији да у припреми акције нису учествовали момци из 20. одељења британске контраобавештајне службе

ћена и с ознакама државне тајне и службеним жиговима.

Меги и остали

На основу приложеног закључено је да је покојник војни курир. У првом писму (оном отвореном и ко зна колико пута прочитаном) адресираном на самог поштоношу, сажета су (у мери у којој је то уопште могуће пренети на хартију) осећања његове тужне и брижне веренице. Уз исто била је приложена и слика лепушасте, једре девојке, с речима *Волим те, Меги*, на полећини. Лепо писмо, лирско, готово поетско, дискретно љубавно, какво може да напише само вереница у страху за свог драгана коме прети смрт, а која уз то осећа да је и њој, онако дежмекастој и већ близу тридесете, ако њега изгуби, судбина запечаћена, јер ће другога тешко да нађе. Колико год занимљиво, ово писмо није нимало занимало војне власти мада је измамало неколико суза од уседеле службенице министарства која га је преводила на шпански.

Друга два била су, иако веома досадна преводиоцу, занимљива обавештајним органима. Прво је написао лорд Моунтбатен, шеф комбинованих операција Британских оружаних снага, адмиралу Кунигаму, врховном команданту поморских операција у Средоземљу. Друго је било лично писмо генерал-пуковника сер Арчибалда Наја генералу Александеру, врховном команданту британских трупа у северној Африци. На обе коверте стајало је да треба да буду достављене својим адресантима „на руке“. Садржај сваког од писама понаособ био је прилично нејасан, као да су писана у неким шифрама да би их само добро упућен читалац могао разумети, но по-

Илустровао Драган Максимовић

МЛЕВЕНО МЕСО

Савезници се припремају за прелазак преко Ламанша.

Искрцавање на нормандијске плаже 6. јуна 1944. године

везивањем садржаја два текста лако се долазило до јасног закључка о британским намерама што се тиче већ свима познате могућности савезничког искрцавања у подручју Средоземља.

Није било сумње да Енглези већ имају разрађен план и да је инвазија неминовна у следећих неколико месеци, али да се енглеске и америчке трупе, насупрот општераширеним уверењима и гласинама, неће искрцати на Сицилији већ на Балкану, највероватније у Грчкој и, могуће, делом на Сардинији, те да су гласине о искрцавању на Сицилији Британци намерно пуштали не би ли навели Хитлера да своју одбрану групише на погрешном месту. Док су шпански војни органи прегледали леш и листали приложену документацију, британска амбасада у Мадриду веома енергично је захтевала изручење мајоровог тела. Шпанцима је било јасно да је у питању нешто веома важно па су, у складу с тадашњом политиком своје земље, о случају известили пријатеље које би то могло да занима, немачку војну обавештајну службу Абвер.

Одгонетнута „Енигма”

Овакво откриће сан је сваког обавештајца. Зато је шеф Абвера у Мадриду, морнарички капетан Вилхелм Лесер, био задовољан као да је добио на лутрији. Пресрећан што је прибавио тако важна документа и што ће се по добру помињати у Берлину, а вероватно и у историји, хитном радио-поруком криптованом тајном шифром „Енигма”, садржај писама пренео је војном врху Трећег рајха. Војна тајна непроцењиве стратешке вредности стигла је само три дана пошто је нађено мајорово тело. Истог тог дана мајор је сахрањен на гробљу у Уелви, уз присуство представ-

ника британске амбасаде, с пуно свећа и букета. На исти дан у лондонском часопису „Тајмс” изашла је достојанствена војничка читуља. После сахране на гроб су недељама пристизали букети од мајорове породице, пријатеља и другова по оружју покојног мајора. Највећи је послала Меги, дебелица са слике коју је мајор носио уз себе у тренутку смрти.

На основу података које им је нехотице доставио мајор Мартин, Немци су извршили прегруписање снага и војне опреме по континенту, повукавши трупе из Италије и знатно ојачавши одбрану на Балкану. Таман се они лепо распоредили и заузели бусије, кад, на опште изненађење, с почетка јуна једно јутро на слабо брањене сицилијанске плаже стиже силна савезничка војска наоружана до зуба у пратњи неколико хиљада авиона. Искрцавање је протекло без већих тешкоћа и нису наилазили на већи отпор, јер их је на острву дочекало веома мало ратоборних Немаца и много више пријатељски расположеног становништва. Неправедно би било заборавити помоћ коју је савезницима пружила мафија чије је шефове за услугу претходно замолио утицајни Сицилијанац из Њујорка Чарлс Луђано, познатији као Лаки Луђано, односно „сарао ди tutti i capi”. Десет дана касније пао је Мусолини, три месеца потом Италија је капитулирала и окренула ћурак наопако објавивши рат Хитлеру.

Мајкл Глиндур с почетка приче био је бескућник и умро је природном смрћу у болничком кревету. Пре него што је полумртав доспео у тај кревет, годинама није спавао у постељи, већ у гнезду од крпа које је свио на степеништу станице Кингс Крос. Смрт је наступила као непосредна последица тровања мишомором иако до смрти вероватно не би дошло да опште

здравствено стање покојника није било тако лоше, што се опет са сигурношћу може приписати његовој дугогодишњој изложености глади, хладноћи, влази и посебно алкохолизму. Јетра, чији је главни задатак да неутралише отрове, овога пута није реаговала, изнурена деценијама борбе против алкохола.

С друге стране, не зна се и никада се са сигурношћу неће знати да ли се Мајкл намерно отровао мишомором не би ли себи прекинуо муке или се полулуд од глади најео мамаца за пацове несвестан да се од тога умире. На дан смрти Мајкл Глиндур имао је тридесет четири године, али је изгледао нешто старији, а једино добро које је поседовао, своје тело, оставио је на бригу и старање британској круни.

Шишање мртваца

Тело је прво лежало седам дана на леду у болничкој мртвачници, а пошто се нико није појавио да га преузме, предато је вештацима за судску медицину који су му обријали браду, штучовали брке и ошишали га по војнички, урадили му маникир и педикир, обукли му готово нову, једном ношену мајорску униформу, обули изгланца не чизме и тако дотераног ставили га у некакав лимени сандук под лед. Неколико недеља после смрти, Глиндурово тело укрцано је у подморницу.

У првим сатима после поноћи, горепоменутог 30. априла 1943. године, у близини шпанске атлантске обале у мраку је из мора прво провирио перископ. Онда је за њим на површину нечујно испливала и црна подморница. Отворио се гвоздени поклопац и из подморнице су измилели осматрачи, па морнари и официри. Пошто је установљено да с тог места морске струје вуку ка плажама у околини Уелве, из

утробе подморнице изнесен је лимени сандук, из њега извађен леш просјак-ка пијанца прерушеног у официра и бачен у море. Затим је подморница заронила док је трупло наставило да плута ношено струјом ка обали.

Кад је стигао у Шпанију, прерушени лажни мајор британске морнарице с ташном и три лажна писма у њој прво је „срео” горепоменутог рибара по имену Хосе. Он се испрва уплашио, помислио да побегне с лица места не би ли избегао непри-

јатности, да би на крају, ипак, понукан племенитим осећањима као што су савест, грађанска одговорност и хришћанска самилост према покојнику, отишао у полицију. Остатак знате.

Овај духовити и морбидни подухват укључивао је послове као што су скрнављење људских лешева, кривотворење докумената, превара, мимикрија, зла намера, манипулације живим и мртвим људима, а оправдава га изрека да је у рату све дозвољено, као и чињеница да га је спровела „добра страна”. Смислили су је духовити момци из 20. одељења британске војне контраобавештајне службе, одељења задуженог за преварантске задатке и обмањивање непријатеља. Како су били шаловљивије, назвали су је *Операција млевено месо*.

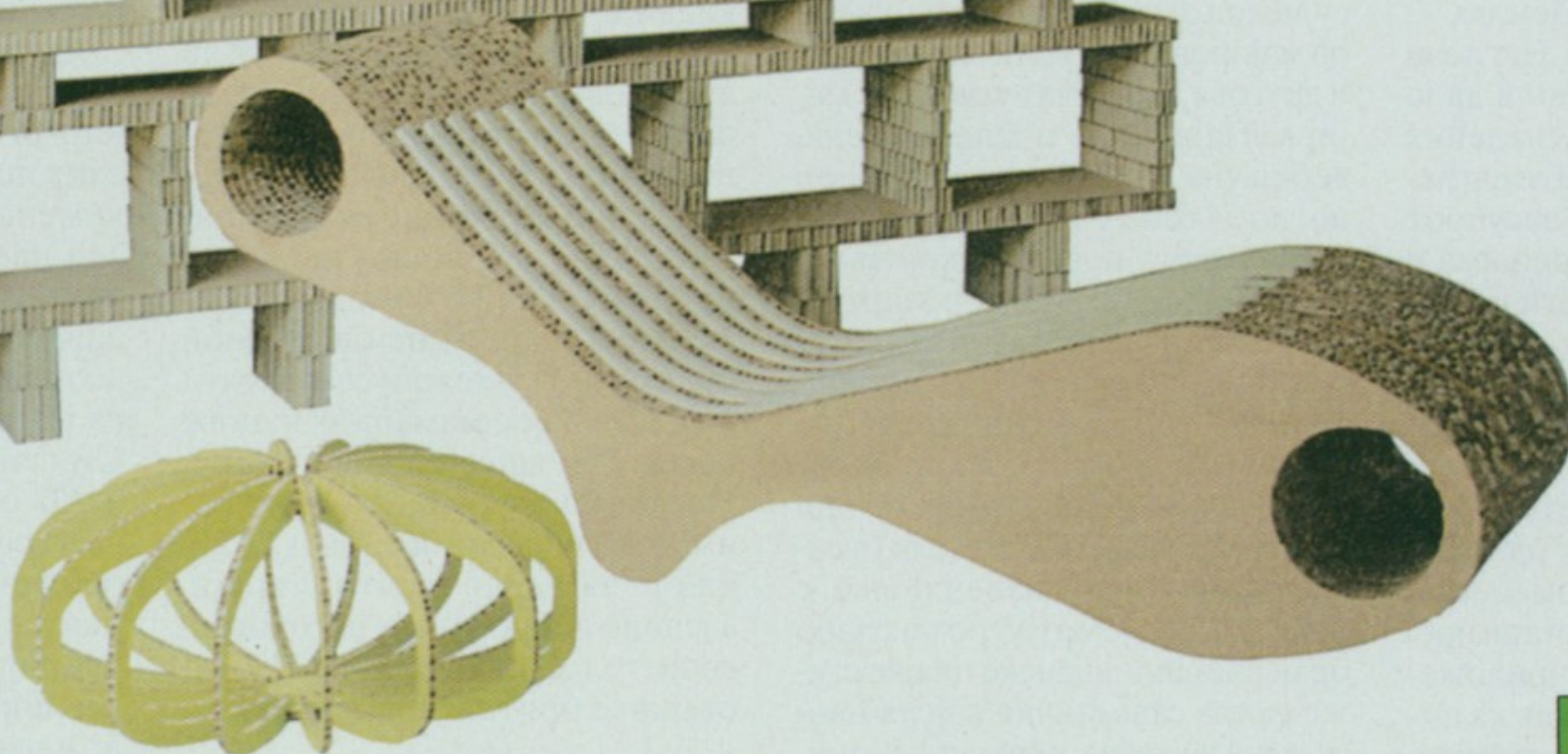
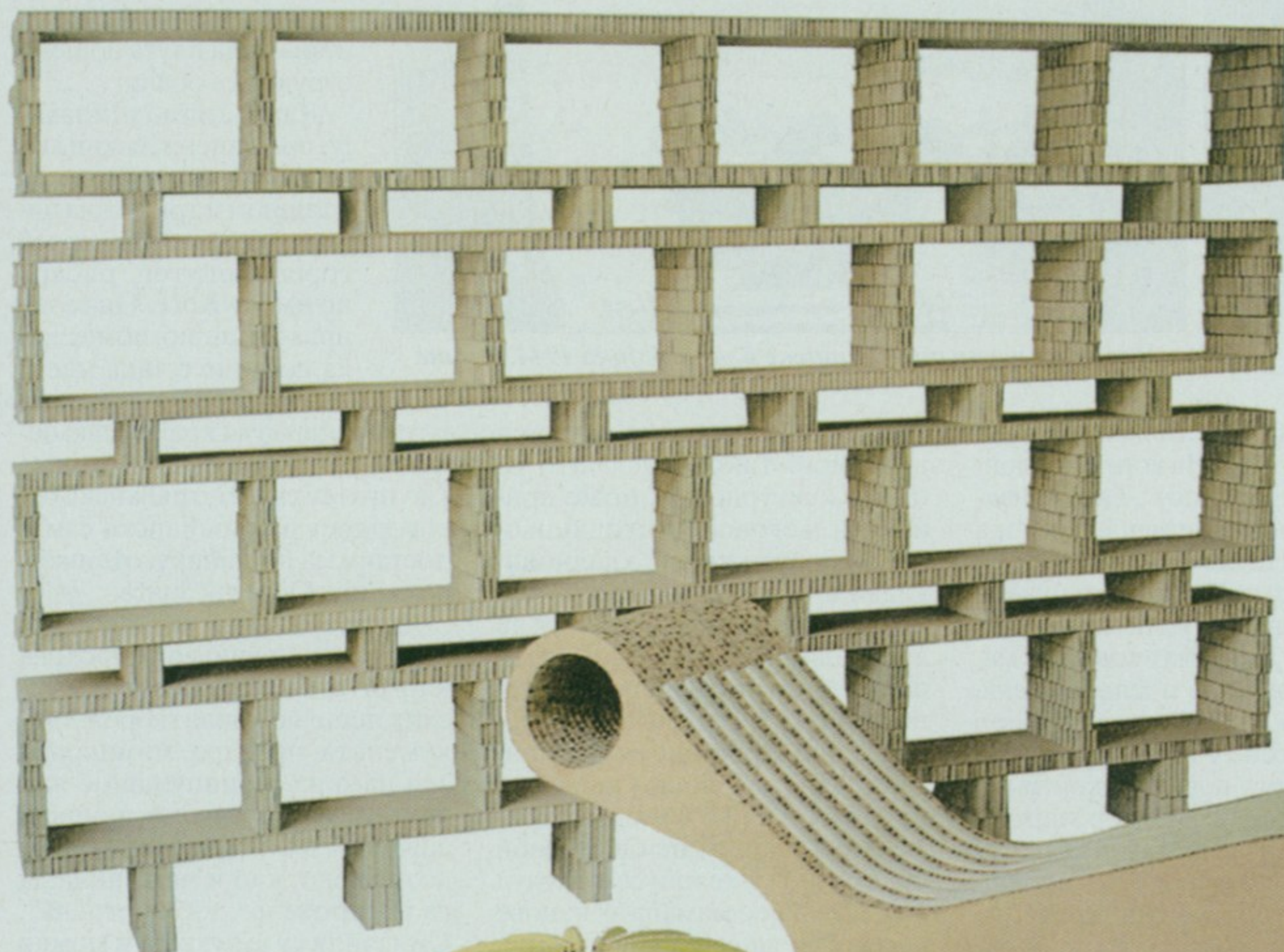
Гроб Мајкла Глиндуре још постоји на гробљу Ностра Сењора де Соледад у Уелви. Редовно га обилазе и одржавају британски држављани који живе у близини. Шездесет година после смрти Мајкл Глиндур одликован је Орденом британске империје за услуге пружене отаџбини. Посмртно је одликован за дела после смрти, под правим именом и презименом, али му и даље на надгробној плочи пише име непостојећег мајора и измишљени подаци и датуми рођења и смрти: „Вилијам Мартин, рођен 29. марта 1907, погинуо 24. априла 1943, вољени син Џона Глиндур Мартина и покојне Антоније Мартин, из Кардифа, Велс. Dulce et decorum est pro patria mori. R.I.P. А овај Овидијев стих – који вели да је дивно и слатко умрети за отаџбину – нема везе с покојником пошто је он отаџбини послужио тек пошто је умро из потпуно других разлога ■

Д. Станковић

dejan.z.stankovic@gmail.com

—двадесет седам

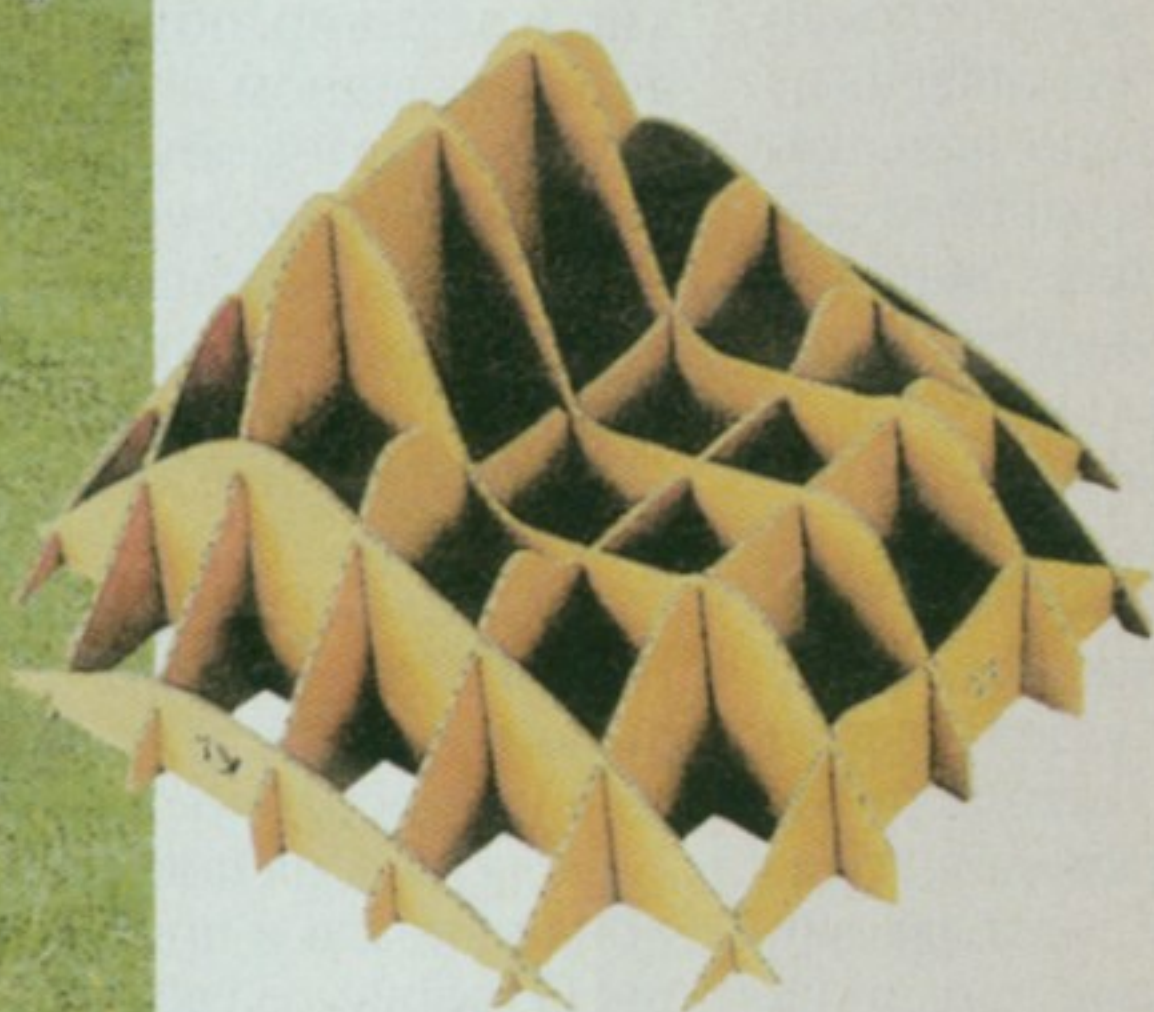
ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

ИТАЛИЈА

ЕКО НАМЕШТАЈ

Екологија је у моди или се у свести људи појавио страх да ћемо сами себе удавити и затрпати отпаcima, тек, постало је веома помодно имати намештај од рециклиране хартије и картона. На сликама видите шта је у понуди: полице, лежаљке, лустери, корпе, фотеље, столови, столице, чак и брачни кревет. Ако сте помислили да ћете се на овакав начин јевтино скућити, грдно сте погрешили јер ови предмети коштају од стотинак па до 1700 евра ■

ШАМПИОНСКИ БИЦИКЛ

Група бициклиста из француског места Ил-е-Вилен направила је огроман бицикл висок шест и дугачак 11 метара, а тежак 1850 килограма.

Жири који ради за Гинисову књигу рекорда потврдио је да је реч о највећем бициклу на свету ■

ФРАНЦУСКА

ФОТОГРАФ У ОПАСНОСТИ

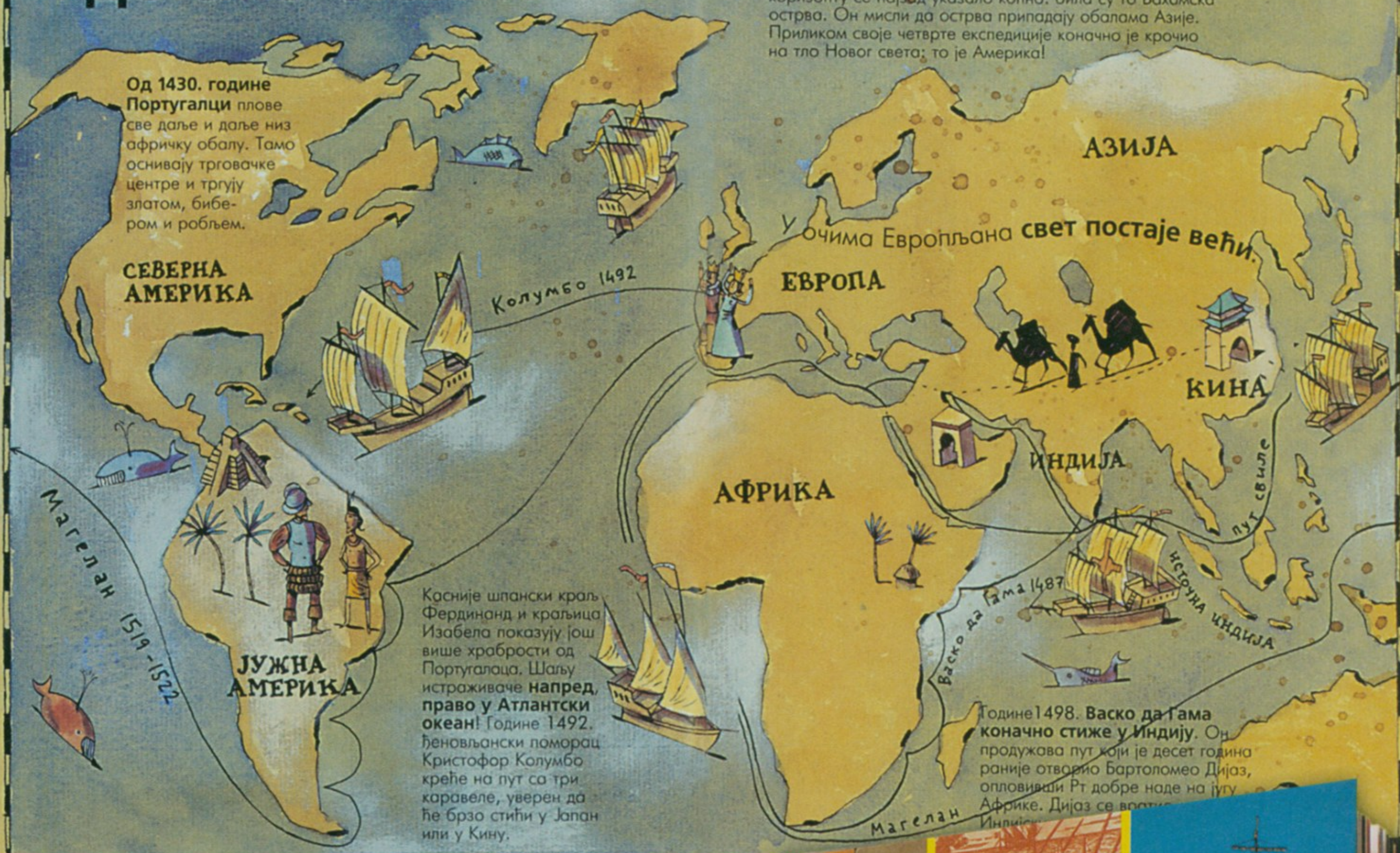
Леопард фока најсуровија је грабљивица на Јужном полу. Ова фотографија, једна од награђених на конкурс Светске новинске фотографије, то и показује. Пол Никлен снимао је фоке за репортажу у једном часопису вођен сазнањем да је једна од њих убила жену морског биолога. Никлен је ипак био убеђен да леопард фоке не насрћу на људе и да је смрт биолога била изузетак. Приближио им се док су ловиле пингвине и снимио их баш кад су једног ухватиле (на слици се виде његове ножице).

У једном тренутку фока дугачка око четири метра изненада се бацила на фотографа. „Одједном ми се цела глава нашла у њеним огромним чељустима с оштрим зубима“, прича фотограф.

Срећом, брзо је одустала, узела свог пингвина и отишла да га на миру поједе ■

Где смо стали?

Прво путовање Кристофора Колумба је мучно и дужи него што је било предвиђено. Кад је намеравао да крене натраг, на хоризонту се најзад указало копно: била су то Бахамска острва. Он мисли да острва припадају обалама Азије. Приликом своје четврте експедиције коначно је крочио на тло Новог света; то је Америка!

50 година са вама

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ
БЕОГРАД

БЕОГРАД

Обилићев венац 5, тел/факс: 2638 405
Косовска 45, тел/факс: 3224 708
Kralja Milana 19, тел. 3235-409
Вукасовићева 50, тел/факс: 3594 835

НИШ Трг краља Александра 3
Тел. 018 511 428

НОВИ САД Сремска 7
Продаја: 021 616 310
Књижара: 021 624 433

КОСОВСКА МИТРОВИЦА
Владе Ђетковића 1
Тел. 028 421 609

Велика открића

www.zavod.co.yu

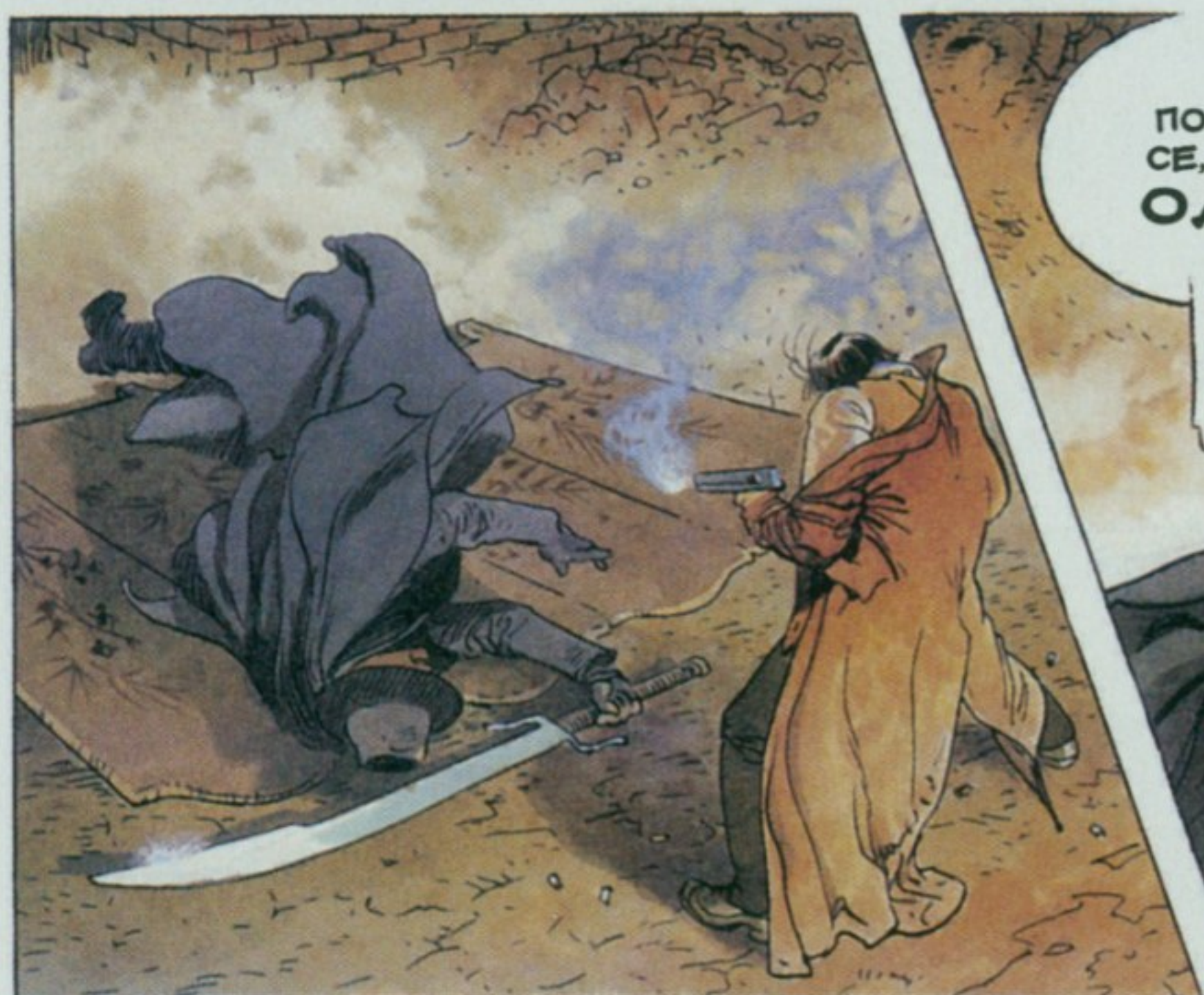
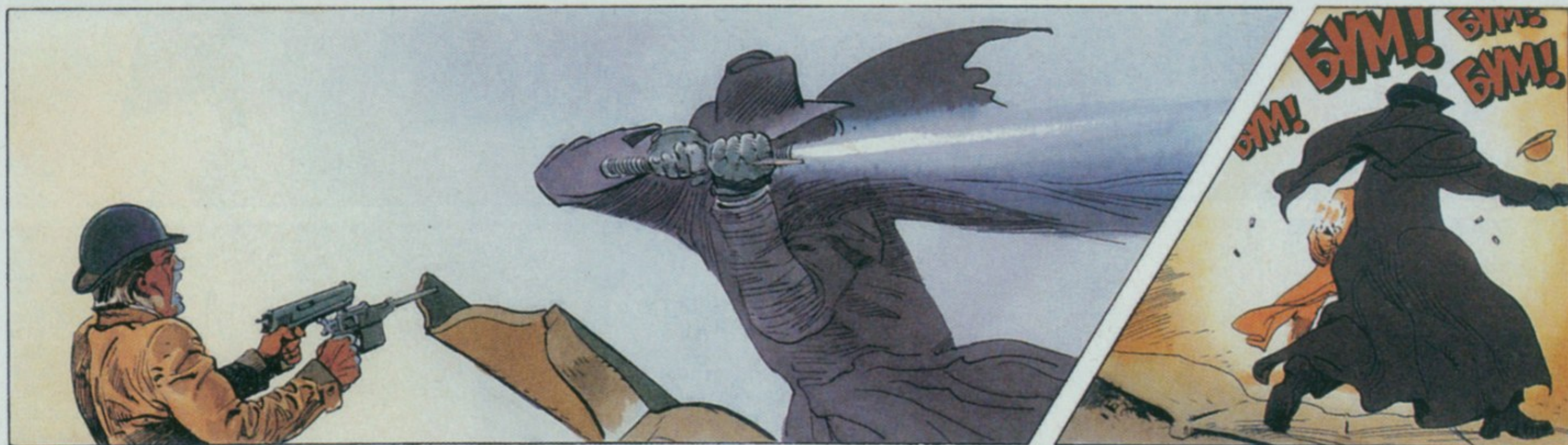
Пад Вавилона

(V део)

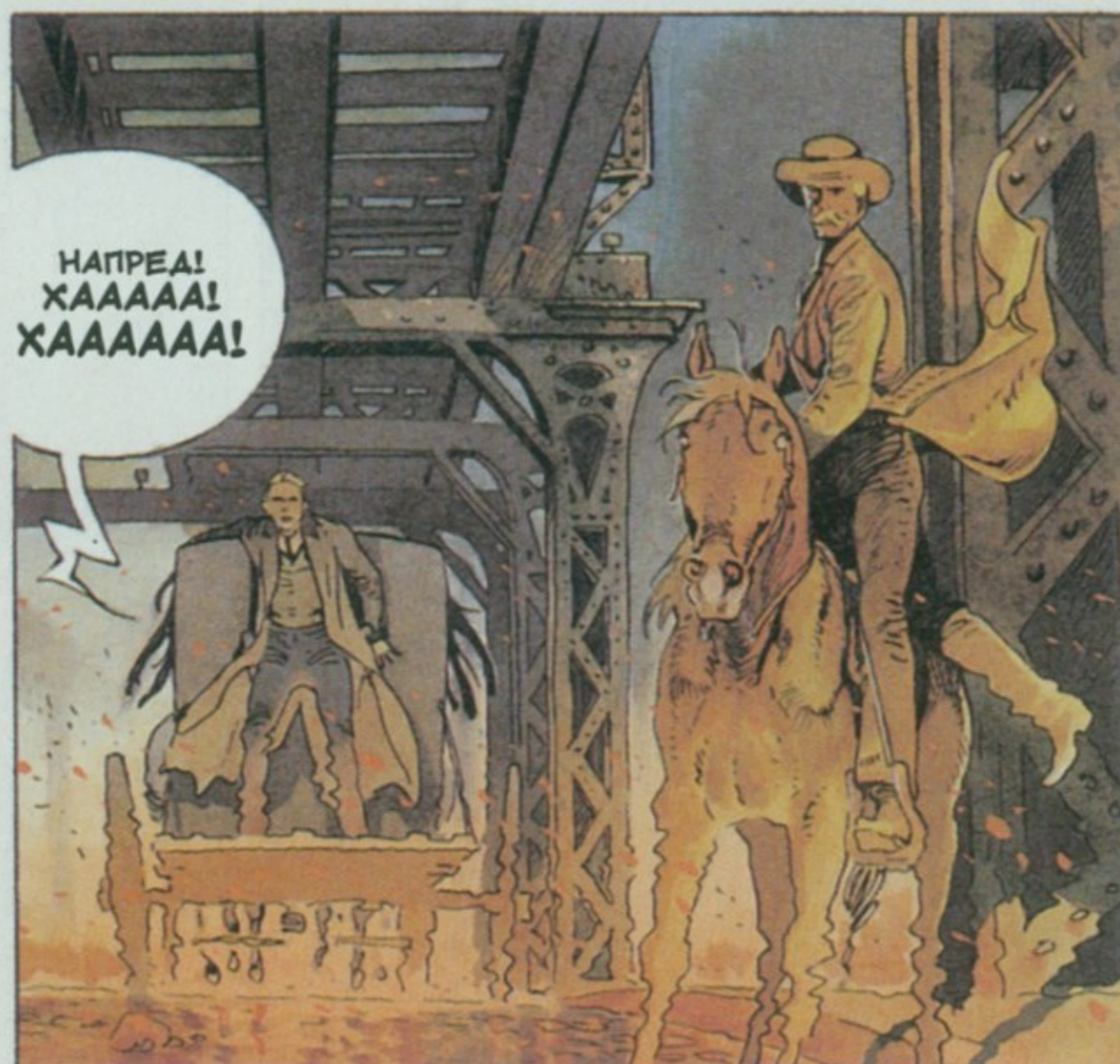
*НЕКЕШ НИКОГ УБИТИ

СТО МУ
БЛАГИХ
БОГОВА!

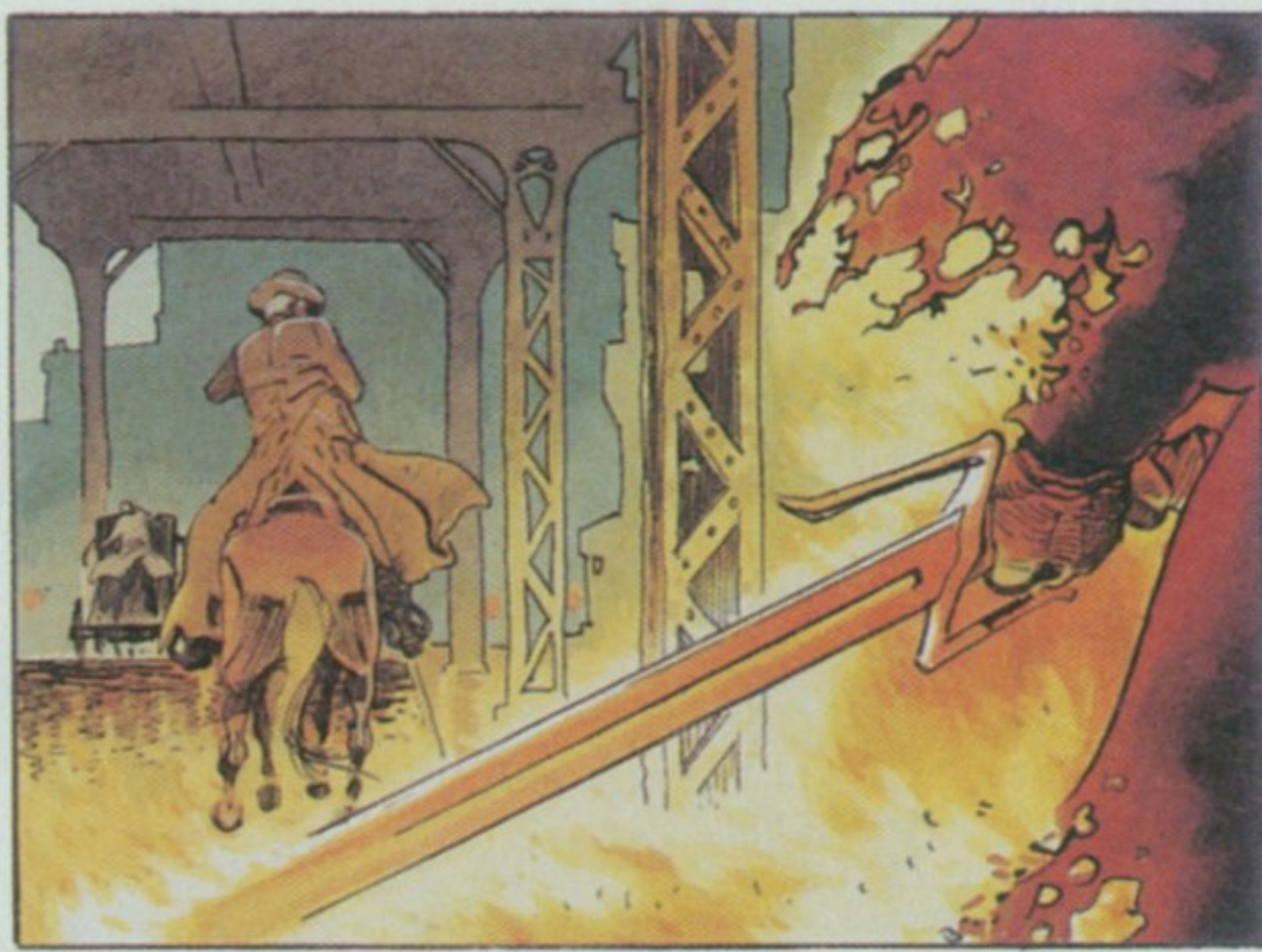
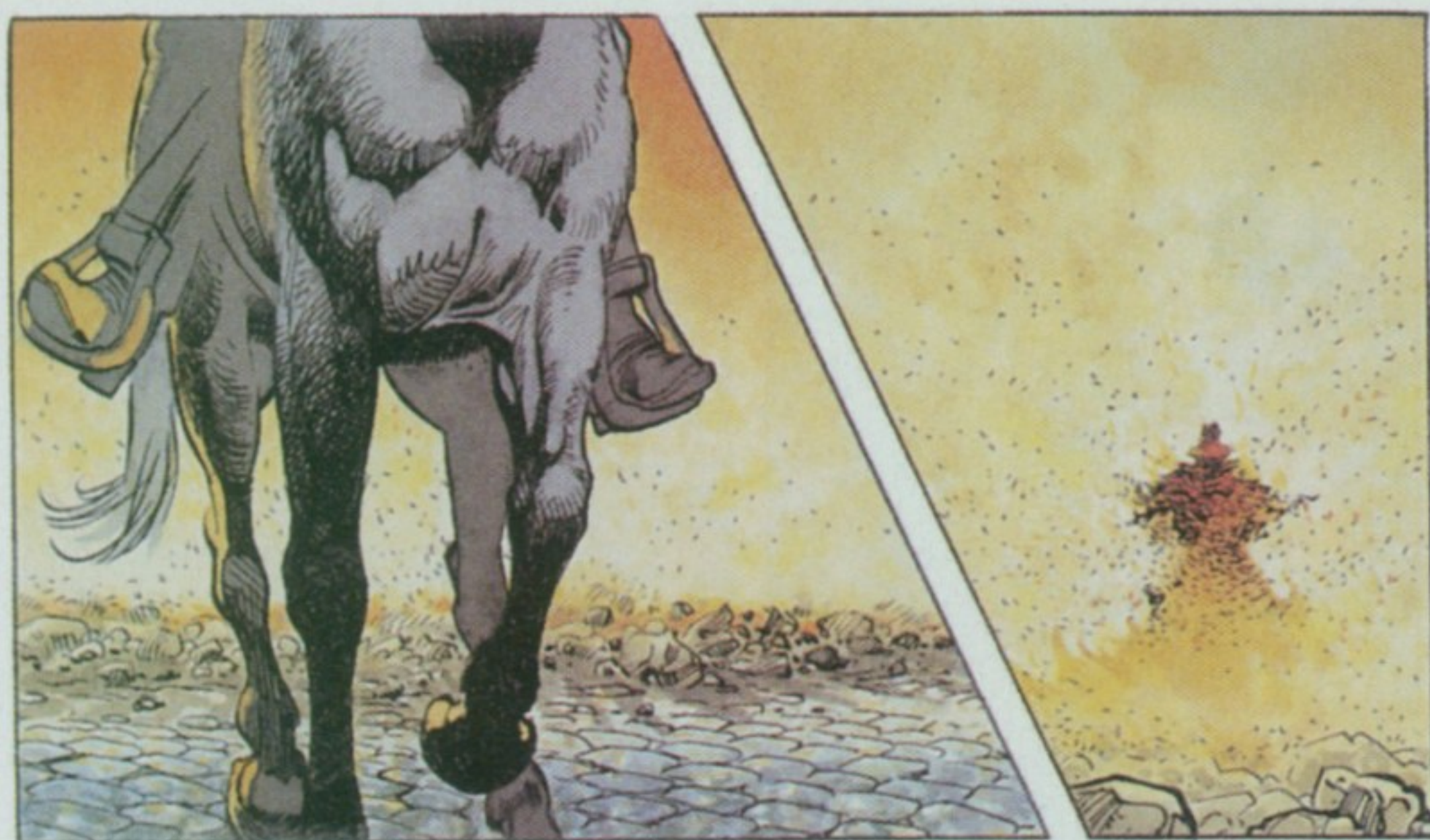
АКО ГА ОВО НИЈЕ УБИЛО, НЕ
ЗНАМ ШТА ЋЕ... НЕ ВИДИМ ШТА
ЈОШ МОЖЕМО ДА УРАДИМО!

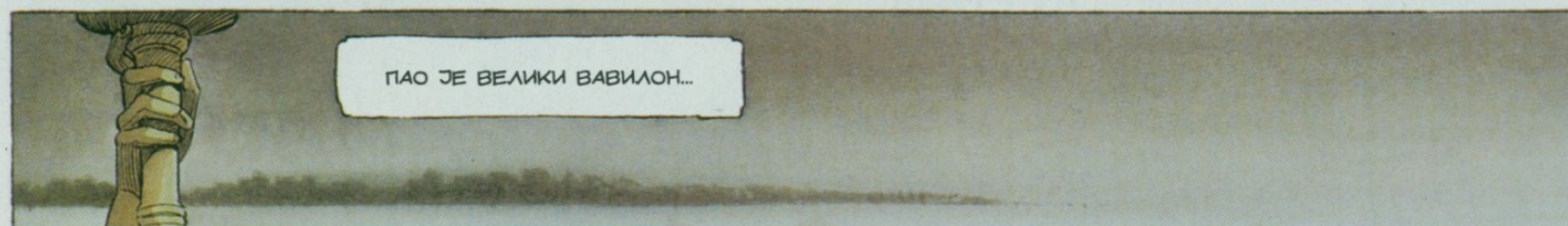

НАПРЕД!
ХААААА!
ХАААААА!

52

Moraš da probaš!

MINAQUA
fructo

Pametni mehurići

Jod je neophodan svima, naročito deci, trudnicama i starijim osobama. Nedostatak joda umanjuje koeficijent inteligencije i do 15%. Jedna čaša Fructa obezbeđuje organizmu potrebnu dnevnu količinu JODA.

ФАБРИКА УКУСА И МИРИСА ХРАНЕ БАКОНИЈЕ

ИЗ КУХИЊЕ

гли. Прво су помно изучавали људска чула која препознају укусе и мирисе хране и спознавали све важне састојке који одређују ту храну. Тек кад су открили укусе и мирисе хране који пријају чулима људи, могли су да приону њиховој замени и побољшању вештачким додацима.

Причама о храни никад краја. Али, свака је другачија. О потпори живота увек има шта да се каже – занимљиво, корисно. Ова прича мање је знана. Говори о умешности познавалаца хране, истинских и стручних, оних који знају каква треба да буде да би нагнала на сластан залагај и да би утолила глад. Ово је прича о научним достигну-

Уживајте у сваком јелу. Ако вас опија својим неодржљивим мирисом и укусом, уопште није важно што не знате шта је то што једете. Научници су га спремили за вас

ћима биохемичара који из дана у дан вештачки стварају и усавршавају укус и мирис животних намирница.

Раде то тако добро да ми тога нисмо свесни – уживамо у изобиљу све разноврснијих и све квалитетнијих намирница за које верујемо да су природне, а не њихове кухиње дело. А како и не бисмо кад оне тако неодржљиво миришу и напосто се топе у устима. Не зна се шта је боље и укусније: да ли воћни јогурти, сладоледи, чоколадни преливи, сосови, намази, сиреви, кекси, месне прерађевине, напаци, готова или полузготовљена јела. Да укус може да им буде тако добар због вештачких додатака, не пада нам на памет.

Ипак је тако.

**Шта бележе чула
и шта им прија?**

Али, научници су утрошили много времена и уложили много знања да би то пости-

Концентрат поморанџе толико је јак да би удисај једне капи могао да оштети плућа.

Иако се по правилу храна најпре омирише, пре него што се залогај стави у уста, предност у истраживању нису дали органу чула њуха, носу, већ језику, у овом случају осетљивијем чулу. Његова горња површина прекривена је са око 2000 папила, малих испупчења која испробавају храну да случај-

10.000 различитих мириса. Најснажније осећа мирис беланчевина, нешто слабије горчине, односно љутине. Кисело, слатко и слано је два бележи.

На основу тих сазнања научници су могли да одреде и како укуси и мириси утичу на чула. Језику пријају сви умерени укуси. Снажан укус

гликопротеина CD36, баш као и сувише слатки, углавном стварају осећај ситости и прекидају жељу за храном. Кад је нос у питању, потребу за храном у мозгу изазива једино нервни сигнал условљен мирисом беланчевина.

Иако ни испитивање животних намирница хемијским поступцима није био

би потребно шест килограма банана, а људским чулима би и даље више пријао јогурт с вештачким додатком који не губи постојаност мириса и сласти.

Разни вештачки укуси и мириси навелико се праве и испитују посебним уређајима. И већ одавно додају се намирницама. Готово

БИОХЕМИЧАРА

Гас хроматограф – уређај за испитивање веродостојности мириса.

лак посао, јер је из бројних састојака требало издвојити оне најзначајније, носиоце укуса и мириса, чим су их открили научници су кренули у потрагу за њиховом вештачком заменом.

Мало, а моћно

Можда је најзанимљивији пример укуса и мириса банане. Од 225 састојака који јој дају посебност, најпре су издвојили девет најзначајнијих, а потом створили замену. Из основе која се заснива на алкохолу и биљним уљима каранфилића, руже и траве добили су мешавину чије молекуле имају мирис и укус банане. Само шест грама ове мешавине довољно је да се стави у 100 килограма јогурта и добије укусан напиток. Кад би се правило од правог воћа, било

свим, чак и тост хлебу да би му одржали свежину. То се није крило нити се крије. Да се вештачки додаток налази у некој намирници, увек је назначено у налепници на њој. Ипак, томе мало ко придаје значај. Да ли зато што је при крају свих података и што је изражен децималним бројем који почиње нулом, односно малим одстотком, или зато што се налази на готово сваком производу предвиђеном за исхрану па нас доводи да посумњамо да не знамо шта једемо?

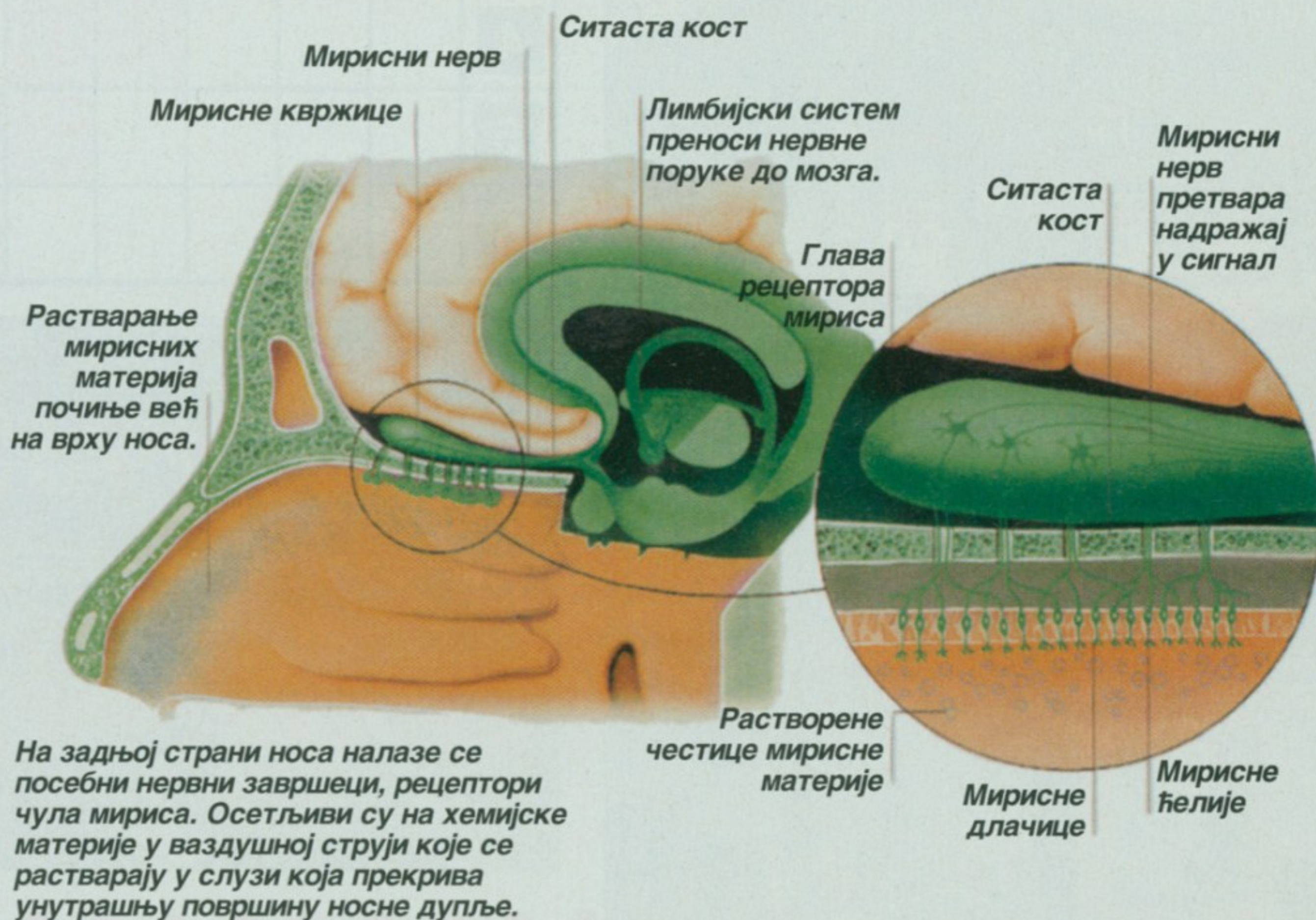
Стручњаци наводе да је њихова намера само да нам сваки залогај учине пријатнијим, а не да нас одвикну од укуса природне хране, како сматрају неки полемичари ■

С. Делибашић

но није покварена, придржавају је и окрећу у устима за време жвакања, али и да би их испитале квржице чула укуса. Има их око 8000. Висине 0,07 милиметара и ширине 0,05 милиметара свака садржи око 30 микроскопских ћелија за укус. Да невидљиве длачице које излазе из тих ћелија уз укусе сланог, слатког, горког и киселог препознају и укус масти из меса, тачније гликопротеин тип CD36, научници су открили тек 2005. године.

Нос је за потребе биохемичара први пут био изложен испитивању на мирисе које садржи храна. Али, за разлику од језика, није показао баш велику осетљивост. Ваздушне коморе, по једна на обе стране носа, имају свод прекривен са око 25.000.000 ћелија за мирис и из сваке излази више од 20 ситних длачица. Кад их додирне одређени мирис, ћелије длачица упућују нервне поруке ка мозгу. Тако нос може да распозна око

КАКО ОСЕЋАМО МИРИС

На задњој страни носа налазе се посебни нервни завршеци, рецептори чула мириса. Осетљиви су на хемијске материје у ваздушној струји које се растварају у слузи која прекрива унутрашњу површину носне дупље.

ЕНИСМАТИКА

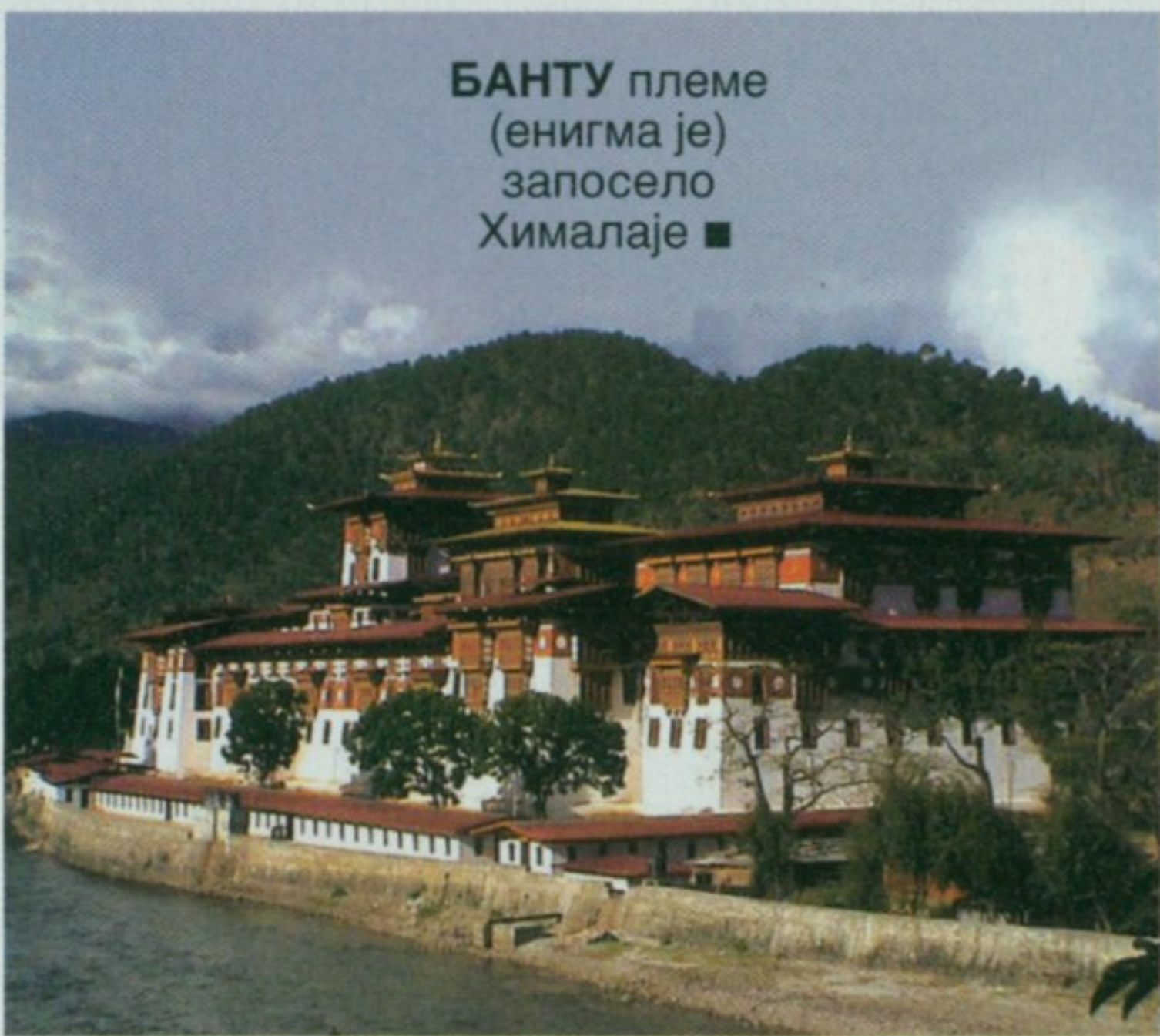

ЛОГОГРИФ

Врачара ми
Не да мира
Кад инструмент
Овај свира ■

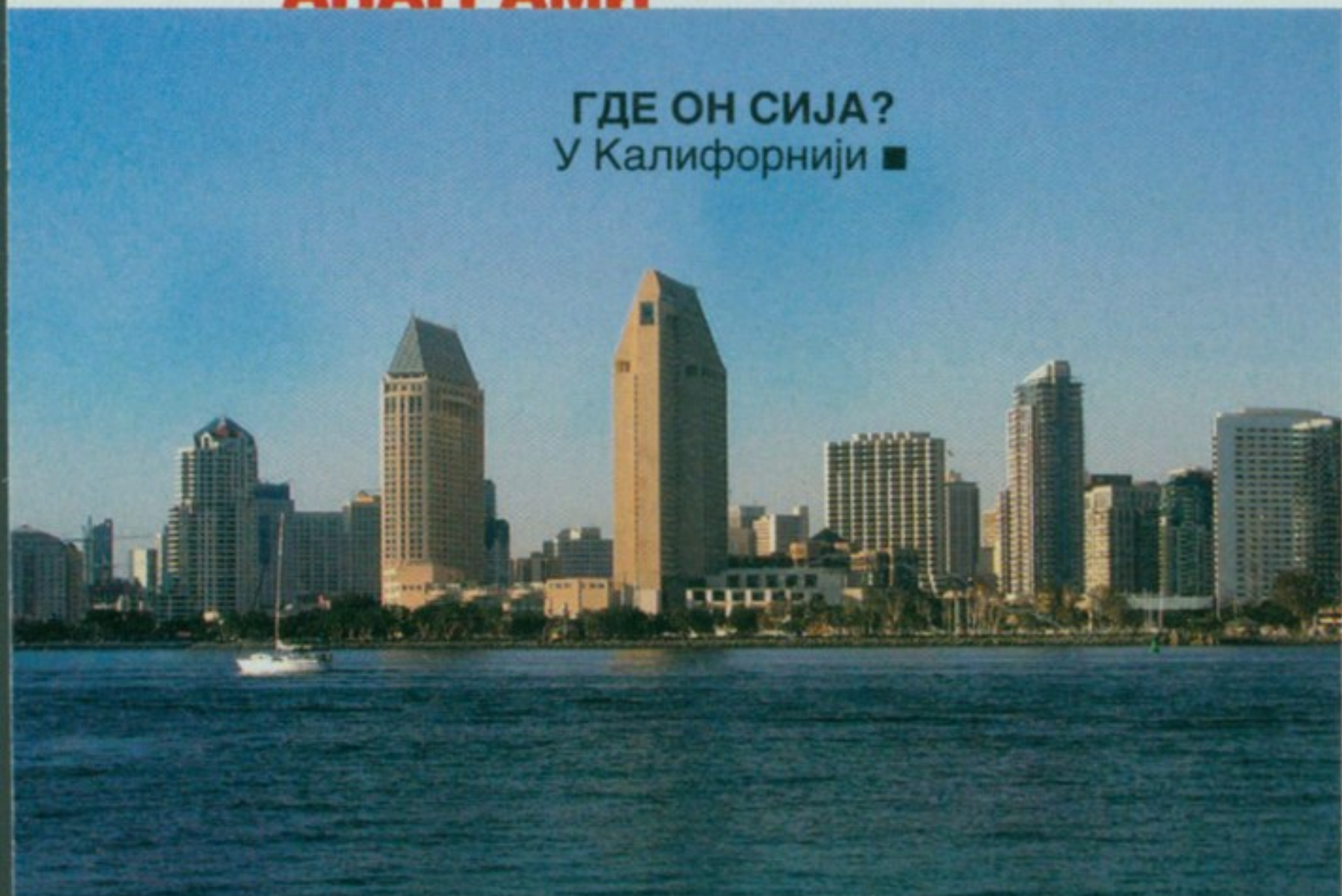

БАНТУ племе
(енигма је)
запосело
Хималаје ■

АНАГРАМИ

ГДЕ ОН СИЈА?
У Калифорнији ■

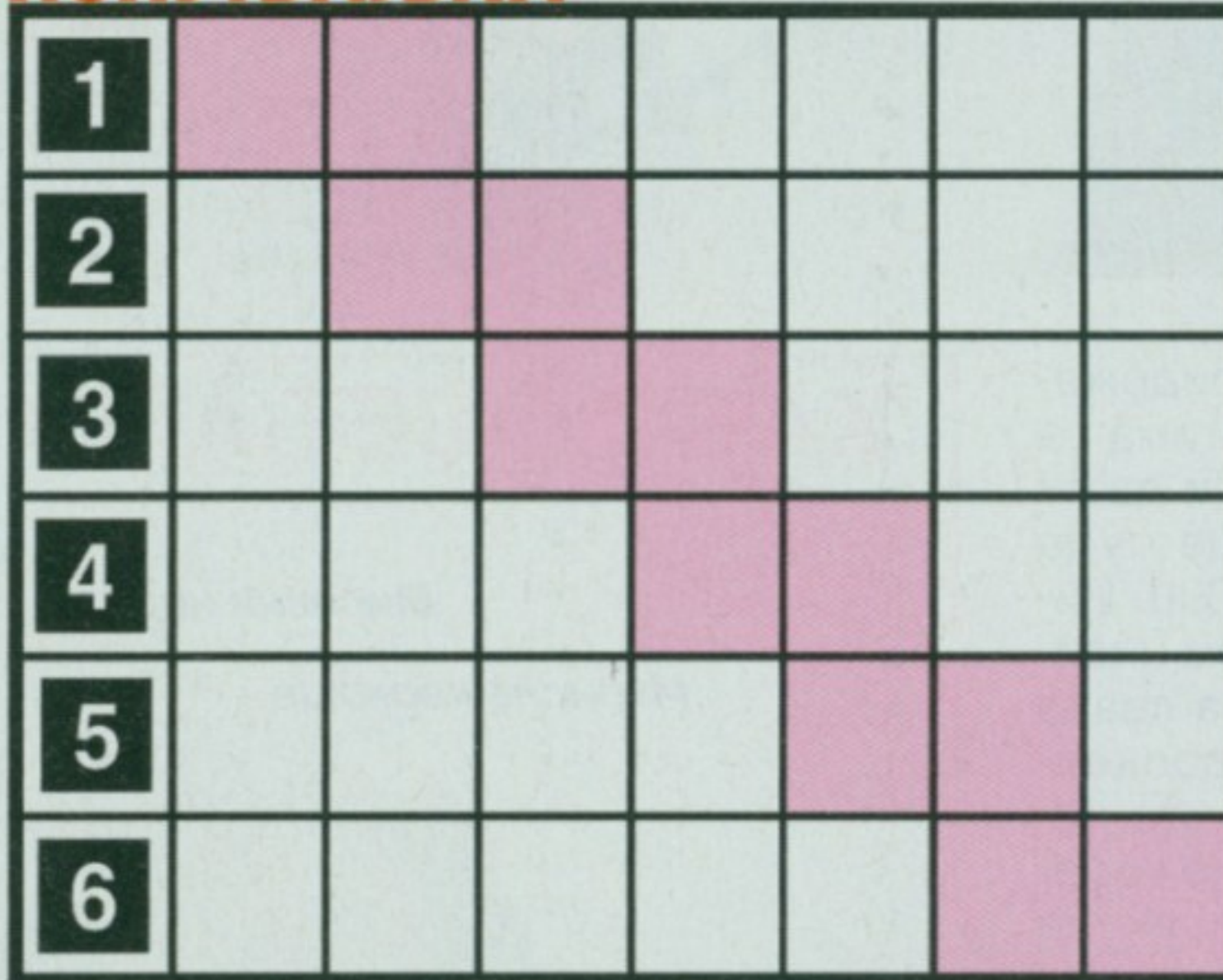
УКРШТЕНИЦА ЗА СТРПЉИВЕ

У означена поља упишите име и презиме славног немачког књижевника са слике. Укрштеницу даље решавајте распоређујући речи из пописа и уцртавајући црна поља која недостају.

АВО, АЛ, АЛКОТЕСТ, АН, АПС, АР, АТАР, АТОЛИ, ВИРЕН, ГА, ДАР,
ДВОРИ, ЕБРО, ЕРАР, ИЗРЕЗИ, ИРИ, КАЗИВАЊЕ, КРВ, ЛАХТИ, ЛИ,
ЛИМ, ЛОСИОН, МАГИСТРАТ, МВ, МЛОХАВОСТ, МТК, НАСТАТИ, ЊП,
ОДА, ОРТАК, ОТПРАВНИЦИ, ПАКО, ПИСАЦ, ПРЕСЕ, РАБ,
РАЗВРСТАТИ, РОЛАТ, РР, СА, САКАТО, СИРАР, ТИЛА, ТРКА, ТРОЛ,
ФАОН, ФРЕНКИ, ФРИТ, ХЕКТОЛИТАР, ШАЛТЕР ■

ИСПУЊАЉКА

Од наведених
слогова
склопите
тражене речи
и упишите их
водоравно
У означеним
пољима
добићете име
и презиме
тенисера
са слике.

А, ВИЋ, ГАС,
ГРАМ, ЂО.
ЗНАК, КО, КО,
МИ, МУМ, НА,
НЕ, НИ, ЊА,
ПОД, РЕ, ТВА

1. Највећа река у Херцеговини,
2. Врста загонетке,
3. Помоћни знак у хороскопу
4. Најмања могућа вредност,
5. Област у Француској
6. Наш најбољи тенисер, Новак ■

АЗБУЧНЕ ОСМОСМЕРКЕ

В	Л	А	С	Н	И	К	Ш	И	Ћ
Џ	А	М	А	Д	А	Н	С	К	А
А	Р	Б	А	П	Т	Г	Х	Ж	С
Ф	Б	А	У	Р	Р	Р	Р	А	Ч
Е	Р	Т	Б	Љ	О	В	Р	А	Е
Р	Е	У	Е	М	А	К	Ћ	С	Ш
А	Х	Њ	Л	Њ	У	Ј	О	Р	К
К	Е	Е	Е	А	Е	Б	Р	Е	А
Р	Т	И	Т	Р	Р	Т	Ћ	П	Н
У	Г	Р	Р	А	З	Р	Е	Д	У
Ћ	Ц	А	Њ	И	К	Р	И	Л	Ј
Е	Н	Е	Р	Г	Е	Т	И	К	А

К	О	Р	А	Б	Д	И	Н	Е	Ж
А	Љ	А	Ћ	И	Р	И	Л	О	И
У	Г	У	Л	А	Ш	О	Л	Р	Л
Н	Б	А	Т	А	П	И	В	Е	А
А	Т	Н	В	И	Н	И	М	Е	Р
С	Е	А	С	А	Н	Е	К	Њ	У
Ц	Т	Х	Д	Џ	Ш	А	О	Е	М
Ч	Л	И	У	Е	Љ	Р	Е	Ћ	Е
У	У	Н	С	М	К	А	А	Р	Т
В	К	Т	Е	А	О	Ј	Н	В	Н
А	А	З	С	О	К	Р	П	Т	И
Р	Ф	Е	А	К	Р	О	Ћ	А	К

Одредите који се од два појма за свако слово азбуке налази у овим осмосмеркама. Дакле, у осмосмеркама је по 30 појмова сложених од А до Ш. Неискоришћена слова дају назив сата са слике.

АЛАН
АФЕРА
БАРОК
БУМБАР
ВАРШАВА
ВЛАСНИК
ГРЉЕЊЕ
ГУЛАШ
ДАНИЛО
ДАНСКА
ЂОРЂЕ
ЂОРКАЕФ
ЕКИПА
ЕНЕРГЕТИКА
ЖЕНИДБА

ЖРВАЊ
ЗЕМЉА
ЗРЕЊЕ
ИРВИН
ИРКИЊА
ЈАРА
ЈУНАК
КАПУТ
КАУНАС
ЛЕМЕШ
ЛЕТЕЊЕ
ЉУБАВ
ЉУТИНА
МАРОКО
МУРАЛ

НИКШИЋ
НИШАВА
ЊОРКА
ЊУЈОРК
ОМЛЕТ
ОПИС
ПЕРСА
ПРКОС
РАЗРЕД
РОЂАК
СОБРАЊЕ
СТИСАК
ТВРЂЕЊЕ
ТРЕУХ
ЋИРИЛО

ЂУРКА
УКРАС
УМЕТНИК
ФАКУЛТЕТ
ФРУЛА
ХРОМ
ХУМОР
ЦЕНТАР
ЏРТА
ЧЕШКА
ЧУВАР
ЏАМАДАН
ЏУНКА
ШАРГАН
ШЕСТАР ■

УКРШТЕНИЦА

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10			11	
12				13		
		14	15		--	
16	17					
18			19			20
21		22			23	
24						

ВОДОРАВНО: 1. Крајност, крајња тачка, 7. Потврдна речца, 8. Име оперске певачице Полак, 9. Учлањење, 11. Иницијали тенисера Лендла, 12. Повишен тон „А“, 13. Женски певачки глас, 14. Потврда о послатој роби, 16. Титула јапанског цара, 18. Коњ у народној песми, 19. Дворана, 21. Поука, 23. Земљишна мера, 24. Име филмског детектива Неса ■

УСПРАВНО: 1. Име и презиме француског сликара, аутора портрета са слике, 2. Делови течности, капљице, 3. Врста четинара, 4. Иста слова, 5. Име и презиме француског писца чији је портрет на слици, 6. Острвска држава у Средоземљу, 10. Име научника Њутна, 13. Вердијева опера, 15. Мушко име, 17. Праотац Италијана, 20. Шарени папагај, 22. Пети и трећи самогласник ■

Решења на страни 65

БОЈЕ РАТА

ИГРАЈТЕ
СЕ,
ЉУДИ!

Дајен Хоув и њен супруг Патрик Мекинон упознали су се и заволели ратујући у пејнтболу. Данас из кухиње своје приколице надгледају развој догађаја на бојишту попут древних богова рата и издају наређења командантима зараћених страна.

четрдесет четири

Целодневно веродостојно ратовање у коме се користе ручне бомбе које распршују боју на све стране, мирисне бомбе које за собом остављају сладуњави мирис лубенице, ручно прављене базуке од пластичних цеви које испљују пројектиле на даљину од сто метара...

Данас готово сви знају шта је пејнтбол – такмичење два тима, односно две зараћене стране, који пуцају једни на друге из нарочитих пиштоља напуњених безопасним куглицама боје уместо бојевом муницијом. Осамдесетих година минулог века несуђени ратници су јурили једни друге по шумама Њу

Хемпшира пиштољима с бојом којима шумари обележавају земљиште. То оружје имало је само по једно пуњење. Временом је такмичење попримило озбиљније размере. Данашње пушке за пејнтбол имају пиезоелектричне окидаче, а пнеуматско избацивање куглице даје јој брзину од 85 метара у секунди, што је само упола

спорије од правог метка испаленог из пиштоља калибра .38. Учесници више не трче по напуштеним рушевинама и недовршеним зградама. На светским телевизијским спортским каналима често се дају преноси америчке Националне професионалне пејнтбол лиге. Ту се мечеви одигравају

у ограниченем простору димензија 55 са 30 метара и трају седам минута. Неко је то духовито назвао „фудбалском утакмицом у маниру јединица за специјалне операције”.

Међутим, много занимљивији је такозвани пејнтбол по сценарију. У том случају све се одвија на великом, правом бојишту и траје пуна 24 часа. Надахнуће за бојишта налази се како у новијим ратовима попут Вијетнама или Ирака, тако и у омиљеним видео-играма као што су „Halo” („Ореол”) или „World of Warcraft” („Свет ратних вештина”). Приређивач, односно сценариста оваквог бојишта осмишљава задатке за две зарађене стране, дели чинове појединцима и издаје наредбе преко воки-токија. Наоружање увелико превазилази обичне пиштоље с бојом. Има ту и ручних бомби које распршују боју на све стране у распону од 4,5 метара, оружја које је израђено по угледу на стварне узоре, али и ручно прављених базука од пластичних цеви које испаљују пројектиле на даљину од сто метара.

Господари рата

Оваква врста такмичења привлачи велики број људи. У Тренажном центру за ратне операције америчке Националне гарде на Флориди окупи се приближно 1200 људи да би учествовали у малом целодневном рату. Сценарио за овај окршај смислили су Дајен Хоув и њен супруг Патрик Мекинон, обоје играчи пејнтбола на ком су се пре десетак година упознали и заволели. Временом су увидели да пејнтболу недостаје позадинска прича и осмислили су сценарио дуг 24 стране који су поставили на Интернет. Убрзо су основали и предузеће за приређивање пејнтбола по сценарију.

Кад изнајме простор који ће се користити за ратовање, Дајен и Патрик стижу као филмска екипа, с камионима пуним опреме. Ту су различити реквизити, сценографија и средства за пиротехнику. Највише се полаже на светлосне ефекте, па зато имају сигналне ракете, димне бомбе, нарочите чегртаљке за прављење буке којима се појачава узбуђење.

Дајен седи у кухињи њихове приколице и надгледа развој догађаја попут неке древне богиње рата. Издаје командантима наређења којима их стално наводи у нове сукобе. Пробди целу ноћ са умишљеним ратницима, зивкајући их на сваких 20 минута да види докле су стигли. Прича и са својим помоћницима на терену који проверавају да ли сви

поштују правила игре и испуњавају задатке и припремају нове замке кад за то дође време.

Побеђује страна која по истеку времена има више поена. Међутим, поени се не добијају само за погађање противничких војника. Постоје и наменски задаци, као што су патролирање, диверзије, извиђање, фотографисање дигиталним фотоапаратима. Учесник може да се упусти и у својеврсну потрагу за неким скривеним предметом. Добија основне смернице и наговештаје како изгледа то што тражи и где се отприлике налази. Међутим, за коначну победу неопходан је тимски рад. Као и у правој војсци, неки војници задужују опрему и оружје. Рецимо, нарочите ракете које „уништавају” зграде и „убијају” све унутар њих. Инжињерија друге зарађене стране има способност „оправљања” таквих зграда. Неки учесници добијају и нарочите моћи којима штите читаву групу.

На почетку такмичења сваки учесник добија картицу са својим именом, основним подацима и улогом. Игра док га неко не погоди. После тога мора да направи паузу 20 минута и онда опет може да се врати у игру.

Сценарио који је овог пута дат играчима заснован је на видео-игри „World of Warcraft”. Зарађене стране зову се „Али-

ни, мачеви и људске главе уместо браника. На куполи (попут тенковске) постављене су две клипне електропне-уматске пластичне цеви које испаљују 30 ракета боје у минути. Обртањем куполе управља се преко волана скинутог с мотоцикла. Припадници ове групе дали су сваки по 7000 долара за изградњу „Некрономикара”.

Дајен Хоув не крије да осмишљава бојишта с намером да у томе заради. Власници бојишта и приређивачи игара не зарађују од пријава учесника. Право богатство лежи на улазу у Тренажни центар где се налазе продавнице разнолике опреме. Верна копија „калашњикова” АК-47 намењена пејнтболу кошта 110 долара. Има и мирисних бомби с бојом (мириси лубенице, ментола, пива...) и безопасних заслепљујућих граната с LED диодама. Међутим, као што добро знају и трговци правим оружјем, највећа зарада је у муницији. Сандук са 2000 шаржера куглица с бојом кошта 75 долара. Дајен Хоув их купује по нижој цени у велепродаји, а за овај сценарио продала је 2000 сандука. То је четири милиона куглица с бојом. Целодневно ратовање подразумева много пуцања, што односи доста новца. Тако је онај који последњи остане на бојишту ве-

роватно потрошио највише новца на муницију.

„Ја смишљах што разноврсније изазове”, каже Дајен, „али, они овде долазе да би се испуцали. Ако могу да их наведем да пуцају што више, и потроше што више муниције, врло радо ћу им изаћи у сусрет.”

Последњи окршај у овом рату је освајање три тачке на бојишту и њихово држање по сваку цену. Обе стране имају истоветне задатке и нико не сме да користи моторна возила. Они који су се возили у „Некрономикару” сели су у излетничке столице у бази и нису вољни да се враћају у битку. Само један је спреман да се бори до краја. Картонска кутија иде од руке до руке и сви у њу стављају своју преосталу муницију.

Усамљени ратник креће на бојиште. Припадници „Хорде” безуспешно покушавају да освоје бункер „Алијансе” окупан бојом. Он им се придружује. Убрзо му је грудни кош осветљен црвеним тачкицама противничких ласерских нишана. Гомила обојених куглица упућена је ка његовом телу. Има их толико да се многе сударају у ваздуху и не стижу до циља. Нажалост, стиже их довољно. Чује се звук сличан пуцкетању кокица, и још једна жртва „пејнтбола по сценарију” пада на бојишту ■

јанса” и „Хорда”. „Алијансу” чине махом људи и вилењаци, док су припадници „Хорде” гоблини и орци.

Усамљени ратник

После 19 сати играња једна група припадника „Хорде” излази на бојиште у „Некрономикару”, нарочито преправљеном грађевинском тегљачу. Ојачан је челичним рамовима и мрежом која штити прозоре тако да возач има добру прегледност чак и кад је засут пројектиlima с бојом. Ту је и шминка – по спољашњости „Некрономикара” су буздова-

Акција Војске Србије
за децу од 6 до 12 година

НАЦРТАЈ ЦРТЕЖ ЛЕТИ ХЕЛИКОПТЕРОМ

МАШТАШ ДА СИ ПИЛОТ?
У ХЕЛИКОПТЕРУ
У ПРАВОЈ ПИЛОТСКОЈ
ОПРЕМИ?
ОСТВАРИ СВОЈЕ
СНОВЕ!

Нацртај како ти видиш Војску Србије.
Награда за 12 најбољих је лет војним
хеликоптером! Управо ти црташ
чиниће календар Војске Србије.

Аушоре још 50 цртежа очекују
и групе награде – шоље Војске Србије,
тајце, качкети, ђивесци.

Њихови цртежи биће објављени
у књизи гечјих цртежа „Пеца Србије
о Војсци Србије” а они ће бити
специјални гости на вежби поводом
Дана Војске Србије 2008. године.

ДРУЖИБЕШ СЕ
СА ПИЛОТИМА, ПРОБАТИ
ПИЛОТСКУ ОПРЕМУ,
РАЗГЛЕДАТИ РАЗНЕ
ТИПОВЕ АВИОНА...

ПОЖУРИ!

ПОШАЉИ ЦРТЕЖ
НА ПАПИРУ ФОРМАТА А4,
ДО 31. ОКТОБРА, НА АДРЕСУ
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
УПРАВА ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ
БИРЧАНИНОВА 5, 11000 БЕОГРАД
СА НАЗНАКОМ „НАЦРТАЈ ЦРТЕЖ
- ЛЕТИ ХЕЛИКОПТЕРОМ!”
НА ПОЛЕБИНИ ЦРТЕЖА НАПИШИ
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, АДРЕСУ И ТЕЛЕФОН.

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА НА
www.vojska.mod.gov.yu/decjicртези

СТРУЈА ИЗДАЛЕКА

Ако вам је доста упетљаних каблова за струју, ишчекујте пластику коју је изумео Такао Сомеја и његове колеге са Универзитета у Токију. Направили су прототип првог система за бежични пренос струје, заснованог на микроелектромеханици. Кад се уређај снабдевен нарочитим пријемним калемом смести на 2,5 центиметра од пластичне плоче, струја из плоче преноси се на уређај електромагнетном индукцијом. Сомејин прототип даје 40 вати, што је довољно за напајање мањег лаптопа. Плоча је дебела један милиметар и тешка свега 50 грама. У већим размерама, верује Сомеја, овај јевтини, лагани и прилагодљиви материјал отвориће нове могућности коришћења електронске опреме на зидовима, подовима и столовима ■

СУПЕРШИЉАК

Још нема име, али кад буде довршен 2011. године,

челично-бетонски торањ у Токију висок 610 метара биће највиша антена на свету. Њена намена је да буде домаћин свим градским дигиталним радио и телевизијским сигнаlima, плус мобилној ТВ мрежи. Међутим, овај торањ имаће и већи значај. Нимало случајно, грађом подсећа на стари Токијски торањ висок 333 метра који је 50 година био симбол јапанског послератног привредног препорода.

Вајар Кичи Сумикава и архитекта Тадао Андо верују да ће „супершиљак“, подигнут у релативно ниском окружењу, асоцирати на даљи стреловити напредак Јапана ■

ЈАЧА ОД ГРАНИТА

Морска трава *Durvillaea potatorum* прилепила се за комад гранита пошто је током олује вода избацила на обалу Новог Јужног Велса у Аустралији. Алга се прилепила толико чврсто да се комад гранита одломио од стене и остао причвршћен за биљку! Морска трава припада алгама. *Durvillaea potatorum* живи у плитким, бистрим морима богатим хранљивим састојцима, где је температура воде испод 20 степени Целзијуса.

Коренита грађа омогућава биљци да се „усидри“ и тако опстане у немирним водама током плиме и осеке. Може да достигне дужину до осам метара, а расте 14 центиметара дневно ■

— четрдесет седам —

NOVO!

OPASNO DOBRI!

Postoji taj savršen trenutak u toku dana...
Kada staneš i zaustaviš vreme.
Kada misliš samo na sebe.
Kada dozvoliš zadovoljstvu da pobedi.
Kada želiš da utoliš glad ili jednostavno da zasladiš dan.
Tada zagrižeš lagano testo ispunjeno punim ukusom krema od
čokolade ili vanile.

Dolcela kroasani. Uzmi, uživaj, ali pazi – opasno su dobri!

www.podravka.com

ПСИЋ ЛЕПТИРИЋ

Тај малиша оџромних ушију уџисује се у најстарије познаће расе паса. Омиљени љубимац на мноџим европским дворовима, остџао је овековечен на џлаџинима великих маџстора

Каџ би џроџоворио, џаџиџон би џао џош неке џодаџке о себи: висок сам између 20 и 28 центиметџара, џежак од 3 до 5 килоџрама. Крзно ми је у основи бело са шарама различитџих џонова. Неки моџи друџови живели су и 16 џодина. Збоџ реџа – џерџанице неки кинолози зову ме и веверичастџи џџаниџел. Ако одрасџам с друџим кућним љубимџима, одлично се слажемо, чак и каџ дом делим с мачком. И да вам се на крају џохвалим. Некаџашње дворске даме џовориле су да им улеџшавам дом и раџуџем срце.

ГОСПОДАРИЦОМ НА ГИЉОТИНУ

Тиџиџан (1485–1576) јеџан је од великих маџстора иџџалиџанске ренесансе коџи је на џлаџину „Венера из Урбина“ овековечио џаџуљастџо џџаниџела, уснулоџ на џасџуку.

Људи уживају у бајкама и легендама и векови-ма их препричавају, без обзира на то да ли у њима постоји и зрнце истине. Једна од тих романтичних легенди из прошлости говори о нераскидивом пријатељству једне краљице и њеног псића. Марија Антоанета (1755–1793), супруга француског краља Луја XVI, 16. октобра изведе-на је из тамнице и, уз клицање револуционарног Париза – коџи 1789. године укинуо монархију – пошла на гиљотину. Док су џој се одбројавали последњи овоземаљски тренуци, да ли је заиста смогла снаге да поведе и свог пса? Ако баш и није тако, дирљива је помисао да је, на путу до смртоносне справе краљица у крилу држала једног малог, али веома срчаног пса.

Каџ се говори о овом псићу, оно што јесте сигурно – ради се о једној од најстаријих пасмина. За овог изузетно љупког четвороношца зна се већ седам векова. То потврђују и поједине слике урађене још у 13. веку у Италији. У то време пас је био познат као патуљастџи шпаниџел. Не већи од играчке, свиленастог крзна, репа коџи изгледа као перџаница, изразито паметан, патуљастџи шпаниџел био је омиљен међу дворским дамама. Осим Марије Антоанете, обожавала га је и Мадам Помпадур (1721–1764), чувена љубавница француског краља Луја XV.

И у то давно време псића су одликовале велике уши, али тек накнадним укрштањем

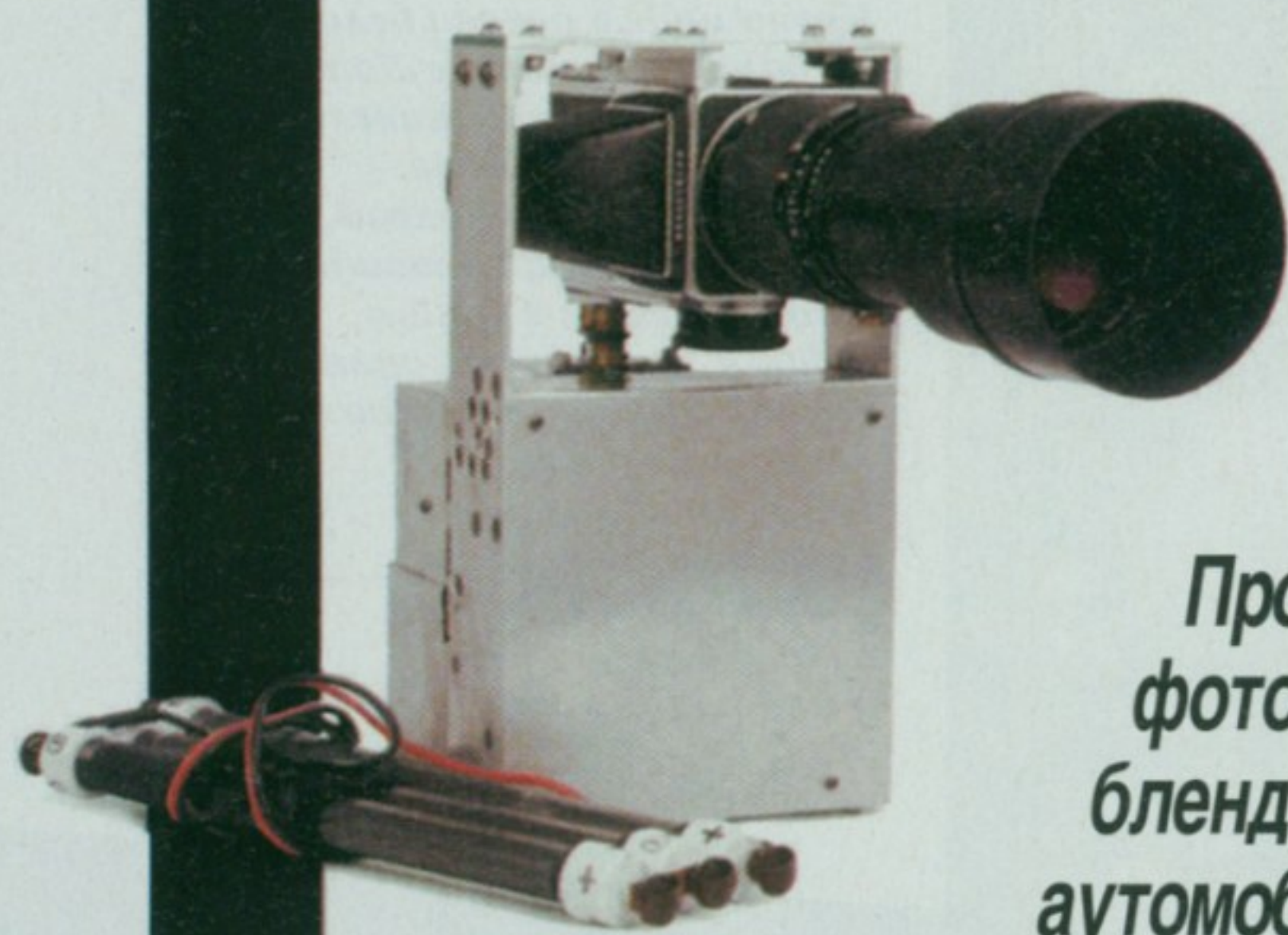
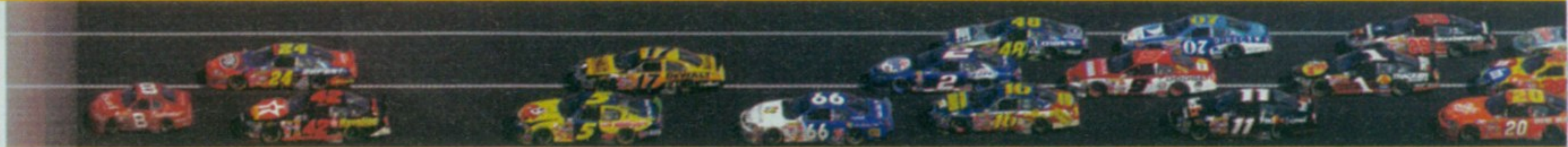
добијена је раса чије уши нису положене, већ стоје подигнуте и, као два велика крила, украшавају му ситну главу. Баш због тога пас је временом постао познат као папиџон (на француском – лептир).

Власници папиџона добро знају вредност овог малише. Као да је свестан свог веома старог порекла, он има све одлике озбиљног пса чувара. Изузетно привржен члановима породице коџа га је удомила, одважно ће бранити свој дом. Ако би неко непознат позвонио на врата стана у коме живи псић лептирић, по продорном лавезу ни у

сну не би помислио да ће га дочекати једна симпатична куца попут плишане играчке тешка око пет килограма.

Данас кинолози препознају две врсте ове пасмине: папиџон има стално подигнуте уши, а фален (на француском – ноћни лептир) спуштене и леже му на глави. Тако, с положеним ушима, остао је овековечен на многим платнима великих европских маџстора, посебно у епохи ренесансе, а и у каснијим раздобљима, на сликама француских стваралаца као што су Жан-Антоан Вато (1684–1721) или Жан-Оноре Фрагонар (1732–1806) ■

В. С.

У ПУНОЈ БРЗИНИ

Професионални фотограф Рик Грејвс прерадио је свој фотоапарат – додао је мотор велике брзине и закључао бленду да се не затвара. То му помаже да слика тркачке аутомобиле у покрету, али тако да сви буду оштри и јасни.

RDP III

FUJI RDP III

RDP III 039

RDP III 10

RDP III 11

RDP III 12

FUJI RDP III

RDP III 039

FUJI RDP III

FUJI RDP III

FUJI RDP III

FUJI RDP III

RDP III 15

RDP III 16

RDP III 17

RDP III 18

RDP III 19

RDP III 20

FUJI RDP

FUJI RDP

FUJI RDP

RDP 13

RDP 14

RDP

ЧЕТИРИ КОРАКА ЗА ФОТОГРАФИСАЊЕ ПРИ БРЗИНИ ОД 320 КИЛОМЕТРА НА ЧАС

1. МЕРЕЊЕ

Грејвс одређује жижну даљину помоћу ласерског уређаја. Потом усклађује мотор свог фотоапарата с мотором тркачких кола. Ако подбаци, аутомобили постају развучени, а ако претера – сабијени, као кола с бројевима 2 и 38 на горњој, мањој слици ■

2. РАЧУНИЦА

Помоћу неколико формула које има у џепном рачунару, Грејвс одређује величину отвора бленде свог телескопског објектива. Потом усмерава апарат на део стазе којим ће аутомобили да прођу ■

3. ОКИДАЊЕ

Грејвс чека док се кола не приближе једна другима, да би слика што боље изгледала. Окида трен пре него што први аутомобил уђе у кадар, дајући времена мотору апарата да достигне пуну брзину кад се кадар напуни колима ■

4. РАЧУНАР

Након што развије ролну филма, скенира делове панорамске фотографије и на рачунару их спаја помоћу одговарајућег софтвера. Ретушира слику чији је капацитет на крају незамислива 3 гигабајта, а може да се одштампа на формату 2 x 85 метара ■

КОЈИ ЈЕ

Толико је мали
да у високој трави
или међу стабљикама
пшенице једва може да се
примети. Пословично
забринути за судбину
животиња, Енглези већ
годинама праве овом малом
глодару необична гнезда
од тениских лопти

Британски природњак Гилберт Вајт 1767. године с одушевљењем пише о патуљастом мишу и гнезду које овај глодар прави. То је био један од првих научних записа о овом малом сисару, у стручним круговима познатом као *Micromys minutus*. Вајт наглашава да је његово скровиште направљено у тако савршеном облику да лако може да се котрља као да је у питању права лопта. Патуљаста миш насељава већи део Европе, Кореје, јужне Кине и Јапана. Иако обитава углавном у високој трави или у дивљем растињу и живици, ипак највише воли да свије дом на пољима под пшеницом или неким другим житарицама. Дугачак између пет и седам центиметара и

ЛИЧНА КАРТА

ПОРОДИЦА: Cricetidae – обухвата пацове, мишеве, хрчкове, леминге и волухарице.

СТРУЧАН НАЗИВ: *Micromys minutus*

ОПИС: Дужина од 5 до 7 cm, тежина између 5 и 10 грама. Крзно жућкасто-риђе, нешто светлије на стомаку. Реп има улогу „пете“ ноге – помаже при пењању и качењу за стабљику.

ИСХРАНА: Осим житарица, патуљаста миш храни се и мањим инсектима и воћем.

МЛАДИ: Женка може да се пари неколико пута годишње. Скотна је отприлике три недеље и потом на свет доноси једног до седам младунаца. Доба парења траје од маја до октобра. Младунци сисају нешто више од две недеље и затим напуштају гнездо.

ЖИВОТНИ БЕК: До 18 месеци ■

МИШ ЗАБОРАВИО ДА ПОРАСТЕ

тежак највише десет грама, један је од најмањих глодара на свету. Могуће га је видети само ако се попне уз стабљику репом закачен за влат пшенице док помно осматра околину. Овај сисар нешто мало већи од кликера од давнина зависи од људи. Од када су наши далеки преци почели да узгајају житарице, мишић се храни зрнима пшенице, овса, сунцокрета. Али, откако се последњих деценија узгајају и врсте чија се жетва завршава већ средином августа, *Micromys minutus* нашао се у небраном грожђу, да не кажемо – сам и незаштићен на ледини. Мада се природа постарала да женке на свет доносе младе све до касне јесени, невоља је с оним мишевима који свију гнезда на стабљикама које се посеку пре него што младунци угледају светло дана.

Имајући то на уму, Енглези су се досетили како да спасу ове љупке сисаре.

Друштва за заштиту животиња смислила су како да споје лепо и корисно. После тениског турнира у Вимблдону, употребљене лопте користе се као гнезда за патуљасте мишеве. Пошто се издуби отвор, лопте се закаче за стабљике у житним пољима на висини између седамдесет центиметара и једног и по метра. У почетку неповерљиви према дому који нису сами направили, мишићи су полако почели да се усељавају у истрошене тениске лопте. Не само да су нашли нови већ и знатно безбеднији дом од гнезда које иначе сами праве од гранчица и травки. Скривени у лоптама, мишеви су сигурни да ту неће моћи да их нападну природни непријатељи – ласице или птице ■

В. С.

ПРЕВАРЕНИ

*Не тврдите да је нешто
тачно јер сте то видели.
Можда ћете да погрешите.
Научници кажу да баш очи
често могу да преваре*

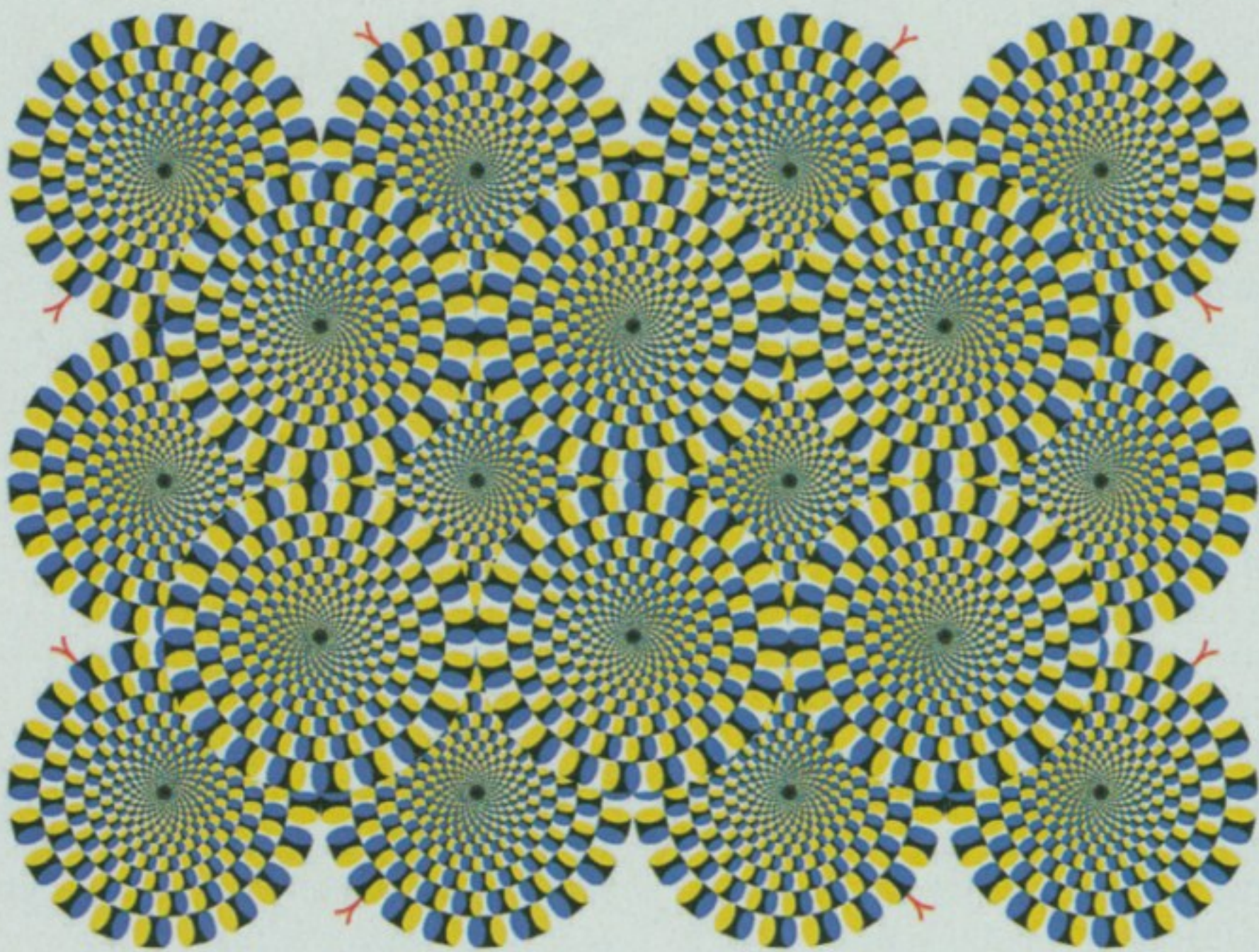
Знамо да је мозак, централни нервни систем, најважнији и најсавршенији орган људског тела. У њему настаје свака мисао и осећање, он управља сваком нашем свесном и несвесном радњом. Једноставно, мозак одређује све – рад људских органа и спознају света у коме живи.

Ипак, и његово савршенство од 50 милијарди нервних ћелија може да доведе у заблуду. Веровали или не, очи су те које често на кратко могу да га преваре. Психолози су то испитали кроз једноставне игре. Ево неких од њих. Уверите се сами.

1. ЗАУСТАВИТЕ СЛИКУ!

Мало ко није видео или бар чуо за „Ротирајуће змије“, необичну графику коју је осмислио Акиоши Китаоке, професор психологије на Ритсумеикан универзитету у Кјоту. Она путује Интернетом и електронском поштом с краја на крај света и све задивљује и збуњује. Јер, баш како назив казује а око доказује, склупчане змије на слици непрекидно се врте у круг.

Наравно, у питању је оптичка варка коју је професор Китаоке постигао вештом графичком техником. Тела савијених змија представљена су као истоветни концентрични кругови од линија наизменично попречно обојених у црно, плаво, бело, жуто, које се сужавају ка средини. Збијеност кругова и њихово преклапање још више доприноси утиску да се кругови врте. Слика коју су очи као нервне сигнале проследили до мозга погрешно су „очитане“ и центар нервног система их је тако и протумачио. Уосталом, загледајте се у једну тачку по средини слике и уверите се сами ■

Слика „Ротирајуће змије“ која је путем Интернета обишла свет још убедљивије ствара варку него ова на хартији. Ипак, признајте да се змије крећу.

2. ЦРНО-БЕЛИ СНИМАК

Да увећавање понекад може да одмогне и донесе више муке и нејасноће, доказ је и овај снимак. Покушајте да одгонетнете шта представљају црно-беле мрље ■

3.

НА РАВНЕ ЧАСТИ

Правници кажу да је веома тешко поделити наследство на „равне части“. Шта би тек рекли кад би оно било попут овог поља избразданог квадратима. А четири наследника чекају да добију свој део, исте величине и облика. Како га поделити? ■

4. ЈЕДНАЧИНА ИСПИСАНА ПАЛИДРВЦИМА

Математичке радње ретко се рачунају овако, слагањем палидрваца. Зато и ова једначина изражена римским бројевима од штапића с фосфорном главом збуњује. Ипак, до тачног решења може да се дође ако три палидрвца промене места. Погледајте их пажљиво и разместите на прави начин ■

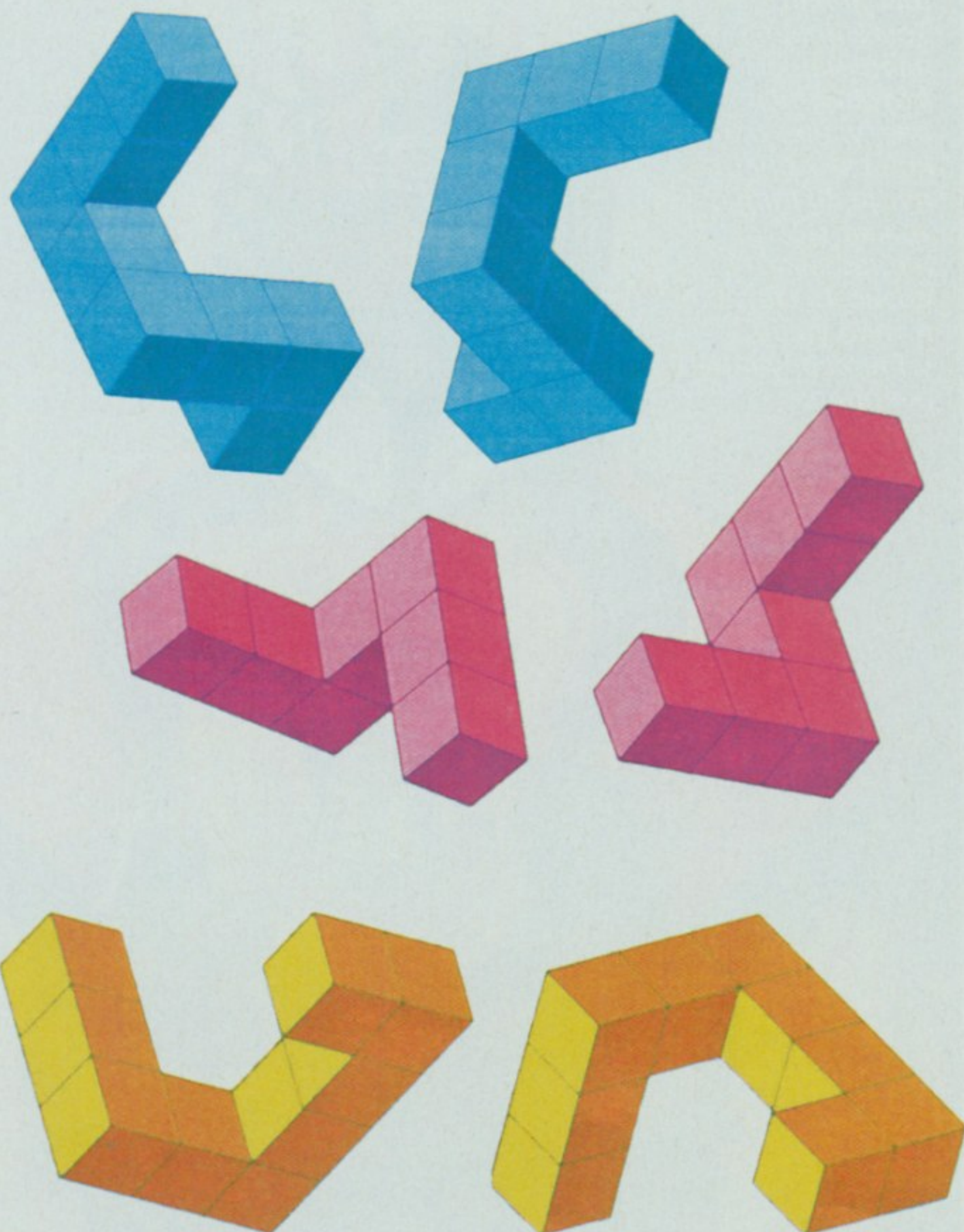

МОЗАК

5. БОЈЕ И БОЈЕ

Покушајте брзо, али правилно, да читате исписане речи боја. Иако мислите да вас боја којом су исписане речи неће успоравати, грдно се варате. Испитивања су показала да је особама од 20 до 59 година за то било потребно 55 секунди, онима од 60 до 74 године 71 секунд, а старијима од 75 више од 78 секунди. Проверите своје време.

црвена зелена смеђа плава љубичаста
црвена плава смеђа зелена љубичаста
зелена плава љубичаста црвена смеђа
зелена црвена плава љубичаста смеђа
љубичаста црвена зелена смеђа зелена
плава зелена смеђа плава црвена плава
зелена љубичаста црвена плава смеђа
љубичаста зелена црвена смеђа смеђа
љубичаста зелена љубичаста црвена
црвена смеђа плава зелена плава

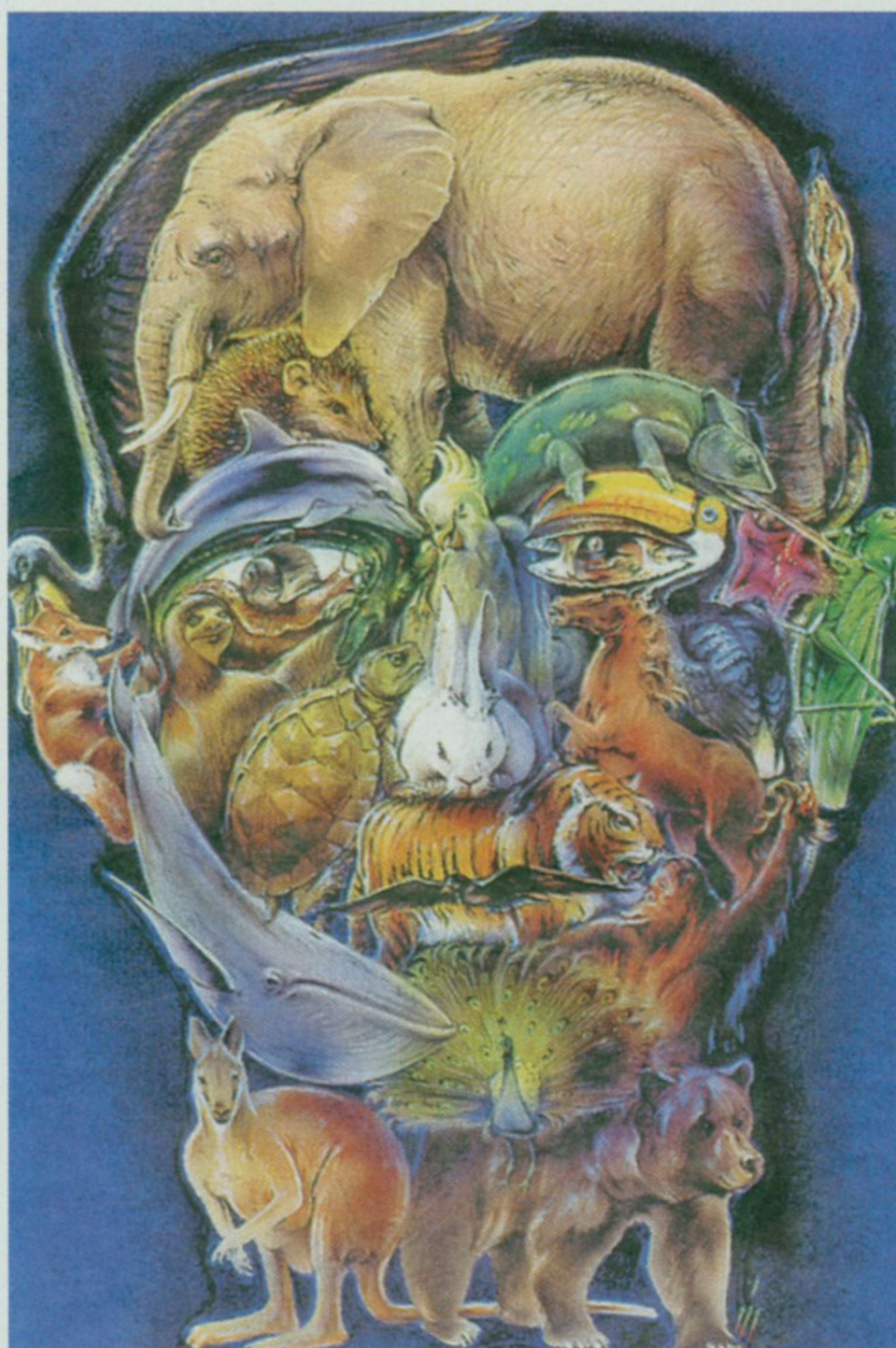
6. ОБРНИ, ОКРЕНИ

Погледајте добро ова три пара фигура плаве, ружичасте и жуте боје. Јесу ли десна и лева фигура сваког пара истоветне? Слободно окрећите страницу да бисте лакше решили задатак ■

7. СТОЛОВИ

Који од ова два стола има већу радну површину, леви или десни? Ако сте се определили за било који, погрешили сте. Радне површине су им исте. Ако не верујете, прецртајте их и упоредите ■

8. ПОРТРЕТ СА ЖИВОТИЊАМА

Италијански сликар Ђузепе Арчимболдо, који је у 16. веку живео и радио у Милану, збуњивао је поклонике уметности својим портретима. На платну их је представљао као разно цвеће или воће. По узору на њега, немачки илустратор Манус Хилер направио је портрет слажући животиње. Портрет симболично представља развојни пут човека, али и главоломку да се открије колико је животиња уцртано у људски лик и које су то животиње ■

С. Д.

РЕШЕЊА ЗА ИГРЕ

2, 3, 4, 6 И 8

НАЋИ ЋЕТЕ НА СТРАНИ 64.

Banini

**NOVI TRIK!
NOVI TRIK!**

**Zasto su novi TRIK štapići
sa kikirikijem tako neodoljivi?**

Da li je trik u tome što su savršeno slani i hrskavi
ili je u pitanju zanosni krem od kikirikija?

Odgovor potraži u najbližoj prodavnici.

I požuri!

Novi Trik štapići čekaju na tebe

**TRIK JE
U TRIKU!**

115772

ОНИ ВОЛЕ МОТОЦИКЛЕ

За многе љубитеље мото-спорта занимање се ограничава на шампионе какав је легендарни Италијан Валентино Роси. Но, такмичења на два точка имају зачуђујуће дисциплине, што по врсти предела по коме се вози, што по додатним задацима који захтевају посебне вештине и прилично су опасни. Овде није реч само о добро познатим такмичењима као што су супербајк, мото-крос, спидвеј, трајал и фристајл, јер има и много занимљивијих и опаснијих за које мало ко зна. Ево неких...

ПАКЛЕНА ИСТРАЈНОСТ

У шумама Чокоа у области Гарфањана поред италијанског града Луке сваке године

ЛУДИЛО

Швеђанин Том Вилберг на најмањем мотоциклу на свету: има 0,3 коњских снага, дуг је 80 mm, тежак 1,1 kg, а власник га је возио 10 метара и тако ушао у Гинисову књигу рекорда.

Публика помаже такмичару који се успиње на Паклени врх у шуми Чоко у Италији. Стене су тако стрме да пењање изискује помоћ гледалаца.

тим на располагању има 10 мотоцикала, два механичара и тренера. Утакмица се игра у четири четвртине по 20 минута, уз надзор двојице судија у терену и двојице на аут линијама ■

ТРКА У ОБЛАКЕ

Краљица мото-трка које се возе узбрдо зове се „Пикс Пик“, по истоименој планини у Колораду, САД. Време се мери штоперицом, а прва трка била је 1916. године. Старт је на 2800 метара висине, одакле се вози узбрдо 20 километара, с просечним нагибом од 7 одсто. Стаза има 156 кривина, а циљ је на 4300 метара висине, готово као врх Монблана, па се зато и зове „Трка у облаке“. Мада се вози током лета кад нема снега, пређе се за око 12 минута ■

НА ДВА ТОЧКА

Успињање на штоперицу, крос кроз сметове снега, скок удаљ, вожња по жици, бацање у амбис... Све то и још много других вештина на граници могућег постоји у свету љубитеља мотоцикала

одржавају се трке зване „Паклена капија“ које изискују невероватну снагу и истрајност. Такмичење почиње у седам ујутру, а завршава се после заласка сунца. Вештина возача ставља се на пробу вожњом по козјим стазама, оштрим узвишицама и стрмоглавим спуствима, као и скоковима преко „каскаде“ високе до четири метра. Врхунац вожње је успон на Паклени врх по оштрим стенама, блату и жбуњу. Узбрдица је толико стрма да стално прети опасност да се мотоциклиста преврне уназад или да му се мотор прегреје и прокува. У тим тренуцима

и публици је дозвољено да помогне возачу тако што ужади-ма вуче мотор до врха ■

ДРИБЛАЊЕ УЗ ТУРИРАЊЕ

Ако мислите да фудбал и вожња мотоцикла немају никакве везе, онда сте погре-

шили. У Француској постоји чак 35 тимова који играју мотобол. Утакмица се води на игралишту сличном фудбалском (од 90 до 120 метара дужине са 45 до 90 метара ширине). Сваки тим броји пет играча од којих су четворица на мотоциклима (до 250 кубика) а голман је без возила. Сви играчи носе kacиге. Као и у рукомету, играчи који нападају не смеју да уђу у простор испред гола. Лопта у пречнику има 40 центиметара, тешка је један килограм, а руком сме да је додирне само голман. Сваки

ЈУРЊАВА ПО СНЕГУ

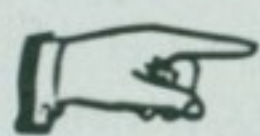
Зима није доба само за трке моторних санки. Јер, у Прато Невозо у италијанској области Кунео, вози се „Винтер вилс“, ноћна мотоциклистичка трка по снегу. Стаза од 2,5 километара прави се попут оних скијашких, а налази се на висини од 1500 метара. Да би трка била што занимљивија, забрањена је употреба гума с клиновима, а ни јачина мотора није ограничена, тако да неки возачи постижу брзину и до 80 km/h ■

Американац Грегори Данхам позира поред највећег мотоцикла на свету: висок је 3,42 метра, дугачак 6,18 метара а тежак 2,9 тона. Ово чудовиште има 8200 кубика, те је такође у Гинисовој књизи рекорда.

Утакмица мотобола у Француској: правила су отприлике иста као у рукомету.

РАКЕТЕ НА ТОЧКОВИМА

За оне који воле све брзо и одмах, драгбајк су праве трке. Пошто добро загреју моторе и гуме, двојица такмичара стану испред „новогодишње јелке“, семафора с много светиљки који означава старт. Да би се том приликом избегло поскакивање мотоцикла, са задње стране стави се оптерећење. Већ секунд после кретања, мотори, који имају само две брзине,

Каскадер Јохан Швајцер баца се с једног солитера у Хамбургу (130 m) помоћу савитљиве сајле.

На америчком релију „Стургис“ 2005. године учествовало је 525.250 тркача, а чак њих 218 нашло је том приликом брачног партнера. Овај рели траје од 1938. године.

(84,43 m). Кејпс је поставио рампу дугу 15 и високу 3,7 метара, па је „хондом Cr250“, при брзини од 130 km/h, достигао 17 метара висине. Ипак, много је занимљивији био подухват Француза Алена Пријера који је 9. октобра 1988. скочио „само“ 84,3 метра, али са олимпијске скијашке скакаонице високе 90 метара, саграђене у Сент Низеру за Зимске олимпијске игре 1968. године ■

МОТОРНЕ ШТАФЕТЕ

Такмичења издржљивости, као што су трке „Бол д'ор“ у Француској или „Осам сати Сузуке“ у Јапану,

Каскадери на мотоциклима важан су „зачин“ филмова. На слици је Немац Кристијан Фајфер док изводи акробатску тачку у Јапану. Енглец Стивен Браун једном је пројурio кроз запаљени тунел у дужини од 51 метра.

заправо су исто што и трка са штафетом, само на двоточкашима. Сваки тим чине три возача који се смењују за управљачем отприлике на један сат. Приликом сваког заустављања у боксу се, осим смене возача, допуњава гориво, мењају гуме и плочице на кочницама. Најтеже је одржати концентрацију током целе трке, јер може да траје и 24 часа, а на стази понекад има и 60 мотоцикала ■

НАЈОПАСНИЈЕ ПО ГРАДУ

Некада су градске трке на двоточкашима биле уобичајене, а данас се одржавају још само у Великој Британији, где улично такмичење привлачи на хиљаде навијача. Такмичари се боре за „Турист трофеј“, који се на острву Ман додељује већ сто година. Реч је о крајње опасној трци која је до сада однела више од двеста живота. Јер, возити 300 кило-

Најдужи мотоцикл на свету: 9,6 метара и 16 седишта! Направио га је Рус Олег Рогов 2005. године и доспео у Гинисову књигу рекорда.

достигу 100 km/h, а до циља, који је на 402 метра, возе и 350 km/h. И, од старта до циља једва да прође седам секунди ■

ЛЕТЕЊЕ И СКАКАОНИЦЕ

Приликом скакања удаљ, мотоциклисти се труде да поставе нови светски рекорд. Последњи је 29. октобра 2005. године поставио Рајан Кејпс који је скочио 94,59 метара, надмашивши претходни рекорд Тригера Гама

Снежна трка у Прато Невозо на 1500 метара висине.

метара на сат кроз град, између зграда, преко лежећих полицајаца, трамвајских шина веома је опасно, поготово што је дужина стазе 60,7 километара, па тешко може да се запамти ■

Брзинска трка у Лас Вегасу с „љутим“ машинама – драгбајковима. Старт означава нарочити семафор с много сијалица.

педесет осам

КО КАКО ВОЛИ

Слана језера Боневила у држави Јута, у САД, позорница су најлуђих трка на свету будући да је реч о потпуно равном пустињском пределу без дина, биљака и животиња. Тамо се од 1949. године одржава „Спидвик“, недеља брзинске вожње, у којој може да учествује свако ко уплати 315 долара. Ту сваке године долази на стотине љубитеља брзине на два точка из свих крајева света, с возилима од 50 до 3000 кубика. Из сигурносних разлога на такмичарску писту дугу осам или једанаест километара пуштају се један по један такмичар ■

З. М.

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

28. 9. 2007.

Цветиш

КОЊ И МАЗГА

Јован Јовановић Змај

У једној штали хранио газда свог јахаћег коња. Коњ је имао лепа јасла, а у њима увек свежа сена и довољно зоби. А у истој штали, у једном кућу, била је привезана и мазга коју нису неговали и тимарили, а хранили су је тек да не скапа од глади.

Једаред, усуди се мазга па рече коњу:

– Ја знам да си нешто друго него ја, па нећу с тобом да се барабарим*. Али ипак не знам зашто нећеш никад ни да ме погледаш, а камоли са мном коју проговориш. Зашто се тако поносиш? Коњ се и не осврну на њу, али ипак одговори:

– На мојим прецима јахали су цареви и краљеви и најславније војсковође кад су ишли у рат. Ја се, дакле, не могу дружити ма с киме.

– Тако је – одговори мазга и уздахну.

Мило бејаше коњу чути да му се признају такве заслуге, пак се обрну да погледа мазгу. И одмах опази да на леђима има крст, пак је запита:

– А откуда теби тај крст на леђима?

– То је спомен из старих времена – одврати мазга скромно.

– А какав је то спомен?

– Та знаш, на једноме моме претку јахао је Христос Спаситељ кад је улазио у Витлејем. Па од тога доба ми се рађамо с крстом на леђима.

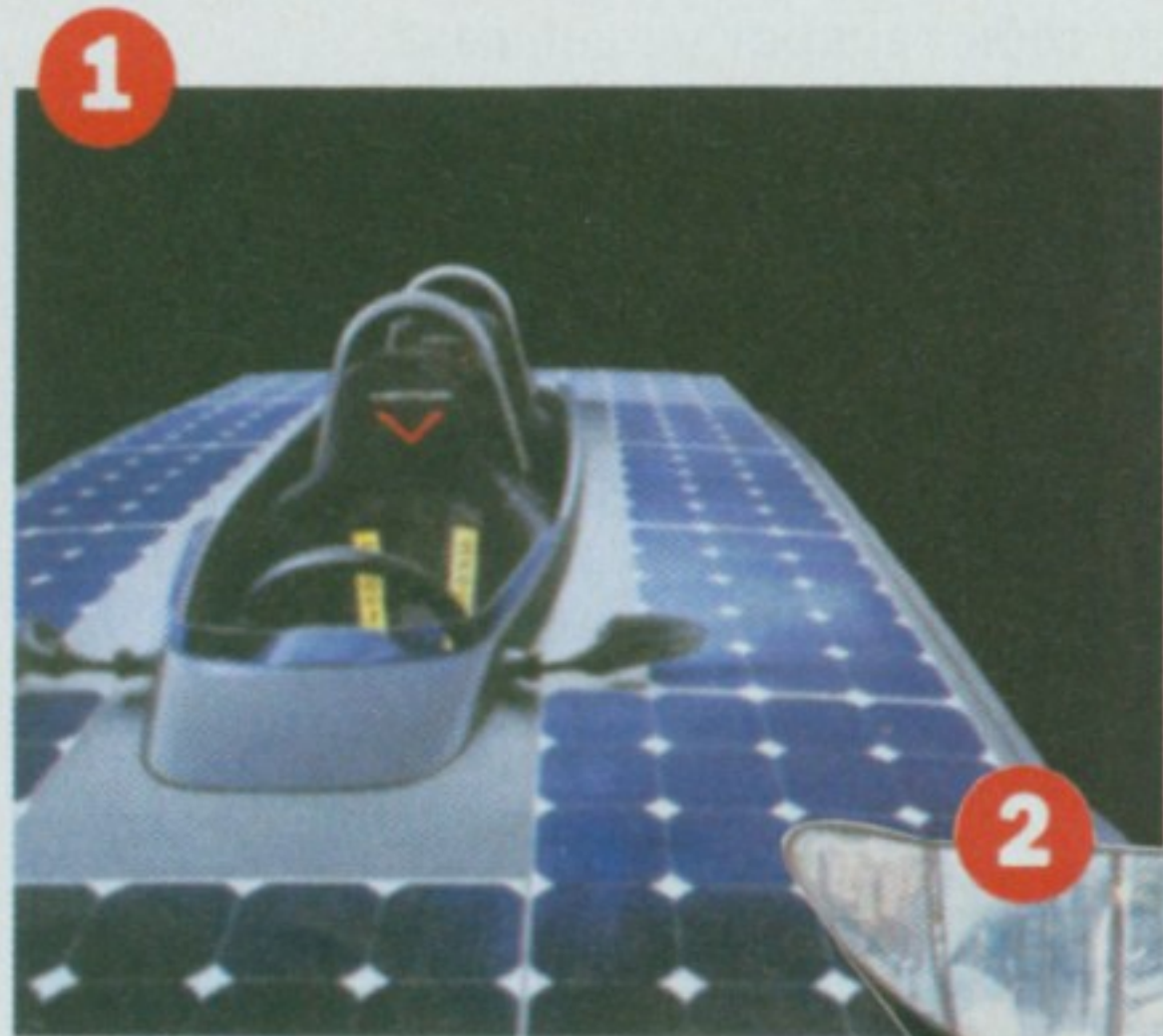
Коњ се застиде и поче премишљати како је гадна претерана гордост, а како је лепа питома скромност ■

*) Барабарити се – равнају се, ујоређивају се, мерити се

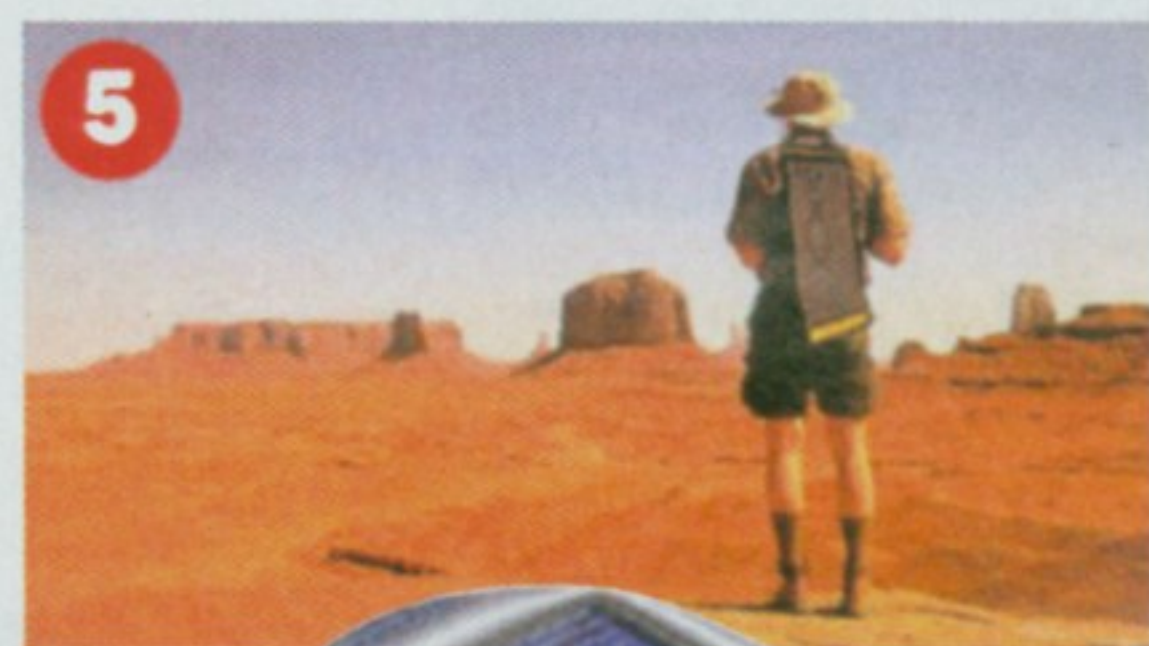

РОБОТ, ДЕЦА И ЖИВАЦ

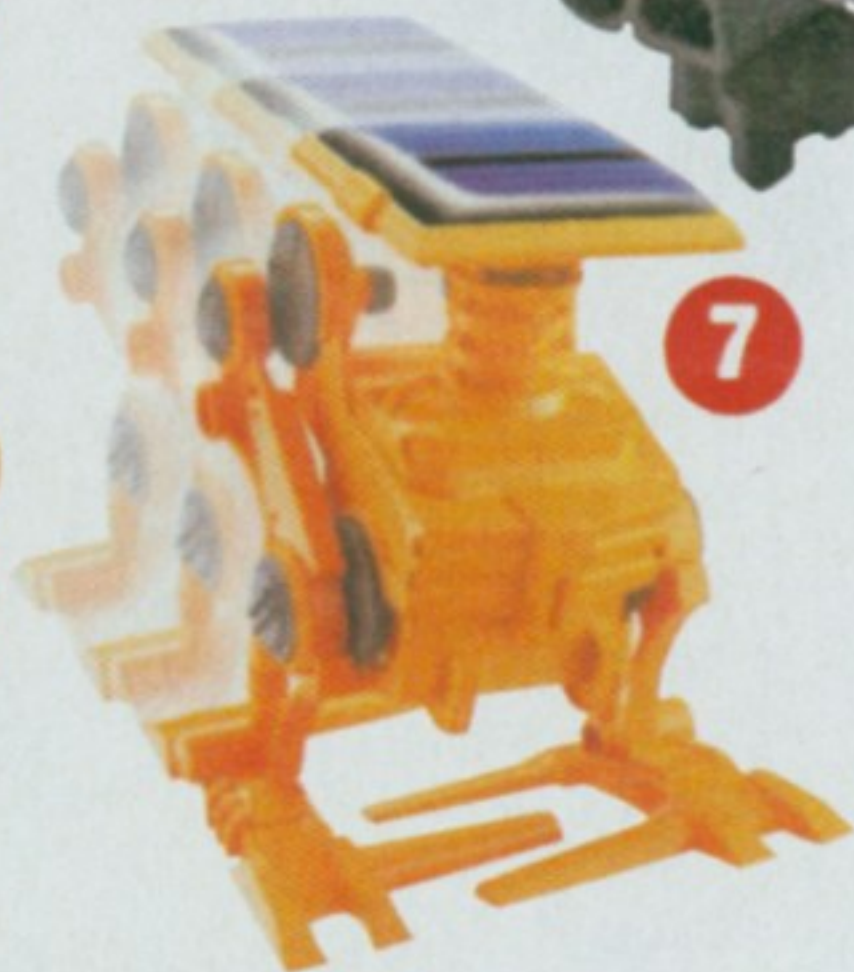

СВЕ НА СУНЦЕ

Иако смо се летос намучили по несносним врућинама, научницима који измишљају техничке новотарије управо је Сунце послужило као највеће надахнуће. Тако је настао први сунчано-електрични аутомобил „астролаб“ за путовање по пустињи (слика 1), који има и батерију (трајност 110 km) и соларне плоче којима се допуњава „гориво“: може да иде 120 km/h, а у продаји ће се наћи 2008. године по цени од 92.000 евра.

Ту је и решо за кување (2), заправо један левак с фолијом који усмерава Сунчеве зраке и полако греје или кува храну (120 евра), па направа која се дању користи као чутурица, а ноћу као лампа (3) по цени од 36 евра, упаљач на плин (4) – 13 евра или пуњач батерија за мобилне телефоне или фотоапарате (5 – 310 евра) све са соларним ћелијама које енергију Сунца претварају у електричну. На исти начин ради и фар за бицикл (6) и робот играчка за децу (7), који коштају 23 и 10 евра ■

УЖИВАЊЕ У КУХИЊИ

Више немате право да се жалите како пола дана проводите у кухињи па не можете да гледате ни омиљену серију на телевизији. Један холандски произвођач направио је микроталасну пећницу која на вратима има уграђен телевизор и DVD, а све за око 600 евра ■

ГДЕ СУ ДЕЦА?

О томе не морате више да бринете уколико им набавите нови модел патика с уграђеним GPS уређајем. Ипак, морате да имате уређај помоћу кога ћете преко сателита установити где се налази власник патика или се пријавити неком предузећу које се бави пословима налажења особа на основу овог помагала ■

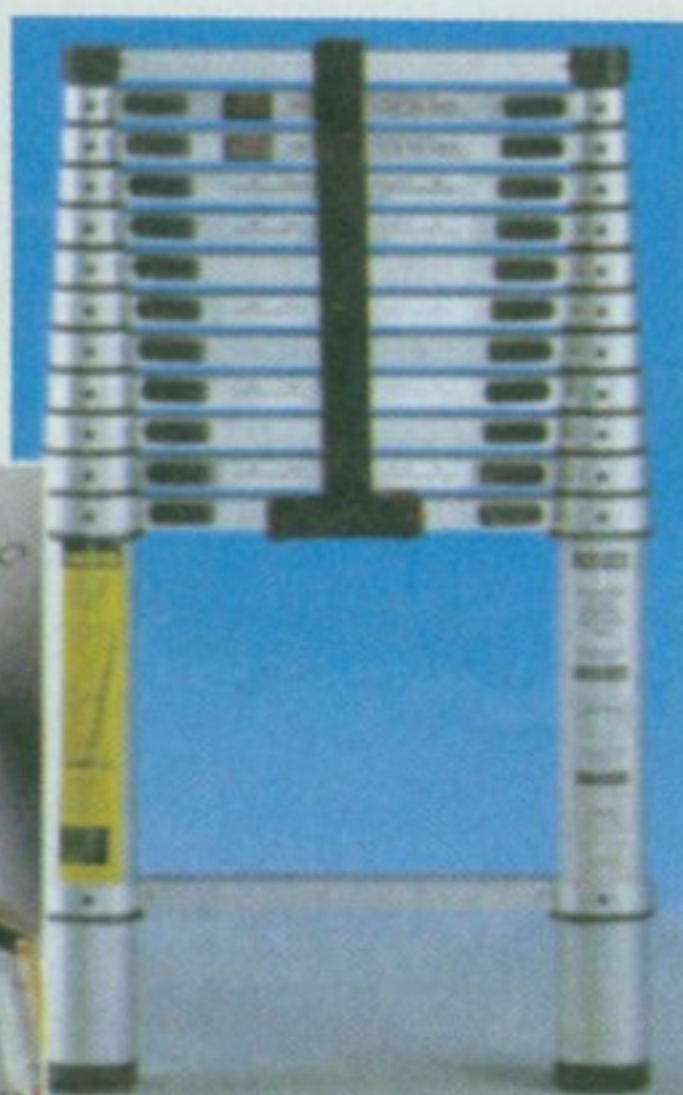
ХАЛО, ОВДЕ МИШ

Кад је склопљен, реч је о обичном рачунарском мишу, а кад се расклопи, ради као мобилни телефон. Веома корисна стварчица, посебно за путовање, а и штеди простор на радном столу. Зову га „миш који говори“ и новитет је „Сонија“. Већ је у продаји за 99 евра ■

ШТЕДЊА КУЋНОГ ПРОСТОРА

Мердевине су прилично кабасто кућно помагало, па су се проналазачи досетили како да не заузимају много простора, па ће се отворати и затварати телескопски, као пецаљке. Да би се отвориле притискају се сигурносни дугмићи на сваком чланку који ослобађа следећи степеник, а на сличан начин се и затварају. Постоји модел од 3,80 m који се склапа на висину од 80 cm, и модел од 2,60 m који се склапа на 68 cm, а цене су 330 и 250 евра ■

НОТЕ НА ДОДИР

Свирате неки инструмент, можда чак и професионално, али вас нервира што морате да преврћете странице нота или их, пак, промаја сама врти како хоће. У помоћ вам долази екран који се поставља на сталак, на коме промичу ноте из вашег рачунара. Страница се „преврће“ тако што се екран додирне прстом или се притисне посебна педала. Сталак за партитуре ради на батерије, има два USB прикључка, уграђени метроном, али је цена висока – 1065 евра ■

РОБОТ ЗА ЗАБАВУ

Личи на оног малог R2 D2 из „Ратова звезда“, само што овог робота можете да купите и уз његову помоћ приредите себи и другима добру забаву. Робот је заправо видео-пројектор за филмове и DVD, као и пуштање музике са компакт-диска. Њиме се управља помоћу даљинског управљача у облику свемирског брода, тако да га можете усмеравати у разним правцима ■

МЕМОРИЈА НА ПУМПАЊЕ

Руски дизајнер Дима Комисаров замислио је да преносиве меморије (USB) учини опипљивим. Смислио је „флеш“ који се захваљујући микропумпи надувава како се апарат пуни подацима. Довољно га је погледати или додирнути, па да одмах знате колико још слободног места има. Патент још није откупљен, па га нема у продаји ■

ТЕЛЕФОНИРАЊЕ „У ЖИВАЦ“

„Панасоник“ је направио овај телефон да би омогућио разговор и људима који слабо чују. Међутим, намењен је и телефонирању у просторима где има много буке, као што су фабрике, магацини, аеродроми...

Слушалица се не ставља на ухо, као што је уобичајено, него непосредно испод њега, тако да се звучни надражај преноси право у унутрашњи део уха. Цена телефона је око 200 евра ■

GOLF AVANTURA
PAŽNJA!!!
SHIPWRECK

ZABAVI SE UZ NAJNOVIJE IGRICE, UŽIVAJ U VOĆNIM UKUSIMA, LEPIM PRIČAMA, ŠARENIM VITAMINIMA, I SUPER PUSTOLOVINAMA

WWW.GOLFAVANTURA.COM

118530

ЛЕК НА ХЛЕБ

Обожавам да једем хлеб и бутер. Питам се од када људи знају за бутер.

НЕВЕНА
Кикинда

МИЛИЦА ЗА ПРИМЕР

Већ годину дана сакупљам пластичне боце јер желим да их однесем на рециклажу. До сада сам их одлагала на тераси, али су се у међувремену толико нагомилале да више немам где да их стављам. Молим те да ми одговориш где бих могла да однесем боце. Напомињем, живим у Новом Саду.

МИЛИЦА

Ниси једина која воли да једе бутер, односно маслац. То је један од најстаријих и најраспрострањенијих састојака људске исхране. Занимљиво је да се у стара времена бутер у неким деловима света није употребљавао за исхрану. На пример, у Индији су га приносили као жртву боговима. Ни стари Грци, а ни Римљани нису га јели већ су га користили као лек, нарочито за ране на кожи, а чађ, нагoretину од маслаца, као лек за очи. Поред тога, бутером су мазали тело и косу и – како говоре стари списи – учинак је био изванредан. Била је то савршена крема.

Пре више од три века у Шпанији је маслац могао да се нађе искључиво у апотекама. Јели су га малобројни, односно они који су схватили да у кулинарству заиста

заузима посебно место. У неким старим куварским књигама, осим маслиновог уља помиње се и маслац. Иначе, маслац су први почели да производе у данашњој Скандинавији.

Маслац је веома хранљив и лако се вари. Ипак, у желуцу остаје довољно дуго и даје телу снагу за физички и умни напор. Бутер се прави на следећи начин: са свежег млека скине се павлака, односно кајмак. Павлака се пастеризује да би се уништиле бактерије, а затим бућка како би се сакупиле капљице из којих се издваја млаћеница, безмасни део павлаке. У још неумућени бутер сипа се вода и бућка како би из њега изашли последњи остаци млаћенице. Када се вода оцеди, маслац је готов. На крају се пропусти кроз пресу да би био без грумуљица. Тада се пакује и хлади ■

Кад смо запосленима на Депонији у Новом Саду објаснили твој подухват, једногласно си проглашена особом за пример и било би добро да се и други угледају на тебе. Надамо се да ће неко да ти помогне и колима превезе боце до Депоније. Кад стигнеш на циљ, на лицу места објасниће ти где да их одло-
шездесет два

жиш. Наиме, на Депонији постоји фабрика за секундарну сепарацију отпада – пластике, хартије, метала.

Узгред, један предлог за наше читаоце. Пошто се трудимо да у „Забавнику“ што мање користимо туђице, позивамо вас да нам пишете како бисте на нашем језику назвали фабрику за секундарну сепарацију отпада ■

НЕ БАЦАЈ
У
ЋУБРЕ!

ПРАВИЛНИ
ЗАБАВНИК
28. 9. 2007.

ANNABEL LEE

It was many and many a year ago,
In a kingdom by the sea
That a maiden there lived whom you may
know

By the name of Annabel Lee
And this maiden she lived with no other
thought
Than to love and be loved by me.

I was a child and she was a child,
In this kingdom by the sea,
But we loved with a love that was more
than love -
I and my Annabel Lee -
With a love that the winged seraphs of
heaven
Coveted her and me.

And this was the reason that, long ago,
In this kingdom by the sea,
A wind blew out of a cloud, chilling
My beautiful Annabel Lee
So that her highborn kinsmen came
And bore her away from me,
To shut her up in a sepulchre
In this kingdom by the sea.

The angels, not half so happy in heaven,
Went envying her and me -
Yes! - that was the reason (as all men
know,
in this kingdom by the sea)
That the wind came out of the cloud by
night,
Chilling and killing my Annabel Lee.

But our love it was stronger by far than
the love
Of those who were older than we -
Of many far wiser than we -
And neither the angels in heaven above
Nor the demons down under the sea,
Can ever dissever my soul from the soul
Of the beautiful Annabel Lee;

For the moon never beams, without
bringing me dreams
Of the beautiful Annabel Lee;

"АНАБЕЛ ЛИ" - И ПООВА И ВИНАВЕРОВА

Дугогодишњи сам чита-
лац „Забавника“, као и сви
у мојој породици. Посеб-
но ценимо напор који ула-
жете да избор текстова буде такав
да заиста задовољи свачији укус.
Мени се веома допао текст о Ста-
ниславу Винаверу, а поготову када
сте у наредном броју објавили и
његове препеве Раблеа. Желео бих
да вам предложим да наставите у
том стилу како бисте млађе генера-
ције заинтересовали за овог врхун-
ског ствараоца.

Мислим да бисте могли да објавите
познату песму „Анабел Ли“ Едгара
Алана Поа у оригиналу и Винаверо-
вом препеву. Верујем да би вашим
читаоцима било занимљиво да са-
знају да је писац „хорора“ био сја-
јан песник, који је одлично знао ен-
глески језик. Винавер је на то одго-
ворио својим бравурама, па је тако
„But we loved with a love that was
more than love“ постало „Ал воља-
смо се ми надљубавно“!

А кад се читаоци наживљају ориги-
нала и превода, могу да приступе и
озбиљнијој анализи – да уоче да код
Винавера има једна строфа мање, а
тексту не недостаје ништа.

ДАРКО
КАПОР
Нови Сад

Са задовољством смо
прихватили ваш предлог и, ево,
објављујемо и оригинал и препев
те чувене љубавне песме.

And the stars never rise, but I feel the
bright eyes
Of the beautiful Annabel Lee;
And so, all the night-tide, I lie down by
the side
Of my darling - my darling - my life and
my bride,
In the sepulchre there by the sea -
In her tomb by the sounding sea.

АНАБЕЛ ЛИ

У царству једном пре много лећа
- Тамо где море сне своје сн
Живљаше дева заносом цвећа,
Име јој беше Анабел Ли -
Једна јој мис'о у мисли бди:
Љубављу наше свешћу да зри.

Била је деће, ја деће, давно,
Тамо где море сне своје сн
Ал' вољасмо се ми надљубавно,
Ја и премила Анабел Ли.
Анђели с неба жуђаху стварно
Да шаква љубав у њима ври.

И ето разлог, знаће га сви
И коб очајна, освешћа глућа:
Подуну већар с облака зли,
Тамо где море сне своје сн,
Покоси моју Анабел Ли.
Вишеза њених поворка стиуја;
У гроб је далек од мене скри
Где море жало ромоном куја.

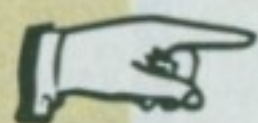
Ал' љубав наша би надљубавна
Та љубав наша - шајна је јавна,
Никад се слично не деси, зби -
О, ни анђели са неба славна
Демони мрачни дубина зли
Не расшавише, где море сн,
Мене од моје Анабел Ли -
Месец кад сине - душу ми вине
Пребајној, вазда, Анабел Ли,
Звезде кад зраче - очи ми значе
Вазда, пребајне Анабел Ли.
Ноћ илимом бије - дух крај ње бдије
Крај гроба њена, где шихо сн -
Уз свирку вала, крај роман-жала
Где море сиње сне своје сн.

Субота

25. 08. 2007. године

Здраво Лука! Зовем се Звенија Јовановић, рођена сам 09. 12. 1993. године и
живим у Писменику. Идем у основну школу „Николаин Абасиловић“ и одликујем сам
брак. Омилени филмови су ми: „Робини звезда“ IV, V, VII део, „Пинк Пантер“, „Роки“ и „Полмјујска
академија“. У слободно време волим да читам књиге и да волим ролере. Од музике
слушам углавном етхерну. Омилена песма ми је: „Listen to your heart“. Потпуно обожавам
уришни филм „Нарито“. Умет год дели нека моја интроспективна нека ми пиши на
одрицу: Рјеловића 12/7 37240 Писменик или на email: sasha.jovanovic@sbb.co.yu
P.S. Поздрав ва најбољим поштом на деју и де у редакцији!

„ДИВЉА РУЖА“ ЗА МИЉУ

Молим вас да објавите текст песме „Where the wild Roses grow“ коју изводи Кајли Миног.
МИЉА
из Краљева

Ево речи песме, Миљо.
Уживај!

WHERE THE WILD ROSES GROW

*They call me the wild rose
But my name is elisa day
Why they call me it I do not know
For my name is elisa day*

*From the first day I saw her I knew she was the one
As she stared in my eyes and smiled
For her lips were the colour of the roses
That grew down the river, all bloody and wild*

*When he knocked on my door and entered the room
My trembling subsided in his sure embrace
He would be my first man, and with a careful hand
He wiped at the tears that ran down my face*

Chorus

*On the second day I brought her a flower
She was more beautiful than any woman I'd seen
I said, do you know where the wild roses grow
So sweet and scarlet and free?*

*On the second day he came with a single red rose
Said: will you give me your loss and your sorrow?
I nodded my head, as I lay on the bed
He said, if I show you the roses will you follow?*

Chorus

*On the third day he took me to the river
He showed me the roses and we kissed
And the last thing I heard was a muttered word
As he stood smiling above me with a rock in his fist*

*On the last day I took her where the wild roses grow
And she lay on the bank, the wind light as a thief
As I kissed her goodbye, I said, all beauty must die
And lent down and planted a rose between her teeth*

Chorus

**ИЗЛАГАЊЕ ЉУДИ
ДУВАНСКОМ ДИМУ
ОПАСНО ЈЕ ПО ЗДРАВЉЕ**

**ДУВАНСКИ ДИМ У КОЛИМА
НЕ УГРОЖАВА
САМО ЗДРАВЉЕ
ВЕЋ И БЕЗБЕДНОСТ
У САОБРАЋАЈУ**

**КОЛА СУ ПРОСТОР
У КОМЕ НЕМА МЕСТА
ДУВАНСКОМ ДИМУ**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА
ПРЕВЕНЦИЈУ ПУШЕЊА

121034

ЗАБАВНИКОВЕ ЛОГИЧКЕ ЗАГОНЕТКЕ

РЕШЕЊА

1. РАЗМЕСТИТЕ БРОЈЕВЕ!

7	2	9	16
13	12	3	6
4	5	14	11
10	15	8	1

2. УОЧИТЕ ЗАКОНИТОСТ!

Збир горња два броја три пута је мањи од доњег, те је ? = 66 ■

3. ИСТО ПРАВИЛО

У сваком реду трећи број је два пута већи од разлике првог и другог, те је: A = 14, B = 4, C = 2, D = 10 ■

4. ТАЧАН БРОЈ

3	4	-	8	19
+	x		+	=
12	12		12	12
:	+		:	+
5	1		9	6
x	2	-	-	7
			+	

5. БИЦИКЛИСТА

Нека је d дужина пута, тада је $d/10 - d/15 = 12/60$, одакле добијамо да је $d = 6 \text{ km}$ ■

6. НАСТАВИТЕ НИЗ!

Нумеришите поља од 1 до 9. Разлика вредности поља црне и беле куглице увек је 3, те је тражени квадрат B ■

7. ГОДИНА РОЂЕЊА

Ако су x и y последње две цифре године рођења, онда је: $1969 - (1900 + 10x + y) = 1 + 9 + x + y$, тј. $11x + 2y = 59$. Како су x и y једноцифрени природни бројеви, лако закључујемо да је $x = 5$ и $y = 2$. Дакле, човек је рођен 1952. године ■

8. ДЕШИФРУЈТЕ МНОЖЕЊЕ!

Пошто је други децимални производ једнак првом чиниоцу, то је цифра десетица другог производа 1. Значи, слово A = 1. Слова B и C могу бити само цифре 2, 3 или 4, јер само њихов међусобни производ је једноцифрени број. Комбиновањем добијамо да је C = 2, а B = 4. Тада закључујемо да је D = 8, односно E = 7 ■

9. ЈОЦА И БОЦА

Јоца има 85, а Боца 65 динара ■

10. ТРИ ТЕГА

Три тега заједно морају мерити 13 kg. Мерење се може вршити стављањем тегова на обе стране теразија. То значи да треба наћи три природна броја чији је збир 13, који међусобним сабирањем и одузимањем дају остале природне бројеве. То су бројеви 1, 3 и 9, односно, тегови мере 1 kg, 3 kg и 9 kg ■

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

79

ПОЛИТИКИН забавник / главни и одговорни уредник Зефирино Граси. - Њир. изд. - Год. 1, бр. 1 (28. фебруар 1939)-год. 3, бр. 220 (4. април 1941); год. 14, бр. 1 (5. јануар 1952) - Београд : Политика Магазини, 1939-1941; 1952- (Београд : Политика АД). - 30 cm

Недељно
ISSN 0032-339X = Политикин забавник
(Њирилично изд.)
COBISS.SR-ID 16193794

РЕШЕЊА

ЛОГОГРИФ

Гатара, гитара ■

АНАГРАМИ

Бутан
Сан Дијего

УКРШТЕНИЦА ЗА СТРПЉИВЕ

Млохавост, Вирен, дар, МТК, Пако, м, атар, ал, алкотест, га, лосион, Фридрих Шилер, а, разврстати, апс, Ебро, тила, фрит, н, ерар, трка, са, казивање, ролат, Ири, отправници ■

ИСПУЊАЉКА

Ненад Зимоњић (Неретва, анаграм, подзнак, минимум, Гаскоња, Ђоковић) ■

АЗБУЧНЕ ОСМОСМЕРКЕ

Биг Бен

УКРШТЕНИЦА

Екстрем, да, Ирма, упис, ИЛ, аис, алт, р, авиза, микадо, ат, сала, наук, ар, Елиот, а ■

С. Б.

ПСИХОЛОШКЕ ИГРЕ

„ПРЕВАРЕНИ МОЗАК”

РЕШЕЊА

2. Црно-бели снимак

На слици је крава.

3. На равне части

4. Једначина исписана

палидрвцима

6. Обрни, окрени

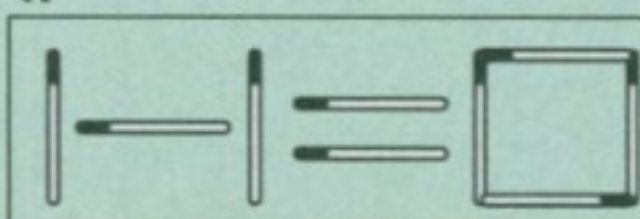
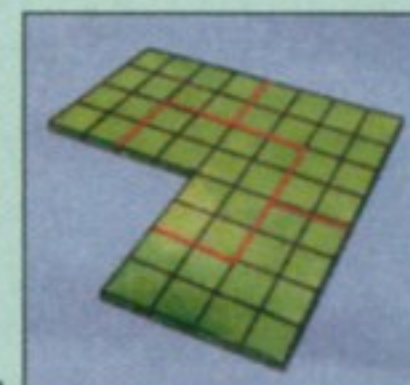
Први пар, плаве боје, има истоветне фигуре, преостала два пара су слика и њен одраз у огледалу.

8. Портрет

са животињама

Портрет је направљен од 25 животиња. То су:

пеликан, слон, јеж, змија, лисица, делфин, камелеон, морска звезда, скакавац, лењивац, пуж, гуштер, какаду, шкољка, тукан, кит, корњача, коњ, зец, тигар, кос, орангутан, паун, кенгур, медвед ■

ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН

БРОЈ 2903

ЗАБАВНИК

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника” изашао је 28. фебруара 1939. године

Генерални директор Срђан Јанићијевић

Заменик генералног

директора Вернер Херић

Директор Матијас Вајмер

Главни и одговорни

уредник Зефирино Граси

Издаје

ПОЛИТИКА Магазини ДОО

Штампа

ПОЛИТИКА АД

Графички уредник

Горан Војиновић

Редакција

Слободанка Делибашић
Јасна Лукић
Петар Милатовић
Мирјана Огњановић
Јова Радовановић
Весна Ракић
Весна Софреновић

Техничка редакција

Бранислав Вукомановић
Зорица Милошевић
Јелена Попадић
Митра Тилев

Секретаријат

Зорица Филиповић

Редакција

„ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК”
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124

Телефони

секретаријат 330-1452; 330-1456

техничка редакција

330-1454

централа

3373-111

претплата

330-1617

Огласни сектор

Македонска 29, 3373-349

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 387,00 дин. 3 месеца 1.160,00 дин.

6 месеци 2.317,00 дин.

Текући рачун код Комерцијалне банке

АД Београд: 205-97096-91

Наш нови текући рачун код RAIFFEISEN BANK

АД Београд је: 265-1100310005857-35

Претплату слати уз обавезну назнаку:

ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”.

Обавештење о претплати можете добити на тел. 330-1617

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 109 EUR или противвредност осталих валута. Полугодишња/авионом: I група – Европа: 120 EUR. II група – Азија – Африка: 126 EUR. III група – Америка – Аустралија: 132 EUR или противвредност осталих валута.

ДЕВИЗНЕ УПЛАТЕ У EUR

(или противвредност осталих валута)
за иностранство вршити преко:

I DEUTSCHE BANK AG FRANKFURT AM MAIN DE: DEUTDEFF

Korisnička banka: 100 9363029 0000

RAIFFEISENBANK, Resavska 22, Beograd

SWIFT CODE: RZBSRSBG

Korisnik: RS3526510000002543779

POLITIKA MAGAZINI DOO Beograd

II DRESDNER BANK AG Frankfurt am Main, Germany

SWIFT CODE: DRESDEFF

Korisnička banka: KOMERCIJALNA BANKA

AD, Beograd, Sv. Save 14

Serbia

SWIFT - BIC: KOBBSRBGXXX

Korisnik: RS35205002000984500033

POLITIKA MAGAZINI DOO, Beograd

Makedonska 29, Beograd

Код уплате обавезно навести:

Претплата на лист Забавник

Копију уплате и адресу послати на:

ПОЛИТИКА Newspapers and Magazines

– 11000 Београд,

Булевар деспота Стефана 24/1,

Србија или на факс ++ 381 11 330-1234

Званично
испитивање
тиража
(одитовање)
врши

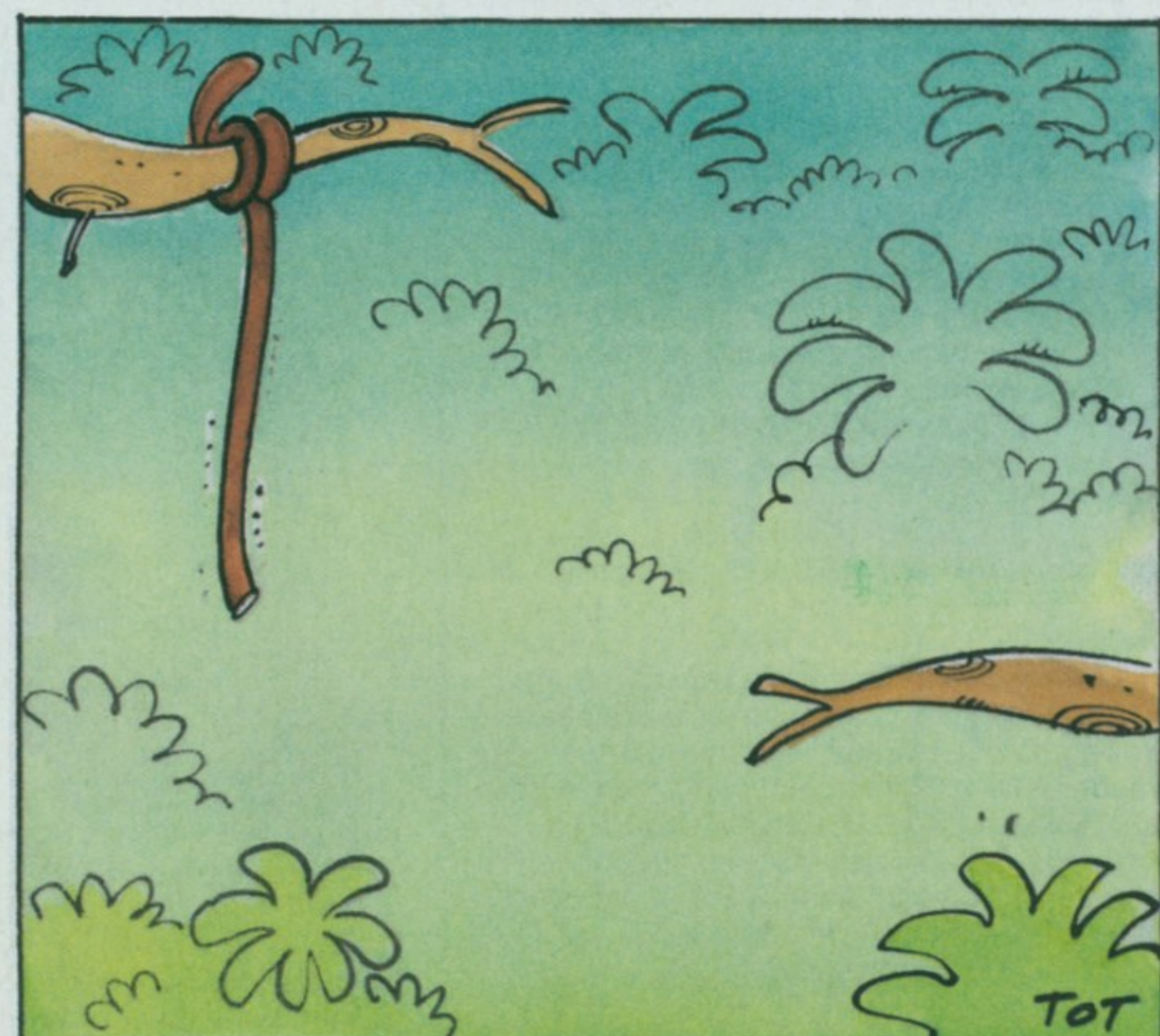
Интернет адреса: www.politikin-zabavnik.co.yu
Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

Насловна страна
СТИВЕН ЛАВИС

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину • ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину

„ПРАШУМСКИ ГЛАСНИК“

ЦРТА И ПИШЕ
РОБЕРТО ТОТАРО

© SAF, 2007

РЕКЛИ

СУ

О ЛЉУБАВИ

Импулс љубави је део нас који живи у нама, који спава, ничим нас не узнемирава и, одједном, ми схватамо да смо заљубљени, у једно друго биће, у неку појаву, у ствар чак, а да за то нисмо питани, да то иде својим путем, да то не можемо да обуздамо, најзад, да је то нешто што уопште не зависи од нас, иако се нама дешава, у нама, с нама, за нас, против нас, да је то део нашег бића који нам је био непознат, и да је несумњиво јачи од нас. Он нас баца у занос, у вртлог, у усхићење, у вртоглавицу, постајемо неко други, себи непознати, иако смо у својој кожи.

Павле Угринов (Василије Поповић)
(1926–2007)
наш писац, драматург и редитељ

Оно што је најлепше на искреној и дубокој љубави на којој је све лепо, то је да у односу према ономе кога волимо ниједна наша мана не долази до израза. Много шта што је зло у нама ишчезава, а оно што је добро устостручи се.

Иво Андрић
(1892–1975)
наш писац

Ма љубавници нестали – љубав неће. И никакву смрт неће имати власт.

Дилен Томас
(1914–1953)
велшки песник

Тако је мало љубави према људима. Ко уме да воли, не би требало ништа друго да ради.

Душан Радовић
(1922–1984)
наш новинар и писац

Једно о другом били смо у заблуди, била су то лепа времена.

Јохан Волфганг Гете
(1749–1832)
немачки писац

У љубави су привлачни само почеци. Због тога не треба да се чудимо људима који налазе задовољство да чешће почињу изнова.

Исидора Данкан
(1878–1927)
америчка плесачица

Кад волимо, увек желимо да будемо бољи него што јесмо.

Пауло Коељо
(рођен 1947)
бразилски новелист

Људи се највише муче због хлеба и љубави.

Јапанска пословица

Љубав и морал нису рођени заједно, нити се возе истим колима; једно је ствар божја, а друго је проналазак човеков.

Јован Дучић
(1871–1943)
наш песник, писац и дипломата

Смисао живота је само у љубави: колико смо способни да волимо и да себе дајемо, толико ће наш живот имати смисла.

Херман Хесе
(1877–1962)
немачки писац, есејист, песник

Кад се човек сети раздобља у животу када је волео, чини му се да се од тада ништа није догодило.

Франсоа Моријак
(1885–1970)
француски књижевник

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД GARFIELD GARFIELD GARFIELD

